

Szakmai képzés
Büntetés-végrehajtási szervező

Büntetés-végrehajtási reintegrációs ismeretek
tananyagegység

§.

Szerkesztette: Ranga Attiláné bv. alezredes
Tánczosné Finszter Rita bv. alezredes

2021. január 31.

1	BEVEZETÉS A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS TÖRTÉNETÉBE.....	4
1.1	A szabadságvesztés-büntetés kialakulása.....	4
1.2	A szabadságvesztés-büntetés kialakulása:.....	4
1.3	Börtönrendszerek a XIX. században	4
1.4	A magyar büntetés-végrehajtás története 1945-ig.....	7
2	A SZABADSÁGVESZTÉS BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSA.....	11
2.1	A szabadságvesztés végrehajtásának célja	11
2.2	A szabadságvesztés végrehajtásának feladata	12
2.3	A reintegrációs tevékenység.....	12
2.4	A büntetés-végrehajtási reintegrációs program	13
2.5	Reintegrációs nyilvántartás:	14
2.6	Az egyéniesített fogvatartási programterv.....	15
3	Befogadás folyamata, elemei	18
3.1	Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer működése, feladatai.....	18
3.2	A KEK rendszer célja:	18
3.3	A Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer elemei	19
3.4	A Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer működése.....	19
4	Befogadás	21
4.1	A befogadással kapcsolatos feladatok, tevékenységek:	23
4.2	Befogadási és Fogvatartási Bizottság feladatai	25
5	A differenciálás és a progresszív rezsimszabályok alkalmazása	27
5.1	Rezsim	28
6	A fogvatartott birtokában található tárgyak köre, mennyisége, a házirend, napirend tartalmi elemei	30
6.1	A fogvatartott birtokában tartható tárgyak köre	30
6.2	Házirend és napirend	30
7	A fogvatartottak támogatása: problémamegoldó képesség fejlesztése, konfliktuskezelés, tanácsadás krízis helyzetben.....	33
8	Az értékelő vélemény szempontrendszere, kérelmek, panaszok ügyintézése, jogorvoslat	35
8.1	Értékelő vélemény	35
8.2	Kérelmek, panaszok ügyintézése.....	36
8.2.1	Panaszjog.....	38
8.2.2	Jogorvoslati jog	39
9	REINTEGRÁCIÓS PROGRAMOK	41
9.1	Oktatás és szakképzés.....	42
9.1.1	Középfokú iskolai oktatás	45
9.1.2	Felsőfokú oktatás.....	45
9.1.3	Szakképzés	46
9.2	A munkavégzés elvei és szabályai.....	46
9.2.1	Munkaterápiás foglalkoztatás.....	51

9.2.2	Díjazás nélküli munkavégzés:.....	51
9.2.3	Sport és kulturális foglalkoztatás	52
9.3	Családi-, társadalmi kapcsolatok támogatása	54
9.3.1	A levelezés	55
9.3.2	A látogatás	57
9.3.3	Családi látogatófogadás feltételei:	58
9.3.4	Látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadása	59
9.3.5	Kimaradás.....	59
9.3.6	Eltávozás	59
9.3.7	A kimaradás, eltávozás engedélyezésének, valamint látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadásának közös szabályai.....	59
9.3.8	A távbeszélő használata	60
9.3.9	Videóhívással megvalósuló elektronikus kapcsolattartás	62
9.3.10	A csomagküldés/fogadás lehetősége.....	64
9.3.11	Vallásgyakorlás, lelki gondozás.....	67
10	Reintegrációs őrizet.....	69
11	A letartóztatás végrehajtása.....	73
11.1	A letartóztatás végrehajtásának speciális szabályai:	73
11.2	A letartóztatott kötelességei:	74
11.3	A letartóztatott jogai:	74
11.4	A letartóztatottak elkülönítési szabályai.....	77
11.5	Kapcsolattartás közös szabályai:	77
12	Katonai fogdában elrendelt szabadságvesztés büntetés-végrehajtásának szabályai.....	81
13	A társadalmi visszailleszkedést segítő programok, az utógondozás és a pártfogó felügyelet végrehajtásának szabályai.....	84
13.1	Visszailleszkedést segítő programok.....	84
14	Utógondozás	91
14.1	Pártfogó Felügyelői tevékenység.....	91
14.1.1	A feltételes szabadságra bocsátással összefüggésben elrendelt pártfogó felügyelői vélemény készítése.	92
14.1.2	A fiatalkorú elítélttel kapcsolatos vélemény elkészítésének külön szabályai	93
14.1.3	A gondozás keretében végzett reintegrációs tevékenység	94
14.1.4	A fiatalkorú elítélt reintegrációjának elősegítése.....	96
14.1.5	A feltételes szabadság tartamára törvény alapján fennálló vagy elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtása	97
15.	IRODALOMJEGYZÉK.....	122

1 BEVEZETÉS A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁS TÖRTÉNETÉBE

1.1 A szabadságvesztés-büntetés kialakulása

Börtönrendszerek a XIX. században

A magányrendszer

A hallgatási rendszer

A vegyes rendszer

Fokozatos rendszerek

A magyar büntetés-végrehajtás története 1945-ig

1.2 A szabadságvesztés-büntetés kialakulása:

XVIII. század derekán, a felvilágosodás eszméinek hatására vált egyre nagyobb jelentőséggel bíró büntetési nemmé a **szabadságvesztés-büntetés**.

A polgári felvilágosodás eszméinek hatására a kor gondolkodása elfordult az embertelen és kegyetlen büntetési eszközöktől. A szabadságvesztés vált a legideálisabb büntetési nemmé, mert az **egyéni szabadság elvén nyugvó társadalomban** a szabadság elvétele olyan szigorú megtorló eszköz, mely mind az elítéltre, mind a társadalom egészére elrettentő, visszatartó hatást gyakorol.

E mellett, olyan társadalmi szükségletek is felmerültek, melyek kielégítésére alkalmas volt az **elítéltek tömeges** és olcsó **munkaereje**. A társadalom gazdasági szerkezetében és gondolkodásában lezajló folyamattal párhuzamosan jelentek meg a szabadságvesztés végrehajtásának különböző elemei:

- társadalomtól történő elszigetelés,
- munkakényszer,
- az elítéltek erkölcsi nevelése és
- a tettesek osztályozása.

1.3 Börtönrendszerek a XIX. században

A XIX. század elején Észak-Amerikában és Európa szerte a büntetések rendszerében első helyen már a szabadságvesztés alkalmazása állt.

A **gyakorlatot** a (különböző elméleti alapokból kiinduló) **kísérletezés jellemezte**, melynek középpontjában az elítéltek megjavítását biztosító börtönrendszer létrehozása állt. Ezek a rendszerek felölelték a szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának módjára vonatkozó elveken felül a börtönépítéset, a börtönegészségügy, a rabmunkáltatás és rabnevelés kérdéseit is.

A magányrendszer (Pennsylvaniai)

A magányrendszerű büntetés-végrehajtás lényege az elítélt teljes elkülönítése a szabadságvesztés-büntetés egész tartamára, hogy ily módon teremtsék meg az elítélt „magába szállásának”, vezeklésének, végső soron erkölcsi megjavulásának lehetőségét¹.

¹ Az első magányrendszerű börtönt Amerikában, Philadelphiában 1829-ben létesítették. E kísérleti börtön mintájára építették a Pittsburg-i börtönt, amely már véglegesítette a magányrendszert. Európában is teret hódított: világhírévé vált Angliában a Millbank-i, Franciaországban a párizsi Mazas, Németországban a berlini Moabit. Hazánkban a márianosztrai, a balassagyarmati és a komáromi börtönökben vezették be ezt a rendszert.

A magányrendszerű börtönök jellemzői:

- Az elítélteket egyedül helyezték el.
- A zárkákban az elítéltek egyedül dolgoztak (kosárfonás, cipésmunka, asztalosmunka)
- Közös foglalkozásokon (pl. napi séta az udvaron, vasárnapi misén stb.) álarc viselése volt kötelező.
- A börtönökben papokat és tanítókat alkalmaztak. A papok a lelki gondozást látták el, a tanítók írni-olvasni tanították a rabokat.
- Rendszeresítették az egészségügyi gondozást.

E börtönrendszernek kétségkívül voltak **pozitívumai**: az elítéltek elkülönítésével a káros egymásra hatást kiküszöbölték. A tervszerű foglalkozás megszervezése, az oktatás és a munkáltatás, valamint az egészségügyi gondozás bevezetése szintén pozitív hatású volt az elítéltekre.

Negatívumai ennél jóval nagyobbak: az ember társas lény, a magán elhelyezés súlyosan károsította az elítéltek személyiségét, mely nehezítette vagy éppen megakadályozta az elítélt szabadulása utáni beilleszkedését.

A hallgató rendszer (Auburni)

Ezt a börtönrendszert a New York állambeli Auburnban 1816-ban vezették be. A hallgató rendszer tervezői a magányrendszer hibáit akarták kijavítani. Lényege a következő volt:

- Az elítélteket továbbra is egyedül helyezték el.
- Az elítéltek munkáltatása közös munkateremben történt.
- A munkateremben az elítéltek egymással nem beszélhettek.

A hallgató rendszer nem tudta kijavítani a magányrendszerű végrehajtás hibáit, sőt újabb hibákkal tetézte. Hibás volt az elméleti alapja és a gyakorlati kivitelezése egyaránt: a társas együttléttel járó beszéd tilalma ellenkezik az emberi természettel. Az elítéltek nem tudták megállni, hogy egymással ne beszéljenek, így e rendszert alapvetően a fegyelmi büntetések jellemezték.

A vegyes rendszer („Genfi osztályozó rendszer”)

Svájcban (Genf) alakult ki, azzal a céllal, hogy az előző két rendszer hibáit kijavítsa. E rendszer hívei feloldották az elítéltekre vonatkozó, közösen végzett munka közbeni beszéd és érintkezés tilalmát.

A vegyes rendszerű börtönben nagy figyelmet fordítottak az elítéltek csoportosítására:

- legsúlyosabb, visszaeső elkövetők,
- közepes súlyú bűncselekményt elkövetők, az előző osztály javultjai,
- javulófélben lévők, kisebb súlyú vétségért büntettek,
- 16-18 évesek (fiatalkorúak), előző osztály javultjai,
- feloldotta a beszéd tilalmát.

Ez a rendszer már nemcsak enyhítette az előző két rendszer hibáit, hanem differenciálási¹ törekvéseivel pozitív elemeket vitt a büntetés-végrehajtásba.

„A differenciálás gyakorlata az 1842-es évre vezethető vissza, amikor a Pentonville-i intézetben azt a progresszív angol rendszert alkalmazták, amely lehetővé tette az elítéltek bizonyos szempontú elkülönítését, illetve a szabad életbe való folyamatos előkészítését.”

A fokozatos rendszerek (Walter Crofton 1851)

A XIX. század második felében kialakult fokozatos rendszereknek két változata volt ismert: az **angol és az ír** változat. Az angol rendszer három, az ír négy fokozatból állt. A fokozatos rendszerek lényege, hogy az elítélt a büntetést szigorú végrehajtási körülmények között kezdje, s fokozatosan haladjon mindinkább enyhülő végrehajtáson keresztül a szabad élet felé. Az egyes fokozatokban az elítélt által elnyerhető kedvezmények, az elítélttel szemben kiszabható fegyelmi büntetések és az ellátás (élelmezés) tekintetében alapvető különbségek voltak.

Az ír-rendszer fokozatai a következők:

- **Első fokozat (magán):** Az elítéltek magánzárkába kerültek. Szigorú fegyelmi szabályok hatálya alatt álltak, munkát nem végeztek, élelmezésük mérsékelt volt.
- **Második fokozat (osztályozó):** Az elítélteket ebben a fokozatban csak éjjelre helyezték magánzárkába, nappal azonban közös munkában vettek részt. A fegyelmi szabályok szigorúak voltak, de már több lehetőség volt a kedvezmények elérésére. A kedvezmények a szabályok betartásából és az elítéltek munkateljesítményéből következtek. Az élelmezés az előző fokozathoz képest jobb volt.
 - A második fokozat öt osztályból állt, s az elítélteknek ezeken az osztályokon keresztül kellett haladniuk. Az osztályok az alábbiak voltak:
- "2. osztály": az ún. próbaosztály volt. Az első fokozatból, tehát a magánzárásból közvetlenül ide kerültek az elítéltek. Itt közvetlen megfigyelés alatt tartották őket, s ennek eredményeképpen juthattak tovább, éspedig két osztályba: a "visszavető" vagy az "előrehaladó" osztályba.
- "1. osztály": az ún. "visszavető" osztály volt. Ide olyan elítéltek kerültek a "2. osztályból", akik méltatlanok voltak a továbbhaladásra, mert nem tartották be az intézet rendjét és nem volt megfelelő a munkához való viszonyuk.
- "3. osztály": ez ún. "előrehaladó" osztály volt. Ide a "2. osztályból" az előrehaladásra érdemes elítéltek kerültek. Akik a "2. osztályból" a "3. osztályba" kerültek, tulajdonképpen keresztülugrották az "1. osztályt".
- "4.-5. osztály": a "4." és az "5." osztály egymással párhuzamosan haladó osztályok voltak. A "3. osztályból" a közepesek a "4. osztályba", a kiválóak az "5. osztályba" kerültek. A kiválóak tehát itt ismét keresztülugorhattak egy osztályt. A "befejező" osztály szerepét a "4." és az "5." osztály egyaránt betöltötte.
- **Harmadik fokozat:** Az átmeneti (vagy közvetítő) intézetbe helyezést jelentette. Ezután a börtön csak szálláshelyül szolgált, az elítélt őrzését megszüntették, az intézetet elhagyva a polgári életben szabadon végezte munkáját.
 - Megfigyelték azonban az elítélteket, hogy a munkában és általában a szabad életben milyen magatartást tanúsít. Sőt, bűnelkövetési kísértésnek (csapdának) tették ki, s azt vizsgálták: ellen állt-e a kísértésnek? Ha nem, visszakerült a börtönbe. Ha kiállta a fokozat próbáit, a negyedik fokozatba léphetett.
- **Negyedik fokozat:** A feltételes szabadságra bocsátást jelentette. A feltételes szabadságra bocsátásra az ítélet 3/4 részének letöltése után kerülhetett sor, melynek ideje alatt a szabadult személy rendőri felügyelet alatt állt. Ha újabb büntetést követett el vagy nem megfelelő magatartást tanúsított (pl. garázda magatartás), visszakerült a börtönbe.

A fokozatos büntetés-végrehajtási rendszer célját abban jelölték meg, hogy az elítélteket visszavezessék a társadalomba. E törekvések során a rendszer szakemberei sok értékes kezdeményezést tettek.

A **munkáltatás** ebben a büntetés-végrehajtási rendszerben vált először a szó igazi értelmében jelentőssé. A fokozatos börtönrendszerben létrehozták a munkáltatás szervezeti formáját és feltételeit, biztosították az ipari termelőmunkát. Ehhez párosult az a pozitív törekvés, hogy az elítélteket lehetőleg olyan munkával foglalkoztatják, amelyet szabadulásuk után továbbfolytathatnak.

Az **oktatást** a megjavítás fontos eszközének tekintették. Börtöntanítókat alkalmaztak, akik kiemelt témakörök tematikus oktatást folytattak. Az oktatás ismeretterjesztő jellegű volt, tematikája vallásos, természettudományos, etikai² és büntetés-végrehajtási (börtönszabályokkal kapcsolatos) ismereteket egyaránt tartalmazott.

A **vallás** a fokozatos börtönrendszerben nagyobb szerepet játszott, mint az oktatás. Egyes szerzetesrendek feladatuk kapták, hogy lelki gondozásban részesítsék az elítélteket.

A papok vallásos szertartásokat celebráltak (mise, áldozás, közös ima vagy könyörgés), melyen az elítélteknek részt kellett venniük. Egyénileg is foglalkoztak az elítéltekkel a gyónás és az erkölcsi foglalkozás keretei között. A papok a börtönökben hatásosan tevékenykedtek: a vallásápolás mellett hozzájárultak a börtönfegyelem erősítéséhez is, hiszen a börtönszabályok megsértése vallásos értelemben ugyancsak bűnnek számított.

A börtönigazgatók fegyelmi kérdésekben kikérték a papok véleményét. Ha a pap úgy látta, hogy a vallásos eljárásnak elegendő a hatása, eltekintettek a fenyítéstől.

Az elítéltekkel való foglalkozásoknak - bár még mindig nem beszélhetünk mai értelemben vett reintegrációról - határozott tendenciái voltak. Kialakult például az elítéltekkel való "egyéni etikai foglalkozás" fogalma, illetőleg ennek gyakorlata.

A börtönökben **könyvtárakat** létesítettek.

A börtönkönyvtár könyvkészletét adományokból gyűjtötték össze. A könyvtárak általában vallásos könyveket tartalmaztak, a kor szépirodalma kisebb jelentőséggel bírt. Így a könyvtárak inkább a papok munkáját segítették, a művelődésnek kevésbé voltak előmozdítói. De ennek figyelembevételével is - az oktatómunkát segítve - az olvasás-készség fejlesztésében szerepet játszottak.

1.4 A magyar büntetés-végrehajtás története 1945-ig

Amikor a XIX. század elején Európa-szerte a szabadságvesztés-büntetés uralkodó büntetési nemként került a büntető törvénykönyvekbe, Magyarországon a megkésett fejlődés miatt csupán a **XIX. század utolsó harmadában** jött létre - főleg a fejlettebb nyugati modellek követésével - az egész országra kiterjedő, az európai jegyeket viselő **börtönhálózat**.

A nyugat-európai országok hozzánk képest már gazdag előnnyel rendelkeztek a büntetés-végrehajtás területén. Több évszázados hagyománnyal rendelkezett az egyházi büntetés, és az úgynevezett töredelmezési fogság, vagy a távoli gyarmatokra történő transzportálás valamint a fenyítő-házak.

Magyarországon a XV. századtól a városházákban, várak félreeső föld alatti helyiségeiben, uradalmak tömlőceiben való elzárás volt a bűnelkövetők büntetése egészen a XIX. századig.

² WWW.mrszki.hu/imaget/docs/kerettanterv, Dr. Lőrincz József-Nagy Ferenc : Börtönügy Magyarországon BVPO, BP.1997, Kántor Gáspár-Forgács Judit büntetés-végrehajtási nevelés jegyzet 2006., Büntetés-végrehajtási igazgatás jegyzet 2012

A szabadságvesztés büntetés először a Corpus Juris Hungariciben, az 1723. évi 12. törvénycikkben jelent meg és a vérfertőzést szankcionálta.

Az első országos fenyítőház Szempcen létesült 1772-ben gróf Eszterházy Ferenc által adományozott épületrészekben. A későbbiek folyamán a fenyítőházat átköltöztették Tallósra, majd a Szegedi vár tömlőceibe. Végül fenntartási problémák miatt 1832-ben bezárták.

Az 1848/49-es szabadságharc leverését követően a térdre kényszerített Magyarország kénytelen volt elfogadni az "osztrák polgárosítás" részeként az 1852-től hatályba léptetett osztrák birodalmi büntető törvénykönyvet. A Habsburg-kormányzatnak ekkor kellett pótlólag létrehozni a magyar fegyintézetek hálózatát. A börtönök létesítésében vezérlő cél volt a gyorsaság és olcsóság.

A kormány 1854 és 1858 között fegyintézeté alakította át a régi várakat és más középületeket. Így vált fegyintézeté a korábban katonai erődítményként funkcionáló Nyitra megyei Lipótvár, a Trencsén megyei Illava (Léva), illetve a beregi Munkács vára. A Pest megyei fegyintézetet Vácra telepítették az egykor Mária Terézia által nemes ifjak kollégiumának épített intézet falai közé. 1858-ban adták át nők befogadására szolgáló fegyintézetként Márianosztrán az egykor pálos rendi kolostornak épült, két emeletre bővített épületet. A fegyintézeti hálózatot az erdélyi területeken 1860-ban az egyetlen, eleve fegyintézeti célokra épített nagyenyedi és a már 1786-ban tartományi börtönné nyilvánított szamosújvári intézetek egészítették ki.

A **régi várakban**, vagy eredetileg **más célra készült épületekben** modern börtönrendszer kialakításáról és működtetéséről szó sem lehetett.

Az 1867. évi kiegyezést követően a modern polgári igazságszolgáltatás kialakításának igényével fellépő igazságügyi kormányzat európai léptékű törekvéseit jelzi, hogy a korabeli börtönállapotainkat szégyellnivalónak tartván, rendkívüli erőfeszítéseket kezdeményeztek a modern börtönrendszer kiépítésére.

Az első magyar büntető törvénykönyv - amelyet a szakirodalom, kodifikátora³ után **Csemegi⁴ - kódexként** tart számon - az 1878. évi V. törvénycikkben nyert elfogadást. A kódex a börtönügy³ szabályozását is tartalmazta oly módon, hogy a büntetési rendszerről szóló fejezetébe vette fel a szabadságvesztés-büntetésre és annak végrehajtására vonatkozó legfontosabb rendelkezéseket, míg a részletszabályok kidolgozását az igazságügy-miniszter rendeleti hatáskörébe utalta.

A kódex egy 9 fejezetből álló általános és egy 43 fejezetből álló különös részre oszlik, összesen 486 paragrafust számlálva. A bűncselekményeket tényállásuk súlyossága szerint büntettekre, vétségekre, valamint kihágásokra osztja, és kimondja a nullum crimen sine lege és nulla poena sine lege alapelveket, amelyeknek értelmében „büntettet és vétséget csak azon cselekmények képezhetnek, melyet a törvény annak nyilvánít, valamint büntett vagy vétség miatt senki sem büntethető más büntetéssel, mint amelyet arra elkövetése előtt a törvény megállapított.” A törvénykönyv sikeresen elhatárolja a kísérletet a befejezett bűncselekményektől, és csak a törvényben megállapított tényállások beállta következtében rendeli azt büntetni. Az európai trendeknek megfelelően ismeri a részességet és bűnsegély intézményét, meghatározza a beszámítás hiányának vagy meglétének eseteit, ismérveit valamint a büntetést enyhítő vagy kizáró okokat. A büntetések palettája súlyosságuknak megfelelően a pénzbüntetéstől egészen a halálbüntetésig terjedt, ezen kívül pedig lehetőség

³ WWW. mrszki.hu/imaged/docs/kerettanterv, Dr. Lőrincz József-Nagy Ferenc : Börtönügy Magyarországon BVPO. BP.1997, Kántor Gáspár-Forgács Judit büntetés-végrehajtási nevelés jegyzet 2006., Büntetés-végrehajtási igazgatás jegyzet 2012

nyílt mellékbüntetések kiszabására mint például a hivatalvesztés vagy a politikai jogok ideiglenes felfüggesztése.

A kódexet ért legtöbb kritika büntetési rendszerének túlzott bonyolultságából adódott. A mellékbüntetések gyakorta megfelelő rendszer, vagy akár helytelenül is alkalmazta, valamint a kiszabható fegyházbüntetések minimuma túl magasnak, maximuma túl alacsonynak bizonyult. A kódex továbbá nem szentelt megfelelő figyelmet a fiatalok bűnelkövetők szankcionálására, az erre vonatkozó rendelkezéseket elégtelennek tartotta a jogtudomány, azonban megoldás csak a következő században jelentkezett, a büntető novellák formájában. A túlzott jogdogmatika miatt bizonyos részei nem feleltek meg az életnek, amely tíz éven belül a felülvizsgálatának felvetéséhez vezetett el. Ám előnyeit bírálói is elismerték, ilyen volt például a részletes indoklás, amely néhol monografikus mélységeig fejtette ki a büntetőjogi tanokat. Fontos érdeme volt még a fogalmak precíz jogi meghatározása, és a feudális büntetőjogi rendszerrel való szakítása is. Ezen kívül nem volt túlságosan szigorú sem, hiszen az enyhítő körülmények mérlegelése terén széles lehetőségeket adott a bírónak a büntetés enyhítésére.

A Csemegi-kódex általános része 1951-ig, mintegy 70 évig volt hatályban. Ezt az 1950. évi II. törvény, a Büntetőtörvénykönyv Általános Része (Btá.) váltotta fel, amely a szovjet büntető jogtudomány tapasztalataira támaszkodott. A különös rész azonban ezt követően is hatályban maradt, felváltására 1954-től kezdve készültek, ám az 1956-os forradalom és a politikai változások miatt erre csak az 1962-ben hatályba lépő 1961. évi V. törvénnyel került sor.

A Csemegi-kódex a **szabadságvesztés-büntetés öt különálló nemét** határozta meg:

- a fegyházat,
- az államfogházat,
- a börtönt,
- a fogházat és
- az elzárást.

A kódex az új börtönrendszer működés módját tekintve magyaros megoldásra vállalkozott: börtönügyünk jelentős lemaradásának csökkentésére az akkor Európában a legkorszerűbbnek tetsző **fokozatos rendszert** vette át. A fokozatos rendszer végrehajtása azonban a meglévő börtönökkel nem volt lehetséges, újakat kellett építeni. A múlt század utolsó negyedének gazdasági felvirágzása azóta is példátlan méretű **börtönépítési programot** tett lehetővé.

A Csemegi-kódex hatályba lépése utáni időszakban, Wágner Gyula műegyetemi tanár irányításával vette kezdetét a börtönépítési program. 1883-ban létesítették a kishartai (ma Állampuszta) mezőgazdasági jellegű közvetítő intézetet. 1885-ben adták át rendeltetésének a csillagrendszerben (egy centrumba futó négy épületszárny) épített, ezért a köznyelvben "csillagbörtönnek" elnevezett Szegedi Kerületi Börtönt. 1886-ban nyitották meg a Soprontól 6 kilométerre levő, elhagyott cukorgyár helyén a Sopronkőhidai Fegyintézetet. A millennium évében, 1896-ban kezdte meg működését - a főváros által nagyvonalúan ingyen felajánlott telken, az ugyancsak csillagrendszerben épített - Budapesti Gyűjtőfogház, vagy közismert elnevezése szerint a Gyűjtő. Mellette létesítették 1906-ban az Igazságügyi Országos Megfigyelő és Elmeorvosító Intézetet. 1892-ben épült fel a Budapesti Törvényszéki Fogház, mai közismert nevén: a Markó. E nagyobb létesítmények mellett sorban adták át a törvényszéki és járásbírói fogházakat. (pl. Kecskemét)

A magyar börtönügy jellemzője, hogy jelenlegi épületbázisának közel 70%-a a korabeli, immár évszázados állóképességű, de mára már meglehetősen elavult építményekből áll.

Az I. világháború befejezése utáni években, sem az ország gazdasági helyzete, sem pedig az uralkodó kriminálpolitikai szemlélet nem kínált lehetőséget a börtönkörülmények korszerűsítésére.

A két világháború között hat országos büntetőintézet folytatta működését:

- a budapesti országos gyűjtőfogház,
- a váci országos fegyintézet és közvetítőintézet,
- a sopronkőhidai országos fegyintézet és szigorított férfi dologház,
- a hartai országos büntetőintézet,
- a márianosztrai országos büntetőintézet és szigorított női dologház és
- a szegedi kerületi börtön és államfogház

Az országos büntetőintézetek befogadási képessége megközelítette a négyezret, a Trianon utáni fennmaradó 24 törvényszéki és 90 járásbírósi fogház befogadóképessége a hateret. A tárgyalt időszakban a fogvatartotti létszám országosan hét- és kilencezer között ingadozott. Az 1930/31. évi kimutatás szerint a főállású börtönügyi tisztviselők (igazgató, titkár, főtiszt, orvos, lelkész, tanító, őrparancsnok, fogalmazó, fogházgondnok stb.) létszáma 94 fő, a tiszteletdíjas alkalmazottak (orvos, lelkész, tanító) létszáma 88 fő volt, az őrszemélyzet 1460 főből állt.

2 A SZABADSÁGVESZTÉS BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSA

A szabadságvesztés végrehajtásának célja

A szabadságvesztés végrehajtásának a feladata

A reintegrációs tevékenység

A büntetés-végrehajtási reintegrációs program

A Büntető Törvénykönyvről szóló, többször módosított 2012. évi C. törvény (BTK.) határozza meg a bűncselekmény elkövetőivel szemben alkalmazható büntetéseket és intézkedéseket. A BTK.szankciórendszerének **legsúlyosabb főbüntetési** neme, a szabadságvesztés-büntetés.

2.1 A szabadságvesztés végrehajtásának célja

A büntetés végrehajtásra vonatkozó szabályozást vizsgálva megállapítható, hogy a **szabadságvesztés végrehajtásának célja**, illetve **feladata** összefüggésben van a **büntetés lényegéről és céljáról kialakított**, a BTK-ban rögzített **meghatározással**.

„A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el.”

A BTK. a büntetés célját a törvényben szabályozott büntetésekre irányadóan határozza meg, kiemelve a társadalom védelme érdekében mind az egyéni, mind az általános megelőzést. A hatályos Büntetés-végrehajtási Törvény erre is figyelemmel fogalmazza meg a **szabadságvesztés-büntetés végrehajtásának célját** az alábbiak szerint:

Szabadságvesztés végrehajtásának célja:

Az ítéletben meghatározott joghátrány érvényesítése, valamint a végrehajtás alatti reintegrációs tevékenység eredményeként annak elősegítése, hogy az elítélt szabadulása után a társadalomba sikeresen visszailleszkedjen és a társadalom jogkövető tagjává váljon.

A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárásával kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtásának a célja a társadalom védelme érdekében az ítéletben meghatározott joghátrány érvényesítése.

A reintegráció **céljaként** szerepel, a **"joghátrány érvényesítése"**, mely azt juttatja kifejezésre, hogy a szabadságvesztést a személyi szabadság elvonásban megnyilvánuló jogintézményként kell alkalmazni.

A szabadságvesztés végrehajtásának korszerű felfogása azonban nem elégedhet meg a szabadságelvonással járó hátrányok, a büntetéssel szükségszerűen együtt járó "rossz" elrettentő hatásának egyoldalú érvényesítésével, azaz nem tekintheti megtorlásnak a végrehajtást. Az a börtön, amely elvtelenül szigorú, és az elítéltek mély alávetésére, megalázására helyezi a hangsúly nem képes eleget tenni a társadalmi elvárásoknak. Ez a követelmény nem más, mint az elítéltnak kiutat kínálni korábbi életvitele megváltoztatásához, **segítséget nyújtani számára a szabadulás utáni társadalmi beilleszkedéshez**.

Az elítéltet kizárólag a büntetés céljának eléréséhez **szükséges legkisebb** mértékű korlátozásoknak lehet alávetni. A szabadságvesztés végrehajtása során a büntetés-végrehajtási szervezet az elítélt életébe csak a büntetés céljának eléréséhez szükséges mértékben avatkozik be.

Az elítélt számára biztosítani kell a büntetés céljával, valamint az intézet rendjével és biztonságával nem ellentétes családi, személyes és társadalmi kapcsolatok létesítését, fenntartását, illetve fejlesztését.

A szabadságelvonás során a reintegráció, azaz a társadalmi visszailleszkedést elősegítő programok alkalmazása (az elítélt munkaerő-piaci integrációjának elősegítését, a befogadást megelőző életkörülményeiből, életviteléből eredő hátrányok csökkentését, személyisége és szociális készségei fejlesztését célzó reintegrációs programok, foglalkozások) az elsődleges cél, illetve az, hogy az elítélt szabadulása után jogkövető állampolgárként legyen a társadalom tagja.

2.2 A szabadságvesztés végrehajtásának feladata

A Büntetés-végrehajtási Törvény az elítéltek reintegrációja címszó alatt alapelvi jelentőséggel határozza meg a **szabadságvesztés végrehajtásának feladatát**, amely arra irányul, hogy:

A szabadságvesztés végrehajtása során biztosítani kell, hogy az elítélt önbecsülése, személyisége, felelősségérzete fejlődhessen, és ezáltal felkészüljön a szabadulása utáni, a társadalom elvárásának megfelelő önálló életre.”

A nemzetközi normákból a hazai szabályozásba átvett olyan alapelvi szinten megjelenő elemeket, mint az **önbecsülés fenntartása**, a **felelősségérzet fejlesztése**, a büntetés-végrehajtási szervezet azon kötelességét is hangsúlyozzák, hogy a börtönbüntetés - amennyire az lehetséges - ne károsítsa az egyén értékeit, így önértékelését, önálló életvitelre való képességét, ellenben keltse fel felelősségérzetét saját jövőbeni sorsának alakulásáért.

Az elítélt számára biztosítani kell a büntetés céljával, valamint az intézet rendjével és biztonságával **nem ellentétes** családi, személyes és társadalmi kapcsolatok létesítését, fenntartását, illetve fejlesztését.

Az elítélt **önbecsülésének fenntartását**:

- megfelelő bánásmóddal,
- értelmes tevékenység szervezésével,
- a társadalmi hasznosság tudatának kialakításával, illetve erősítésével lehet elérni.

Az elítélt **felelősségérzetének fokozásához** pedig:

- az öntevékenységet, önképzést,
- iskolai tanulmányokban való részvételt
- jutalmazást, fegyelmi felelősségre vonást,
- a munkavégzés lehetőségeit,
- valamint a családi társadalmi, kapcsolatok támogatását kell felhasználni.

Mindezek megvalósulásában a reintegrációs tisztai összehangolt, sokoldalú, általános és speciális tevékenységének is fontos szerepe van.

2.3 A reintegrációs tevékenység

Új megfogalmazást kapott a szemléletváltást követően az elítéltekkel való foglalkozás. Ma már **reintegrációról** beszélünk, amely magában kell, hogy foglaljon minden olyan programot, tevékenységet, mely elősegíti, támogatja a társadalomba történő visszailleszkedés hatékonyságát, a visszaesés esélyének minimalizálását, akár kizárását is. A reintegráció keretében nem szigorúan a büntetés-végrehajtásban szervezett tevékenységekre kell

fókuszálni, hiszen a büntetés-végrehajtási szervek más szervekkel együttműködve eredményesebben szolgálják a büntetés-végrehajtás céljának megvalósítását.

E célhoz nélkülözhetetlen az elítélt **önkéntes és aktív** részvétele a börtönélet valamennyi szegmensének a **célirányosan összehangolt munkája**, valamint a „szabad társadalom” segítő közreműködése.

Ugyanakkor a reintegrációs tevékenység keretében törekedni kell arra is, hogy az elítélt bűncselekményének társadalomra veszélyességét felismerje, annak következményeit lehetőség szerint enyhítse.

A Büntetés-végrehajtási Törvény a következőképpen fogalmazza meg a reintegrációs tevékenység feladatát:

„A reintegrációs folyamat során törekedni kell az elítélt önbecsülésének és felelősségérzetének kialakítására, fejlesztésére, a szabadulás után a munkaerő-piaci és a társadalmi életébe való beilleszkedésének elősegítésére.”

A nemzetközi normákból a hazai szabályozásba átvett olyan alapelvei szinten megjelenő elemeket, mint az **önbecsülés fenntartása**, a **felelősségérzet fejlesztése**, a büntetés-végrehajtási szervezet azon kötelességét is hangsúlyozzák, hogy a börtönbüntetés - amennyire az lehetséges – ne károsítsa az egyén értékeit, így önértékelését, önálló életvitelre való képességét, ellenben keltse fel felelősségérzetét saját jövőbeni sorsának alakulásáért.

2.4 A büntetés-végrehajtási reintegrációs program

A fentiekben említettük, hogy a szabadságvesztés céljának érvényre juttatásához **reintegrációs programok** teljesítése szükséges, melynek megvalósítása elsődlegesen a büntetés-végrehajtási szervezet feladata.

„Reintegrációs program: az elítélt munkaerő-piaci integrációjának elősegítését, a befogadást megelőző életkörülményeiből, életviteléből eredő hátrányok csökkentését, személyisége és szociális készségei fejlesztését célzó reintegrációs programok, foglalkozások összessége”

A reintegrációs programok során az alkalmazott eljárásokat az elítélt **személyiségéhez**, egyéni képességeihez, szükségleteihez kell **igazítani**. A végrehajtáshajtás egyéniesítése szükségessé teszi az elítéltek meghatározott szempontok alapján történő **differentiálást** (csoportképzését). Az egyéniesítés további érvényesítése az egyes csoportokon belül kialakított speciális reintegrációs, kezelési, gondozási módszerek alkalmazásával történhet

A Büntető Törvénykönyvről szóló, többször módosított 1978. évi IV. törvény (Btk.) határozza meg a bűncselekmény elkövetőivel szemben alkalmazható büntetéseket és intézkedéseket. A Btk. szankciórendszerének leg súlyosabb főbüntetési neme, a szabadságvesztés-büntetés.

A büntetés-végrehajtási intézetekben a modern korrekciós kezelés és bánásmód kialakítása érdekében szükség van az elítéltek meghatározott szempontú osztályokba sorolására, klasszifikációjára.

A kategorizálás fogalma magába foglalja az elítéltek típusokba sorolását, az így képzett csoportok szükségleteinek megfelelő kezelés, reintegrációs tevékenység kialakítását. A büntetés végrehajtási intézetekben nyilvánvaló, hogy az emberek nagyobb tömegével való bármilyen foglalkozáshoz rendező elvekre van szükség, hiszen nem lehet minden egyes személlyel elkülönülten foglalkozni.

Mindezt úgy kell megoldani, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának célja, az ítéletben meghatározott joghátrány érvényesüljön, valamint a végrehajtás alatti reintegrációs tevékenység eredményeként elő kell segíteni az elítélt sikeres visszailleszkedését a társadalomba, hogy annak jogkövető tagjává váljon.

Az elítéltek azonban nagyon különböző múlttal, szociális háttérrel, szocializációval rendelkeznek, így kezelésük során folyamatosan figyelemmel kell lenni.

Az osztályba sorolást néhány egyszerű elvre kell alapozni, mivel a büntetés-végrehajtási rendszer átláthatóságát, kezelhetőségét meg kell őrizni. Olyan rendszert kell kialakítani, amelyet folyamatosan értékelni kell, és amely rugalmasan korrigálható.

A kezelési szükséglet meghatározása alapvető feltétel az elítéltek osztályba sorolásakor. A megismerési folyamat első állomása az a mérőföldkő, amikor a további kezelési folyamat tervezése, meghatározása történik. Nagyon fontos, hogy a programot a fogvatartott együttműködésével kell kijelölni.

2.5 Reintegrációs nyilvántartás:

A szabadságvesztés céljának elérése érdekében az elítélteket a büntetés-végrehajtási szerv által biztosított általános vagy egyéniesített reintegrációs tevékenységbe kell bevonni.

A reintegrációs tevékenység során törekedni kell az elítélt önbecsülésének és felelősségérzetének kialakítására, fejlesztésére, a szabadulás után a munkaerő-piaci és a társadalmi életébe való beilleszkedésének elősegítésére.

A reintegrációs nyilvántartás a fogvatartotti nyilvántartás része és az elítéltre vonatkozóan a következő adatokat tartalmazza:

- az elítélt kockázatelemzését és értékelését,
- az elítélt rezsimbe sorolását és biztonsági kockázati besorolását, valamint a besorolás felülvizsgálatának eredményét, illetve azok megváltoztatását,
- az elítélt egyéniesített fogva tartási programtervét és a reintegrációs tisztnak az elítélt előmenetelével kapcsolatos bejegyzéseit,
- az elítélt kapcsolattartására vonatkozó adatokat,
- az elítélt foglalkoztatására vonatkozó adatokat,
- az elítélt részére adott jutalmakat és a hatályos fenyítéseket,
- az elítélt által benyújtott kérelmekkel, panaszokkal és a jogorvoslatokkal kapcsolatos adatokat,
- az elítéltről készített értékelő véleményeket, előterjesztéseket és büntetés-végrehajtási bírói döntéseket,
- az elítélt társadalmi kötődés programban való részvételére és értékelésére vonatkozó adatokat,
- a szabadulásra való felkészítés érdekében tett intézkedéseket,
- a reintegrációs őrizetre vonatkozó adatokat,
- a feltételes szabadságra vonatkozó adatokat.

2.6 Az egyéniesített fogvatartási programterv

A Bv. kódex 92. §-a beemelte a hazai gyakorlatba az úgynevezett KEK rendszert, amelynek két fő eleme az egyes fogvatartási kockázatok felmérése és az azokra reagáló kockázatkezelő programok biztosítása. A kockázatelemzés eszköze az úgynevezett Prediktív Mérészköz (PME) amely a különböző szakterületek (nyilvántartás, egészségügy, pszichológia és reintegráció) bevonásával biztosít egy komplex elemzési folyamatot, amely a fogvatartottak kriminális előéletének, családi hátterének, szociológiai helyzetének, bv. intézetben belüli magatartásának, pszichológiai és egészségügyi állapotának és egyéb jellemzőinek megismerésével segíti elő elsősorban a fogvatartott várható viselkedésének, a fogvatartás várható kockázatainak felmérését. A PME hat fő kockázati kategóriára fókuszál:

- a szökés és annak kísérlete;
- az öngyilkosságra irányuló magatartás,
- önkárosítás;
- bármely személy elleni erőszakos cselekmény vagy annak kísérlete (támadás);
- fogvatartotti szubkultúrában betöltött vezető vagy épp ellenkezőleg: kiszolgáltatott, sérülékeny pozíció betöltése;
- pszichoaktív szerrel való visszaélés (kábitószer-fogyasztás).

A kockázatelemzést a PME-rendszer használatával a befogadási eljárás részeként kell lefolytatnia az elítéltnél a reintegrációs tisztnak (is). A kérdőív felvételéhez szükséges az elítélt személyes jelenléte. Ha az elítélt írni, olvasni nem tud, az egyéniesített reintegrációs programterv ismertetését szóban kell elvégezni és annak megtörténtét az elítélt jelenlétében két tanú aláírásával, írásban kell rögzíteni.

A reintegrációs tiszt a személyes és demográfiai adatokra, a családi háttérre és körülményekre, a szociális háttérre, a kapcsolattartásra, az iskolázottságra, a korábbi munkaviszonyokra és munkatapasztalatra, a foglalkoztatási és munkáltatói adatokra, a káros szenvedélyekre, az alkohol- és drogérzékenységre vonatkozó, illetve a motivációs szándék feltérképezésére irányuló kérdéseket tesz fel az elítéltnél, és az ezekre adott válaszait rögzíti a rendszerben. A rendszer megengedi a reintegrációs tisztnak, hogy a személyes beszélgetésről a végén benyomásokat jegyezzen fel, jelezze, amennyiben úgy véli, a fogvatartott nem a valóságnak megfelelő információkat közölt, s benyomásai alapján joga van arra is, hogy a PME által adott eredményt (alacsony, közepes vagy magas) „eltérítse”, azaz a hat fő kockázati kategória bármelyikében a rendszer által adott értéktől eltérő értéket állítson be.

A kockázatelemzési eljárás során a vizsgált kockázatcsoportok közül a szerhasználat, az agresszivitás, a szubkultúrában betöltött magas pozíció, valamint a viktimológiai veszélyeztetettség alapján „magas” vagy „közepes” besorolású elítéltek részére a bv. intézeteknek a fogvatartási és visszaesési kockázatok csökkentésére irányuló, illetve reintegrációs célú programokat kell kínálniuk.

Ezek a következők lehetnek:

- szerhasználat esetén: droghasználat megelőző tréning
- agresszivitás esetén: agresszivitás kezelést segítő tréning
- szubkultúrában betöltött magas pozíció esetén: agresszivitás kezelést segítő tréning
- szubkultúrában betöltött alacsony pozíció esetén: agresszivitás kezelést segítő tréning

Az elítéltek programokba történő bevonásának és felvételének eljárási rendjét, valamint a 12 alkalmas csoportfoglalkozás-sorozat lebonyolítását a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának illetékes főosztálya egy útmutató keretében határozta meg.

A fogvatartási és visszaesési kockázatok csökkentésére irányuló 12 alkalmas programon egyidejűleg 8–10 fő olyan elítélt vehet részt, aki részvételi szándékáról írásban nyilatkozott. A 12 alkalmas programot azok az intézeti munkatársak tarthatják, akik részt vettek a foglalkozások megtartására felkészítő képzésen. A pszichológusok a 12 alkalmas foglalkozássorozatot előzetes felkészítés nélkül, a BVOP által a rendelkezésükre bocsátott segédanyagok alapján tarthatják.

A 60–90 perces – szükség esetén annál hosszabb időtartamú – foglalkozásokat heti egy alkalommal kell megtartani. A csoportfoglalkozás egyszemélyes vagy páros vezetéssel is megoldható. A 12 alkalmas programból való kilépési szándékról az elítéltet írásban is nyilatkoztatni kell. A nyilatkozatot ugyancsak a reintegrációs anyagban kell elhelyezni.

Azokról, akik a programot befejezték, a csoportvezető a FANY rendszer megfelelő menüpontjában Összefoglaló véleményként készít egy rövid, szöveges értékelést az elítélt foglalkozásokon mutatott érdeklődése és aktivitása szempontjából. A kockázatsökkentő tréning vezetője az elítéltet a foglalkozásokon mutatott hozzáállása, együttműködése, viselkedése alapján, illetve azok kedvező változása esetén az adott kockázat szempontjából alacsonyabb szintű kategóriába sorolhatja. A kockázatba besorolás módosítását indoklással együtt az Összefoglaló véleményben kell rögzíteni, majd a BFB részére továbbítani.

Az egyéniesített fogvatartási programterv (a továbbiakban: programterv) elkészítése az elítéltek és a nem jogerős ítélettel rendelkező letartóztatottak (a továbbiakban együtt: elítélt) esetében kötelező. A befogadott elítéltet a befogadó részlegen kell elhelyezni, ahol a kockázatelemzési vizsgálat elvégzését követően az érintettel együttműködve a befogadást követő 13 napon belül el kell készíteni a programtervet, majd az elítéltet a BFB elé kell állítani, és dönteni kell a Bv. tv. 96. § (1) bekezdésében meghatározottakról.

Az **egyénesített fogva tartási programterv** elkészítése során az elítéltet a büntetés-végrehajtási intézet támogatja a bűncselekmény elkövetéséhez vezető okok felismerésében, a bűncselekmény következményeinek és az okozott sérelmek tudatosításában, valamint a lehetséges helyreállítási-, jóvátételi cselekmények megtervezésében és kivitelezésében.

Az egyéniesített fogva tartási programterv eszköze annak, hogy a fogva tartott személyre szabottan, az egyéniesítés elve mentén, tevékeny közreműködésével, a személyzet támogatásával járuljon hozzá a büntetés-végrehajtási célok eléréséhez. A pozitív, illetve a negatív irányba történt elmozdulásokat egyaránt szükséges minden esetben elemezni, rögzíteni.

A programtervnek tartalmaznia kell a szükséges egészségügyi, pszichológiai feladatokat, valamint az elítélt foglalkoztatásba, továbbá személyiségfejlesztő programokba történő bevonására irányuló terveket. A programtervnek tartalmaznia kell az elítélt együttműködése vagy annak hiánya esetén a rezsimiek közötti átjárhatóság lehetőségét. Rögzíteni kell továbbá a programtervben, hogy részére – a PME-ben kimutatott kockázat(ok) alapján – mely KEK-programo(ko)n való részvétel javasolt.

Az egyéniesített fogva tartási programtervben foglaltak teljesülését a reintegrációs tisztnek legalább hathavonta felül kell vizsgálnia.

A programtervet egységes séma alapján kell elkészíteni, de minden esetben az adott elítélttel kapcsolatos, egyéniesített, szöveges tartalommal kell megtölteni

Főbb tartalmi elemei:

Az egyéniesített fogvatartási programtervnek tartalmaznia kell:

- Fogvatartott nyilvántartási adatait
- A fogvatartott egészségi állapotát a rendelkezésre álló információk alapján, s az egészség megőrzése/helyreállítása érdekében a fogvatartott jövőbeni feladatait
- A fogvatartott pszichés állapotát a rendelkezésre álló információk (a prediktív mérőeszköz adatai, benyomások) alapján, s a pszichés egészség megőrzése/helyreállítása érdekében a fogvatartott jövőbeni feladatait,
- A fogvatartott foglalkoztatására irányuló terveket,
- A programterv felülvizsgálat esetén az eltelt időszakban bekövetkezett fontosabb eseményeket, a fogvatartott előmenetelével kapcsolatos információkat, eredményeket, megállapításokat,
- A fogvatartott személyiségének feltérképezését; a szemmel látható hiányosságokat, devianciával való szembesítést, /dokumentum tanulmányozás, befogadó beszélgetés stb./
- Iránymutatást, rávilágítást a fenti eltérések javítására, helyreállítására a jogszabály adta büntetés-végrehajtási lehetőségek szem előtt tartásával./
- Erkölcsi, akaratni nevelést,/ pl. tájékoztatás a házirendről, az együttélés szabályairól, jutalmazásról, fenyítésről stb./
- Értelmi, kulturális reintegrációs, lehetőségeket a büntetés-végrehajtási szervezet lehetőségeit figyelembe véve/ pl. iskolai tanulmányokra ösztönzés, fejlessze műveltségét, vegyen részt szakmai oktatásokban, szakképzésekben stb./
- Társadalmilag hasznos tevékenységekre való ösztönzést, iránymutatást/pl. munkáltatás, vegyen rész jóvátételi programokban, igyekezzen beilleszkedni a társai közé stb./
- A büntetés-végrehajtási intézet által megfogalmazott egyéb elvárások ismertetését. /fegyelemsértés, bűncselekmény elkerülése, személyi állománnyal szemben tisztelettel viselkedés stb./

3 Befogadás folyamata, elemei

3.1 Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer működése, feladatai

A Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer

A büntetés-végrehajtási szervezet eddig nem rendelkezett arra vonatkozó mérésekkel és adatokkal, hogy a szabadságvesztését megkezdő fogvatartottat milyen visszaesési kockázattal lehet jellemezni, és az sem volt mérhető, hogy a fogva tartás során milyen fejlődésen, változáson megy keresztül, azaz reintegrációs hajlandósága mely irányba változik.

A büntetés-végrehajtási szervezet az elítélt visszaesési és fogva tartási kockázatainak felmérése, értékelése és kezelése, illetve a sikeres társadalmi reintegráció elősegítése érdekében Kockázatelemzési és Kezelési Rendszert (a továbbiakban: KEK rendszer) alakít ki és működtet, amelynek két fő eleme az egyes fogvatartási kockázatok felmérése és az azokra reagáló kockázatkezelő programok biztosítása.

Cél egy egységes Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer működtetése, amely a büntetés megkezdésétől a befejezéséig végigkíséri az elítéltet, már az előzetes letartóztatás szakaszában is, megfelelő információt szolgáltatva a szabadságvesztés alatti és a szabadulást követő jogkövető magatartása valószínűségére, az elítéltek megfelelő mérőeszközökön alapuló osztályba sorolására a visszaesési kockázat becslésével, valamint arról, hogy a fogva tartott milyen eredményeket ért el a reintegrációs tevékenység során, mely területeken fejlődött, milyen irányban szükséges a beavatkozásokat koncentrálni az egyéni szükségletek figyelembe vételével.

Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer: az elítélt visszaesési és fogva tartási kockázatának a felmérése, értékelése és kezelése érdekében kialakított és működtetett szakmai rendszer.

E rendszer előnyei abban mutatkoznak meg, hogy egyértelmű, szakszerű és differenciált iránymutatást ad az elítélt veszélyességével kapcsolatban és a programok kiválasztásához is alapvető támpontként szolgál.

3.2 A KEK rendszer célja:

A büntetés-végrehajtás hatékonyságának növelése, az eredményes reintegráció elősegítése, a visszaesés számának csökkentése az egyes fogva tartási és visszaesési kockázatok feltárása, elemzése, kezelése, a fogva tartottak motivációjának elérése és fenntartása révén.

A kockázatelemzés olyan büntetés-végrehajtási szakmai tevékenység, amelynek során az elítélt vonatkozásában felmérésre és értékelésre kerül az e rendeletben meghatározott kockázats csoportok kockázati értéke.

Az elítélt befogadását követően, de az elhelyezésre kijelölt büntetés-végrehajtási intézet Befogadási és Fogvatartási Bizottság ülését megelőzően el kell végezni az alábbi kockázatszoportok felmérését:

- a) fogolyszökés és annak kísérlete,
- b) öngyilkosságra irányuló magatartás,
- c) önkárosítás,
- d) bármely személy elleni erőszak vagy annak kísérlete,
- e) a bűnözői, fogvatartotti szubkultúrában betöltött, kriminális vagy a reintergrációs célokat veszélyeztető vezetői, szervezői, végrehajtói szerep, tevékenység, amennyiben erre vonatkozóan információ áll rendelkezésre,
- f) pszichoaktív szerrel való visszaélés

A felmérés során, a kockázatszoportokat külön-külön kell értékelni, amelynek alapján a kockázati érték **magas, közepes vagy alacsony** lehet.

Az elítélt köteles együttműködni a visszaesési és fogva tartási kockázatok felmérését szolgáló eljárások során.

Ha a kockázatelemzés alapján az elítélt kockázati értéke közepes, vagy magas, akkor az elítélt részére önkéntes alapon fel kell ajánlani a visszaesés valószínűségét csökkentő terápián való részvételt.

Kockázatkezelés olyan büntetés-végrehajtási szakmai tevékenység, amely a kockázatszoportok felmérése alapján – figyelembe véve az elítélt reintergrációs szükségleteit és társadalmi helyzetét, valamint a fogva tartás rendjét és biztonságát veszélyeztető kockázati magatartásokat – az egyéniesített fogva tartási programtervben foglaltak teljesítését biztosítják és nyomon követik. A kockázatkezelés a szabadságvesztés teljes tartamára kiterjed, annak egyes elemei az elítélt teljesítményétől és eredményeitől függően módosulhatnak.

3.3 A Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer elemei

- a visszaesési és fogva tartási kockázatok mérésére szolgáló prediktív mérőeszközök, amelyek a különböző szakterületek (nyilvántartás, egészségügy, pszichológia és reintergráció) bevonásával segítik a komplex elemzési folyamatot
- a szabadságvesztés során alkalmazott progresszív rezsimszabályokat,
- a fogva tartási és visszaesési kockázatok csökkentésére irányuló és reintergrációs célú programok.

A Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer működtetése a büntetés-végrehajtási szervezet feladata, amely végrehajtása során együttműködik az oktatási intézményekkel, valamint a fogva tartás körülményeinek a figyelemmel kísérése, a szabadulás után a társadalomba való beilleszkedés elősegítésére, a karitatív tevékenység végzésére, továbbá az egyéb büntetés-végrehajtási feladatok segítésére alakult civil szervezetekkel és az ilyen tevékenységet ellátó vallási közösségekkel.

3.4 A Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer működése

Egy olyan szakmai munkafolyamat, amely a fogvatartott megismerésével kezdve az ismeretek kiértékelésével, differenciálással, megfelelő rezsimbe sorolással, a személyiség változásának figyelemmel kíséréssel, valamint a korábbi döntések rendszeres felülvizsgálatával segíti elő a reintergrációs cél megvalósulását és a visszaesések számának csökkenését.

A kockázatelemzés különböző esetei, szabályai:**1. Elsődleges kockázatelemzés:**

A fogvatartott intézetbe történő befogadását követő szükséges intézkedés, melyet a hivatali munkaidőben befogadott fogvatartott esetén a befogadás napján, munkaidőn kívüli befogadás esetén a befogadást napját követő első munkanapon meg kell kezdeni.

2. Időszakos felülvizsgálati kockázatelemzés:

A KEK rendszer, valamint a reintegrációs tevékenység folyamat jellege miatt 6 havonta szükséges a fogvatartottak kockázati csoportok szerinti kockázati szintjének időszakos felülvizsgálata.

3. Rendkívüli kockázati besorolás:

Minden, a fogvatartási kockázatokra negatív hatással bíró életeseeményt vagy annak közeli reális veszélyét azonnali hatállyal rögzíteni kell.

A feladat végrehajtásának intézményesítése érdekében kerül létrehozásra a Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet, amely új intézményként (büntetés-végrehajtási szervként) tagolódik be a struktúrába, és tevékenységével hatékonyan szolgálja az egyéniesítést mint a szabadságvesztés végrehajtását meghatározó alapértéket.

4 Befogadás

A bv. intézetbe történő befogadás a jogszabályban meghatározott iratok alapján és a fő szabály szerint öt módon történhet:

- befogadják az elítéltet;
- ideiglenesen fogadják be az elítéltet;
- útnak indítják az elítéltet;
- megőrzésre fogadják be az elítéltet;
- a befogadást megtagadják.

A Büntetés-végrehajtási Törvény alapján a befogadás központi eleme minden esetben a kockázatelemzés és az értékelés, valamint ez alapján a megfelelő rezsिम kijelölése lesz.

A befogadás során a bv. intézetnek számos értesítési, intézkedési, tájékoztatási és nyilatkoztatási kötelezettsége van.

A befogadásnak részét képezi:

- bűnügyi nyilvántartási befogadás (a személyes adatok, és a befogadás alapjául szolgáló iratok egyeztetése)
- az egészségügyi vizsgálat
- befogadó részlegen történő elhelyezés (max. 15 napig)
- a fogvatartott tájékoztatása, nyilatkoztatása
- PME – Prediktív Mérőeszköz (Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet által kidolgozva).

A befogadási eljárás első mozzanatának lefolytatása hivatali munkaidőben a bűnügyi nyilvántartási szakterület elsődleges feladata. Hivatali munkaidőn kívül a befogadást a szolgálatban lévő biztonsági tiszt hajtja végre.

A továbbiakban a letartóztatott, az elkövető, vagy elítélt befogadását a reintegrációs tiszt, hivatali időn túl a biztonsági tiszt hajtja végre, melyhez biztosítjuk számára a befogadó adatlapot. **(1. melléklet: Befogadó adatlap)**

Fontos szabály, hogy a fogvatartottat tájékoztatni és nyilatkoztatni kell:

Az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott részére írásban, az általa értett nyelven egyszerűen, közérthető módon kell a tájékoztatást megadni

- a) a büntetés-végrehajtási ügyben a panaszjogról és a jogorvoslati lehetőségekről,
- b) a büntetés-végrehajtási ügyben őt megillető védelemhez való jogról,
- c) a végrehajtás során az őt megillető anyanyelv használatához való jogról,
- d) a büntetés-végrehajtási ügy iratai és az egészségügyi dokumentáció megismeréséhez való jogról,
- e) a kapcsolattartás formáiról,
- f) a konzuli hatóságok értesítéséhez való jogról,
- g) az intézetben betartandó magatartási szabályokról, a fegyelmi felelősségről és a fegyelmi eljárás rendjéről,
- h) a kényszerítő eszközökről, a biztonsági intézkedésekről, különösen az elektronikus megfigyelési rendszer alkalmazására vonatkozó szabályokról,
- i) a büntetés, az intézkedés, valamint a szabálysértési elzárás kezdő és utolsó napjáról, valamint a feltételes szabadságra bocsátás, illetve ideiglenes elbocsátás esedékessége napjáról,
- j) a kártérítési felelősség rendjéről,
- k) az egészségügyi ellátáshoz való jogról,
- l) a betegjogok érvényesüléséről.

Ha a fogvatartott nem magyar állampolgár, akkor a tájékoztatást, illetve nyilatkozatot az anyanyelvén vagy az általa érthető más nyelven kell megtenni. A tájékoztatás megtörténtét a fogvatartott aláírásával igazolja.

Az elítéltet a közösségbehelyezés előtt egészségügyi szempontból meg kell vizsgálni.

Ha az elítéltnak a Bv. tv. 91/A. §-ában meghatározott idő alatt jogszabályban meghatározott fertőző betegség gyanúja miatt fekvőbeteg-gyógyintézet fertőző osztályán, illetve kijelölt gyógyintézetben való járványügyi elkülönítése nem válik szükségessé, a Nemzeti Népegészségügyi Központ által kiadott eljárásrend figyelembevételével folytatni kell a befogadási eljárást, ellenkező esetben a bv. intézetnek intézkedni kell a fogvatartottnak a legközelebbi, járványügyi megfigyelést végző egészségügyi intézménybe szállítása iránt.

Ha az elítélten a befogadáskor külsérelmi nyomot észlelnek, vagy a rendőrségi fogdából vagy a javítóintézetből átkísért elítélt azt állítja, hogy bántalmazták, a büntetés-végrehajtási intézetekben fogvatartott elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló 8/2014. (XII. 12.) IM rendelet 3. § (7) bekezdése szerinti orvosi vizsgálatot haladéktalanul el kell végezni, valamint jegyzőkönyvet kell felvenni.

A jegyzőkönyv egy-egy példányát az átkísérést végrehajtó szervnek és a törvényességi felügyeletet ellátó ügyészségnek meg kell küldeni, amelyhez a látlelet másolatát mellékelni kell.

Az elítéltnak a befogadáskor írásban nyilatkoznia kell arról, hogy rendelkezik-e rendszeres jövedelemmel vagy más pénzbeli juttatással, és ha igen milyen összegben.

A rendszeres pénzbeli ellátásban részesülő elítéltet a befogadáskor írásban nyilatkoztatni kell, hogy a folyósítást a bv. intézetbe kéri-e.

Az elítéltet tájékoztatni kell, hogy kérheti az őt megillető, a (2) bekezdésben nem említett egyéb pénzbeli járandóságainak a bv. intézetbe történő folyósítását is.

Az elítéltet a befogadáskor írásban kell tájékoztatni arról, hogy hozzátartozójával vagy – a hivatalos minőségben kapcsolattartók kivételével – az általa megjelölt más személlyel (a továbbiakban együtt: kapcsolattartó) akkor tarthat kapcsolatot, ha a kapcsolattartóként megjelölt személy a kapcsolattartóként való nyilvántartását vállalja, és a nyilvántartásban való adatkezelés céljából a Bv. Sztv. 28/A. § (1) bekezdésében meghatározott személyes adatait írásbeli nyilatkozatban a bv. szerv részére megadja.

A nyilatkozat beszerzése érdekében engedélyezni kell, hogy az elítélt egy alkalommal levelet írjon az érintett részére. Az elítélt kérelmére a nyilvántartással kapcsolatos írásos adatvédelmi tájékoztatót a rendelkezésére kell bocsátani, hogy azt a kapcsolattartó részére továbbíthassa.

Ha az elítélt letéti pénzzel nem rendelkezik a hozzájárulás beszerzése érdekében első alkalommal egy címzett részére küldendő levél feladásának a költségeit a bv. intézet fedezi.

A kapcsolattartó adatait az érintett írásbeli hozzájárulásával lehet a nyilvántartásban feltüntetni. Ha a kapcsolattartó cselekvőképtelen kiskorú vagy cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alá helyezett nagykorú, helyette törvényes képviselője adhatja meg írásban a hozzájárulást. Ha a kapcsolattartót e bekezdésben meghatározott jogával kapcsolatosan a bíróság cselekvőképességében részlegesen korlátozta, a cselekvőképességében részlegesen korlátozott írásbeli hozzájárulása érvényességéhez gondnoka írásbeli hozzájárulása is szükséges.

A dohányzó, illetve a dohányfüstmentes zárkában vagy lakóhelyiségben való elhelyezés érdekében az elítéltnak befogadáskor írásban nyilatkoznia kell dohányzási szokásairól.

A befogadott elítéltet el kell látni a meghatározott egyéni felszerelési tárgyakkal.

Az elítéltet az elhelyezési részlegre kell kísérni és részére megfelelő zárkát vagy lakóhelyiséget kell kijelölni.

A befogadási részleg célja az elítélt megismerése, kockázatelemzésének elvégzése és az egyéniesített fogvatartási programterv kialakítása.

A megismerés legfontosabb eszköze és alapja a „befogadó beszélgetés”, amit a részleg reintegrációs tisztje végez.

A beszélgetés során ki kell térni az elítélt:

- családi hátterére, neveltetésére, jelenlegi családi körülményeire,
- életkörülményeire, jövedelmi viszonyaira,
- a bűncselekmény elkövetésének okaira, körülményeire,
- munkahelyére, szakmájára, munkahelyi kapcsolataira, a munkához való viszonyára,
- baráti kapcsolataira, hobbijára, sporttevékenységeire,
- társadalmi szerepvállalásaira és kapcsolataira,
- bármilyen fogyatékoságára, illetve korlátozottságára,
- dohányzásra, alkohol- és drogfogyasztására, egyéb szenvedélyére,
- hit- és világnézeti sajátosságaira, ehhez kapcsolódó étkezési szokásaira,
- aktuális állapotára: szakadt-e meg bármilyen folyamat a letartóztatásával, pl. oktatás, gyógykezelés stb.
- intézkedést igénylő hátrahagyott körülményekre,
- hasznos képzettségeire, tudására,
- különleges speciális ismereteire/jártasságaira,
- büntetett/büntetlen előéletére, annak körülményeire,
- tetoválásaira (ha vannak),
- rossz kapcsolataira a börtönön belül,
- fogvatartáshoz való viszonyára, annak körülményeivel kapcsolatos kérdéseire,
- jelenlegi ügyének körülményeire,
- érdeklődési körére és szokásaira,
- szabadulása utáni elképzeléseire.

A megismerés érdekében a pszichológus által végzett vizsgálatot a FANY rendszerben rögzíti.

4.1 A befogadással kapcsolatos feladatok, tevékenységek:

A befogadás során a bv. intézetnek számos értesítési, intézkedési, tájékoztatási és nyilatkoztatási kötelezettsége is van.

A fogvatartottat tájékoztatni kell:

- írásban a törvényben meghatározott jogokról, szabályokról;
- írásban és szóban arról, hogy a büntetés-végrehajtás törvényes rendjének megsértése esetén, illetve annak fenntartása érdekében a személyi állomány tagjai több intézkedés megtételére jogosultak, például kényszerítő eszközök használatára is;
- írásban arról, hogy ha változás következik be a lakcímadatában, akkor bejelentési kötelezettsége keletkezik, illetve annak elmulasztása következményeiről;
- arról, hogy a törvényben felsorolt pénzbeli járandóságain kívüli egyéb jövedelmei folyósítását is kérheti a bv. intézetbe;
- írásban arról, hogy a kapcsolattartásra csak úgy van lehetősége, ha hozzátartozója vagy általa más megjelölt személy hozzájárul adatainak nyilvántartásához a bv. intézetben, ennek érdekében engedélyezni kell, hogy egy alkalommal levelet írhatson az érintett részére (ha nem rendelkezik letéti pénzzel, akkor első alkalommal a bv. intézet fedezi ennek költségeit).

E mellett nyilatkoztatni kell írásban:

- dohányzási szokásairól;

- arról, hogy rendelkezik-e rendszeres jövedelemmel vagy pénzbeli juttatással, és ha igen, milyen összegben, illetve ezek folyósítását kéri-e a bv. intézetbe.

A befogadási eljárás szerves része az egészségügyi vizsgálat, amelyet bv. orvos vagy szakápoló személyzet végez. E mellett történik meg a prediktív mérőeszközös vizsgálat is.

Ha az elítélt **kockázatelemzési vizsgálatát a büntetés-végrehajtás** folytatja le, a befogadó részlegben történő elhelyezését **követő nyolc** napon belül a kiadott módszertani útmutató alapján a vizsgálatot pszichológus bevonásával kell elvégezni. A kockázatelemzési vizsgálat eredményének kiértékelését követő öt napon belül az elítélttel együttműködve a részleg vezetője elkészíti az egyéniesített fogva tartási programtervet.

Az egyéniesített fogvatartási terv elkészítését követően az elítéltet a Befogadó és Fogvatartási Bizottság meghallgatja és 8 napon belül dönt az elítélt rezsimbesorolásáról és a reintegrációs programokba való részvételéről.

Az egyéniesített fogva tartási programtervnek tartalmaznia kell a szükséges egészségügyi, pszichológiai feladatokat, valamint az elítélt foglalkoztatásba, továbbá személyiségfejlesztő programokba történő bevonására irányuló terveket.

Az elkészült egyéniesített fogva tartási programtervet a fogva tartás során az elítélt előmeneteléhez igazodva módosítani lehet. Az elítélt előmenetelét a reintegrációs tiszt nyomon követi és az eredményeket vagy megállapításait a reintegrációs nyilvántartásban rögzíti

A büntetés-végrehajtás befogadó részlegében elhelyezett elítélt vonatkozásában a **végrehajtási fokozatnak** megfelelő **általános rezsimszabályokat** kell alkalmazni.

Ha az elítélt a befogadást megelőzően szabadságvesztést töltött, a befogadó részlegben való elhelyezése során a fogvatartotti nyilvántartás adatai alapján a korábbi szabadságvesztéshez kapcsolódóan megállapított biztonsági kockázati besorolása szerint kell a büntetés-végrehajtásnak az őrzését, felügyeletét és ellenőrzését biztosítani.

A befogadó részlegben elhelyezett elítélt a munkavégzés alól mentesíthető vagy részére csökkentett munkaidő állapítható meg

A befogadó részlegben való elhelyezés időtartamába nem számít be az IMEI-ben, a Központi Kórházban vagy a más bv. intézetben megőrzésen töltött idő.

BFB az elítélt személyes meghallgatását követően nyolc napon belül dönt az elítélt rezsimbe helyezéséről és a bv. intézetben működő reintegrációs programokban történő részvételéről.

A fogvatartott egyéniesítéséhez igazodó rezsimkategóriába sorolásáról, és annak megváltoztatásáról, valamint a magas szintű biztonsági kockázati besorolásáról a Befogadási és Fogvatartási Bizottság határozattal dönt.

Halaszthatatlan esetekben az elítélt rezsimkategóriájának, illetve elhelyezésének módosításáról a büntetés-végrehajtás parancsnoka is határozhat. Halaszthatatlan az eset, ha fogolyzendülés, fogolyszökés, támadás, tömeges ellenállás, önkárosítás, vagy bármilyen, az intézet biztonságára veszélyt jelentő más körülményről bejelentés érkezik, valamint ha rendkívüli esemény bekövetkezésétől tartani lehet.

A fogva tartásért felelős szakterületek bevonásával a büntetés-végrehajtásnál kell elvégezni – legalább hathavonta – az elítéltek kötelező felülvizsgálatát a rezsimbe helyezés vonatkozásában, amelyről a Befogadási és Fogvatartási Bizottság dönt.

4.2 Befogadási és Fogvatartási Bizottság feladatai

A Befogadási és Fogvatartási Bizottság az elítéltek egyéniesítését, progresszív rezsimrendszerbe helyezését, a reintegrációs céloknak leginkább megfelelő programokban való részvételük elősegítését megvalósító, helyi döntéshozó szakmai testület.

A BFB mindenkori vezetője az intézetparancsnok döntése alapján a parancsnokhelyettes vagy a büntetés-végrehajtási osztályvezető, annak távollétében a büntetés-végrehajtási osztályvezető-helyettes.

A BFB ülését heti rendszerességgel szükséges összehívni. A határozatképesség biztosítása érdekében a részvételre kötelezett tagok helyettesítéséről a szakterületi vezetők kötelesek gondoskodni. A BFB ülésein kötelezően részt vesz a biztonsági osztályvezető, a büntetés-végrehajtási osztályvezető, a munkáltatás-biztonsági vezető, vagy az általuk kijelölt személyek, a nyilvántartási szakterület képviselője, az illetékes reintegrációs tiszt, az egészségügyi szakterület képviselője és a gazdasági vezető által megbízott személy. A bv. gazdasági társaság további képviselőit az ügyvezető igazgató jelöli ki a gazdálkodó szervezet alkalmazottai közül.

A BFB tagjai a döntés kialakításához megismerik egymás véleményét, és törekszenek a konszenzusra, ennek hiányában a BFB vezetője szavazásra bocsátja a kérdést, amelyet jegyzőkönyvben kell rögzíteni. Amennyiben szavazategyenlőség esete lépne fel, a BFB vezetőjének döntése a mérvadó. Amennyiben a fogvatartottat a BFB nem állítja munkába, nem vonja be reintegrációs programba, oktatásba, képzésbe, rezsimbe sorolásáról és biztonsági kockázati besorolásáról – a jogszabályban meghatározott körben – akkor is köteles döntést hozni. Amennyiben a fogvatartott kockázatértékelését a BFB végzi, az első besoroláskor fő szabályként az általános rezsimbe kell sorolni.

A BFB feladatai négy fő csoportba sorolhatók:

- Az elítéltekhez szorosan kapcsolódó eljárások: ezek közé tartozik az elhelyezésről való döntés, a rezsimbe sorolás, annak megváltoztatása és felülvizsgálata, a biztonsági kockázati besorolás, annak felülvizsgálata és megváltoztatása, illetve a reintegrációs őrizet elrendelésére való javaslattevél.
- Az elítéltek foglalkoztatásával kapcsolatos döntések: ezek közé tartozik a munkába állítás, az áthelyezés, a leváltás, a munkaterápiás foglalkoztatás, az oktatásra, szakképzésre történő beiskolázás, valamint a reintegrációs programokba történő bevonás, behelyezés, megszüntetés és az eredményesség értékelése.
- Az elítéltek speciális részlegeken való elhelyezése és annak megszüntetése: hosszú időspeciális részleg, gyógyító-terápiás részleg, pszichoszociális részleg, drogrevenziós részleg, alacsony biztonsági kockázatú részleg, vallási részleg, társadalmi kötődés program.
- Egyéb jogszabályban meghatározott feladatok.

A bv. intézet parancsnokának hatáskörei kapcsán a BFB véleményezési, illetve javaslattevél feladatokat is elláthat, így különösen:

- javaslatot készít a bv. intézet parancsnoka számára a biztonsági zárkába, vagy részlegre helyezés elrendeléséhez, valamint időtartamának meghosszabbításához,
- javaslatot készít a családterápiás foglalkozás engedélyezéséhez,

- javaslatot tesz a kiemelt figyelmet érdemlő fogvatartottak egyéni kezelési utasításához, egyénre szabott mozgatási, kezelési és egyéb speciális szabályokat tartalmazó helyi rendelkezéséhez a fogvatartott jogainak és kötelezettségeinek teljesítésére, elhelyezésére, ellenőrzésére, a bv. intézeten belüli és azon kívüli mozgására, valamint kapcsolattartására vonatkozó szabályok kialakítására,
- javaslatot tesz a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövetők részére létrehozott részlegen történő elhelyezésre.
- Ha a reintegrációs őrizet végrehajtását a bv. bíró megszüntette, illetve a bv. ügyész a szabadságvesztés ideiglenes fogamatba vételét elrendelte, az elítélt elővezetését követően - amennyiben arra hivatali munkaidőben kerül sor - a BFB-nek soron kívül ülést kell tartania az elítélt rezsim- és biztonsági kockázati besorolásának megállapítása céljából. Hivatali időn kívüli befogadás esetében a besorolást a következő munkanapon kell végrehajtani.
- A megőrzésre szállított fogvatartott biztonsági kockázatba sorolását felül kell vizsgálni az ideiglenes elhelyezést biztosító bv. intézetben, amennyiben az előállítása során személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetése miatt - jogerős- vagy nem jogerős ítéletet kapott. Megőrzésről visszaszállítását követően a soron következő BFB ülésre elő kell állítani, és felül kell vizsgálni a rezsimbe és biztonsági kockázati besorolását.
- Amennyiben a fogvatartott rezsimbe és biztonsági kockázati csoportba sorolása megváltozik, felül kell vizsgálni a munkahelyét vagy a munkakörét is, továbbá minden esetben össze kell vetni a fogvatartott digitális fényképét az aktuális megjelenésével. Amennyiben a vizsgált fogvatartott fényképe aktualitását veszítette, a BFB vezetője azonnal intézkedni köteles új fénykép elkészítésére. Az aktuális fénykép elkészültéig a fogvatartott a munkahelyére nem kísérhető le.

A BFB-nek a fogvatartott meghallgatása során minden alkalommal meg kell győződnie a számítógépes rendszerben rögzített indexkép személyazonosításra való alkalmasságáról.

A befogadási eljárás lefolytatása hivatali munkaidőben a Bűnügyi Nyilvántartó Csoport elsődleges feladata. Hivatali munkaidőn kívül a befogadást a szolgálatban lévő biztonsági tiszt hajtja végre. A letartóztatott, az elkövető, vagy elítélt befogadását a reintegrációs tiszt, hivatali időn túl a biztonsági tiszt hajtja végre, melyhez biztosítjuk számára a befogadó adatlapot.

/ A befogadó adatlap nyomtatványa a 2 sz. mellékletben/

5 A differenciálás és a progresszív rezsimszabályok alkalmazása

Differenciálás: Az elítéltek csoportosítása meghatározott szempontok alapján.

A differenciálás lehetősége igen nagy hatással van, s egyben segíti is a büntetés-végrehajtási feladatok megvalósítását, valamint az elítéltekkel való megfelelő bánásmód érvényesítését és a progresszív rezsimszabályok kialakítását egyaránt. Ugyanakkor lehetővé teszi a hatékony kezelést, a reintegrációs célok megvalósítását, valamint segíti a rendkívüli események megelőzését, és a börtönártalmak csökkentését.

A differenciálásnak kötelező normái a jogszabály által leírt kötelező **elkülönítési szabályok**, melyek értelmében el kell különíteni:

- a különböző végrehajtási fokozatba tartozókat egymástól,
- a nőket a férfiaktól,
- a fiatalokat a felnőtt korúaktól,
- a fekvőbetegeket az egészségesektől,
- katonákat a katonának nem minősülő elítéltektől,
- fertőzőeket a nem fertőzőektől,
- dohányzókat a nem dohányzóaktól.

A kockázatkezelési és elemzési rendszer segítség által feltárt egyéni problémák, szükségletek rendkívül szerteágazók lehetnek. A nemzetközi és a hazai szakirodalom alapján az alábbi „alap” fogvatartotti **csoportok kialakítása** lehet indokolt:

- tényleges életfogytiglanra ítélték,
- kábítószerfüggő vagy alkoholbetegek,
- első bűntényes, nem erőszakos bűncselekményt elkövetők,
- HIV pozitív, AIDS-es és más fertőző betegek,
- kisgyermekes nők,
- szexuális jellegű bűncselekményt elkövetők,
- idegen állampolgárságúak,
- csökkent munkaképességűek,
- alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezők,
- szakképzetlenek,
- szabadulás előtt állók,
- fokozott őrzés és felügyelet alatt állók,
- magas biztonsági kockázatot jelentők,
- sebezhetőek,
- védelmet igénylők (pl. volt hivatásos állományú tagok).

Az elkülönítést külön részlegen, ennek elkülönített részén, illetve külön zárkában vagy lakóhelyiségben kell végrehajtani.

A gyógykezelés érdekében a különböző végrehajtási fokozatú elítéltek a kórteremben, a betegszobában, a fertőző elkülönítőben, illetve az e célra kijelölt zárkában közösen helyezhetők el, valamint az orvosi vizsgálatra, illetve egészségügyi rendelésre közösen várakozhatnak.

Végrehajtási fokozattól függetlenül az elítéltek – az adott részlegen belül – együtt helyezhetők el a gyógyító-terápiás és az átmeneti részlegen, a drogprevenciós részlegen, a pszichoszociális részlegen, a hosszú időre ítélték részlegén, az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása során, a fiatalkorú elítéltek részlegén és az anya-gyermek együttes elhelyezése esetén.

A különböző végrehajtási fokozatú elítéltek a munkahelyen együtt dolgozhatnak, az általános iskolai, illetve középfokú iskolai oktatásban, a felsőoktatásban, a szakmai képzésben, a sport és a kulturális programon, a szállítás és az előállítás során, valamint a vallásos szertartásokon és más rendezvényeken közösen vehetnek részt, továbbá a szabad levegőn és a közös étteremben együtt tartózkodhatnak.

A kötelező elkülönítéseken túl jogszabály az elkülönítés egyéb szempontjait is meghatározhatja.

5.1 Rezsím

A szabadságvesztés végrehajtásának rendje alapvetéseiben nincs változás. Továbbra is a bíróság által meghatározott fokozatban hajtják végre a büntetés-végrehajtási szervezet által kijelölt, lehetőleg az elítélt lakóhelyéhez legközelebb eső büntetés-végrehajtási intézetben.

A büntetés-végrehajtási törvény egyik legnagyobb változtatása a rezsimrendszer bevezetése, mely alapján a végrehajtás során három féle rezsimet különböztetünk meg./enyhébb, általános, szigorúbb/

A rezsim az egyéniesítés alapelveihez igazodó, az elítéltekre vonatkozó reintegrációs célok megvalósítását biztosító végrehajtási környezet, amelyet e törvény vagy annak céljaival összhangban a büntetés-végrehajtási szervek vezetői hoznak létre.

Azt, hogy mely elítéltekre mely rezsimszabályok lesznek az irányadók, azt a kockázati elemzés, a magatartás, a reintegrációs tevékenységben való részvétel aktivitása határozza meg.

A kockázatok elemzése és kezelése között húzódik a szabadságvesztés során alkalmazott progresszív rezsimszabályok rendszere.

Az egyéniesítést szolgáló rezsimszabályok a végrehajtási fokozatokon belül, a Kockázatelemző és Kockázatértékelő Rendszerre épülve az elítélt életrendjének szigorúságát, az elérhető kedvezmények körét és mértékét, valamint a szabad élethez viszonyított lehetőségeket lépcsőzetesen bővülő rendszerben valósítja meg (a továbbiakban: progresszív rezsimszabályok).

A progresszív rezsimszabályok olyan tevékenység- és teljesítmény alapú osztályozási rendszer, amelyben a besorolás és az előmenetel az elítélt együttműködési hajlandóságán és motivációján alapul és annak folyamatos fenntartását, illetve fejlesztését célozza, és az elítélt együttműködésének fenntartásával és fejlesztésével hozzájárul a reintegrációs tevékenység hatékonyabbá tételéhez azáltal, hogy az elítélt reintegrációs folyamatban történő aktivitásának elérését szolgálja.

A progresszív rezsimszabály célja: hogy a fogvatartott belső késztetéséből fakadó normakövetésén keresztül érje el a fogva tartási és visszaesési kockázatok csökkentését és a reintegráció lehetőségének növelését.

A progresszív rezsimszabályok egymásra épülő **szigorúbb, általános, enyhébb** rezsimekben valósulnak meg.

Ha az elítélt kockázatértékelést a Befogadási és Fogvatartási Bizottság végzi, az első besoroláskor az általános rezsimbe kell sorolni.

Szigorúbb rezsimkategóriába kell besorolni az elítéltet, különösen ha

- a fogva tartás rendjét vagy biztonságát súlyosan megsérti, vagy
- a részére meghatározott egyéniesített fogva tartási programtervben foglaltakat nem tartja be, az abban való együttműködést megtagadja.

Általános rezsimkategóriába kell besorolni az elítéltet, különösen ha

- a fogva tartás rendjét és biztonságát nem veszélyezteti, vagy
- a részére meghatározott egyéniesített fogva tartási programtervben foglaltak megtartása, abban való együttműködése fejlesztésre szorul.

Enyhébb rezsimkategóriába lehet sorolni az elítéltet, különösen ha:

- a fogva tartás rendjét és biztonságát maradéktalanul megtartja és a büntetés-végrehajtás. intézet biztonságára kockázatot nem jelent,
- a büntetés-végrehajtás. intézet személyi állományával szembeni magatartási kifogástalan, és
- a részére meghatározott egyéniesített fogva tartási programtervben foglaltakat maradéktalanul megtartja, abban való együttműködése példamutató.

A fogva tartásért felelős szakterületek bevonásával a büntetés-végrehajtási intézetnél kell elvégezni legalább hathavonta az elítéltek kötelező felülvizsgálatát a rezsimbe helyezés vonatkozásában, mely során a Befogadási és Fogvatartási Bizottság vizsgálja különösen:

- az egyéniesített fogva tartási programtervben meghatározottak teljesülését,
- az elítélt motivációját, annak fejleszthetőségét a reintegrációs célok vonatkozásában,
- az elítélt magatartását, együttműködését a büntetés-végrehajtási intézet személyi állományával.

A meghatározott felülvizsgálatot soron kívül kell végrehajtani:

- ha a büntetés-végrehajtási bíró a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát megváltoztatja,
- ha olyan szabadságvesztés végrehajtásra érkezik értesítés, amely a szabadságvesztés végrehajtási sorrendjére kihatással van,
- ha a folyamatosan töltött szabadságvesztések esetén a soron következő szabadságvesztés végrehajtási fokozata eltér az előzőtől.

A rezsimbe sorolás felülvizsgálata során annak súlyosbítása korlátlanul, enyhítése csak a fokozatosság elvének figyelembevételével rendelhető el.

A szabadságvesztés során az azonos rezsimbe sorolt elítélteket lehetőség szerint együttesen kell elhelyezni.

A szabadságvesztés során az azonos rezsimkategóriába sorolt elítélteket lehetőség szerint együttesen kell elhelyezni.

A megőrzés időtartama alatt az elítéltet – lehetőség szerint – a besorolása szerinti rezsimkategóriának megfelelően kell elhelyezni. Amennyiben ez nem lehetséges, a szigorúbb rezsimkategóriába sorolt elítélt kivételével az általános rezsimszabályokat kell alkalmazni.

Az átmeneti részlegen, a sajátos kezelési igényű elítélt számára kialakított részlegen, és az enyhébb végrehajtási szabályok hatálya alatt álló elítélt progresszív rezsimszabályai a szabadságvesztés végrehajtása során eltérőek lehetnek.

6 A fogvatartott birtokában található tárgyak köre, mennyisége, a házirend, napirend tartalmi elemei

6.1 A fogvatartott birtokában tartható tárgyak köre

Az elítélt a jogszabályban meghatározottak és a rezsimszabályok szerint az intézetben tarthat minden olyan tárgyat, amelynek elhelyezése

- a) a zárka rendeltetésszerű használatát nem akadályozza, illetve
- b) az elítélt számára – ha ilyen az intézetben rendelkezésre áll – a zárkán kívül rendelkezésre bocsátott tárolóhelyiségben megoldható.

Az elítélt magánál tartható tárgyainak köre a bv. intézet rendjére és biztonságára figyelemmel korlátozható, valamint az az egyes rezsimszabályok szerint eltérhet.

Az elítélt nem tarthat az intézetben olyan tárgyat,

- a) amelynek birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti, vagy jogszabályba ütközik,
- b) amely az intézet rendjét, a fogvatartás biztonságát, a szabadságvesztés végrehajtásának rendjét, vagy ezek fenntartását és ellenőrzését, illetve az elítélt vagy más személy testi épségét vagy egészségét veszélyezteti, továbbá
- c) amely alkalmas arra, hogy használatával az elítélt önállóan vagy másokkal közösen bűncselekményt kövessen el, vagy – ha ellene büntetőeljárás van folyamatban – a büntetőeljárás eredményességét veszélyeztesse.

A bv. intézet parancsnoka az elítéltnél tartható tárgyakat fajtánként – a tárolásra alkalmas hely és az arra rendszeresített eszköz figyelembevételével – a házirendben határozza meg.

A birtokbantartás engedélyezésének elbírálása során az elítélt birtokában tartandó tárgyak a bv. intézet rendje és biztonsága, kiemelten a balesetek és a káresemények megelőzése érdekében megvizsgálhatók, továbbá tartásukra és használatukra a házirendben külön szabályok határozhatók meg.

Ha a bv. intézet a zárkában vagy lakóhelyiségben nem biztosít televízió készüléket, az elítélt – a bv. intézet parancsnokának engedélyével tarthat a birtokában. A televízió készülék birtokbantartását a bv. intézet parancsnoka – különösen az adott zárka, illetve lakóhelyiség építészeti adottságára, felszereltségére, az elítéltek létszámára tekintettel az elítéltek közötti vitás helyzetek elkerülése vagy felszámolása érdekében – korlátozhatja.

6.2 Házirend és napirend

Az elítélt jogai gyakorlásának és a kötelességei teljesítésének rendjét a házirendben kell szabályozni, mely adott intézetre vonatkozik tekintettel az egyes intézetek eltérő sajátosságaira, azonban tartalma jogszabályban meghatározott. A házirendtől csak a bv. intézet parancsnokának engedélyével lehet eltérni. Az elítéltet a házirend megszegésének következményeire figyelmeztetni kell.

A Házirend kiterjed a büntetés-végrehajtási intézetbe, intézménybe (a továbbiakban együtt: intézet) befogadott elítéltekre, az itt elhelyezett letartóztatottakra, elzárásra, szabálysértési elzárásra utalt, valamint a megőrzés céljából az intézetbe szállított fogvatartottakra (továbbiakban együtt: fogvatartott).

A házirend előírásait az intézetben tartózkodás időtartama alatt minden fogvatartott köteles megismerni, elsajátítani és betartani.

Az elítélt jogai gyakorlásának és a kötelességei teljesítésének rendjét a házirendben kell szabályozni.

A házirend tartalmazza:

- az elítélt napirendjét,
- az elítélt bv. intézeten belüli foglalkoztatására, mozgására, tartózkodására és a munkavégzés rendjére vonatkozó szabályokat,
- a panaszok, kérelmek, bejelentések, illetve egyéb jogorvoslatok előterjesztésének a rendjét,
- az elítélt viselkedési szabályait,
- a látogatók fogadásának, valamint a bv. intézet elhagyásának a szabályait,
- a szükségleti cikkek vásárlásának idejét, módját,
- az elítélt által küldött, vagy a részére érkezett levelek, csomagok kezelésére vonatkozó szabályokat,
- az elítélt tartózkodására és foglalkoztatására szolgáló helyiségek használatának rendjét,
- a vallási szertartások, a karitatív és a missziós rendezvények időrendjét,
- a telefonkészülék használatának rendjét és feltételeit,
- az elítélt birtokában tartható tárgyak fajtánként és mennyiségi szempontból történő meghatározását,
- a részlegen betartandó balesetvédelmi és tűzvédelmi előírásokat,
- a dohányzással kapcsolatos rendelkezéseket, munka és tűzvédelmi szabályokat,
- a többlétszolgáltatások igénybevételére vonatkozó rendelkezéseket,
- a biztonsági zárkában vagy részlegen elhelyezett elítéltre vonatkozó végrehajtási szabályokat.
- ágyrendre, szekrényrendre és a zárkarendre vonatkozó szabályokat,
- a rezsimszabályoknak megfelelő fogvatartott birtokában tartható tárgyak fajtánként és mennyiségi szempontból történő meghatározását.

A házirendtől csak a bv. intézet parancsnokának engedélyével lehet eltérni. A reintegrációs tiszt feladata, hogy tájékoztassa a fogvatartottat a házirendről, illetve az annak megszegésével járó következményekre is figyelmeztesse.

A napirend a házirend része. A napirendben kell meghatározni minden olyan tevékenységet, amely a bv. intézet napi folyamatos működését biztosítja.

A takarodó és az ébresztő között legalább nyolc óra folyamatos pihenőidőt, étkezésre naponta háromszor, esetenként legalább húsz percet kell biztosítani.

Ha az elítélt dohányzási szokásainak megváltozásáról nyilatkozik, a bv. intézet az elítélt kérelmére nyolc munkanapon belül intézkedik az elhelyezés megfelelő megváltoztatása iránt.

Ha az elítélt dohányfüst mentes zárkába vagy lakóhelyiségbe történő áthelyezése egészségügyi ok miatt szükséges, ennek végrehajtása iránt a bv. intézet haladéktalanul intézkedik.

A napirend

A napirendben kell meghatározni minden olyan tevékenységet, amely a bv. intézet napi folyamatos működését biztosítja.

A takarodó és az ébresztő között legalább nyolc óra folyamatos pihenőidőt, étkezésre naponta háromszor, esetenként legalább húsz percet kell biztosítani.

A napirendben kell meghatározni:

- a) ébresztő és a takarodó,
- b) a nyitás és zárás,
- c) a létszámellenőrzés,
- d) az étkezés,
- e) a szabad levegőn való tartózkodás,
- f) a munkavégzés, oktatás, orvosi rendelés, tisztálkodás, szabadidő eltöltése, meghallgatások, jogorvoslatok ideje, helye és módja.

A napirend a házirend részét képezi és részlegenként kell kiadni.

7 A fogvatartottak támogatása: problémamegoldó képesség fejlesztése, konfliktuskezelés, tanácsadás krízis helyzetben

A fogvatartás teljes időtartama alatt kiemelt figyelmet kell fordítani az egyén pszichés teherbíró képességét jelentősen meghaladó állapotok és események megelőzésére és kezelésére. A veszélyeztető körülmények vagy azok előjeleinek észlelésekor mérlegelni kell, hogy fennáll-e valamely pszichológiai vagy pszichiátriai, pszichoaktív szerhasználattal összefüggő, magánéleti, közösségi-beilleszkedési, fogvatartási vagy más pszichoszociális probléma.

A pszichológiai egyensúlyvesztés jeleinek észlelésekor vagy annak hangoztatásakor haladéktalanul intézkedni kell a fogvatartott büntetés-végrehajtási orvosa általi vizsgálatára, valamint az orvos javaslatára a további szakirányú vizsgálatára. Az orvosi ellátást, kezelést, egészségügyi intézményből elbocsajtást, illetve a bv. intézetbe visszaszállítást követő további elhelyezés, foglalkoztatás, valamint a fogvatartottra vonatkozó intézkedés végrehajtása során a krízismegelőzés céljának figyelembevételével kell eljárni.

A krízis lehetőségére utaló adatokkal rendelkező fogvatartott egészségügyi, reintegrációs és pszichológusi befogadása soron kívül történik meg. Az orvos, valamint a büntetés-végrehajtási pszichológus (a továbbiakban: pszichológus) a szakmai megítélése alapján javaslatot tehet a büntetés-végrehajtási és a biztonsági szakterületeknek a fogvatartott további elhelyezésére és egyéni kezelésére vonatkozóan.

A prevenció érdekében alkalmazni kell a fogvatartott munkáltatásában, oktatásában és képzésében, a kulturális és szabadidős programokba bevonásban rejlő, továbbá a veszélyeztetett fogvatartott erre vonatkozó együttműködési készsége függvényében a sajátos kezelési igényű fogvatartottak speciális részlegein elérhető lehetőségeket.

A fogvatartottakkal közvetlenül foglalkozó személyi állománynak (reintegrációs tiszt, körletfelügyelő, munkáltatási felügyelő) – az alapfeladataival összefüggően – figyelemmel kell kísérnie:

- a) a bv. intézeten kívüli kapcsolati eseményeket (haláleset, válás, egészségi probléma, gyermek születése stb.);
- b) a kapcsolattartásban mutatkozó változásokat;
- c) a büntető- vagy más hatósági eljárási folyamatok alakulását;
- d) a zártintézeti közösségi kapcsolatokat és konfliktusokat;
- e) a fogvatartottak pszichés állapotában mutatkozó változásokat;
- f) a munkateljesítmény esetleges romlását;
- g) a fogvatartott hangulati változásait.

A megelőzés érdekében a szakterületek, valamint a bv. szervek közötti hatékony információátadás és együttműködés támogatására a veszélyeztetett fogvatartottakról nyilvántartást (a továbbiakban: Nyilvántartás) kell vezetni.

A krízishelyzet kialakulásának megelőzését, vagy éppen a már kialakult helyzet kezelését több intézet keretén belül megvalósítható motivációs lehetőségek is segítik.

Pozitív irányú motivációs lehetőségek

Az elítéltek részére megtartott egyéni és csoportos foglalkozások alkalmával a munkavégzés fontosságát erősítő kommunikációra kiemelt figyelmet kell fordítani, amely egyrészt a tájékozottságot, másrészt a motivációt erősíti, fejleszti.

Szükséges, hogy a fogvatartott a rezsinkategóriák tekintetében is olyan módon kapja meg a tájékoztatást, hogy tovább ösztönözze őt a mindennapjaiban a fegyelmi cselekmények elkerülése, az együttműködés kialakítása érdekében.

Pszichológiai, önismereti, felzárkóztató, valamint kompetencia fejlesztésre is alkalmas tréningek megtartása a nem dolgozó fogvatartottak részére.

A munkáltatásból történő végleges leváltás esetén egyéni reintegrációs tiszti foglalkozás keretében kerüljön áttekintésre a leváltás oka, és meghatározásra, hogy mit kell tennie a fogvatartottnak a mihamarabbi ismételt munkába állás érdekében.

Resztoratív- és kulturális programokon, sport- és szabadidős tevékenységeken való részvételi lehetőségének bővítése, kiemelt közösségi foglalkozásokba, programokba történő bevonás.

8 Az értékelő vélemény szempontrendszere, kérelmek, panaszok ügyintézése, jogorvoslat

8.1 Értékelő vélemény

Az elítéltről a bv. intézet értékelő véleményt készít különösen a bíróság, a hatóság indokolt megkeresésére vagy adatkérésére, továbbá – törvény eltérő rendelkezése hiányában:

- a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megváltoztatására,
- az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásának, illetve megszüntetésének az elrendelésére,
- a reintegrációs őrizet elrendelésére,
- a feltételes szabadságra bocsátásra,
- a pártfogó felügyelet alá helyezésre,
- az átmeneti részlegbe helyezésre vagy az onnan történő kihelyezésre,
- a gyógyító-terápiás részlegbe utalásra vagy az onnan történő kihelyezésre,
- a hosszúidős speciális részlegbe történő helyezésre, annak fenntartására vagy megszüntetésére,
- a biztonsági részlegbe vagy zárkára történő helyezésre, annak fenntartására, vagy megszüntetésére,
- a drogrevenziós részlegbe helyezésre vagy az onnan történő kihelyezésre,
- az alacsony biztonsági kockázatú részlegbe helyezésre vagy az onnan történő kihelyezésre,
- a pszichoszociális részlegbe helyezésre vagy az onnan történő kihelyezésre,
- a rezsimbe sorolás jogszabály alapján kötelező felülvizsgálatára vagy a záró kockázatelemzés mellőzésére
- a kegyelmi kérelemre és a kötelező kegyelmi eljáráshoz,
- a büntetés-félbeszakítási kérelemre,
- az átszállításra,
- az intézetelhagyással járó javaslatok elbírálásához készített előterjesztések során.

Az értékelő véleményt a fogvatartott reintegrációs tisztje készíti el az informatikai nyilvántartási rendszerben lévő, illetve a rendelkezésre álló egyéb információk felhasználásával, majd azt továbbítja a bv. osztályvezetőnek.

A véleményben fel kell tüntetni a szükséges adatok mellett a vélemény készítésének célját, a vélemény készítése során a reintegrációs tiszt részletesen értékeli a büntetés-végrehajtási, illetve a fogvatartási ügyet érintő körülményeket, gondoskodik a szükséges dokumentumok beszerzéséről.

A bv. osztályvezető a fent megjelölt esetekben gondoskodik a szakterületek véleményének beszerzéséről és az előterjesztés informatikai nyilvántartási rendszerben rögzítésére, majd azt követően véleményének feltüntetésével továbbítja az intézetparancsnokhoz, a javaslat kialakítása vagy döntéshozatal érdekében. A hatóságok által kért megkeresésekre írt értékelő vélemény kizárólag a hatóság által kért információkat tartalmazza.

A megkeresésre készített értékelő véleményeket – amennyiben az nem az elektronikus ügykezelő rendszerekben való ügyintézés céljából készül – az intézetparancsnok aláírásával és a bv. intézet bélyegző lenyomatával is el kell látni. Az értékelő vélemény készítésében résztvevők gondoskodnak az iratok elektronikus ügyintézéséről is.

A nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövető fogvatartottak visszaesés csökkentő foglalkozáson való részvételével kapcsolatos, a bv. intézet pszichológusának tett nyilatkozatáról az értékelő véleményben a szükséges mértékben kell tájékoztatást adni.

A bv. bírő részére készült értékelő véleménynek – ha az elítélt több ítéletet folyamatosan tölt – minden határozatra vonatkozóan tartalmaznia kell a döntéshez szükséges adatokat. A fegyelmi és jutalmazási helyzetre vonatkozó adatok tekintetében a véleményt úgy kell elkészíteni, hogy azok az egyes határozatokra vonatkozóan elkülönülve jelenjenek meg.

Kötelező kegyelmi eljárás esetén az értékelő véleményhez csatolni kell az elítélt általános egészségi és mentális állapotát bemutató bv. orvosi, szakorvosi és pszichológusi véleményeket.

Az értékelő véleményben a Rendeletben meghatározott szempontokat minden esetben fel kell tüntetni.

Az értékelő vélemény szempontrendszere:

- az elítélt személyi és büntetés-végrehajtási adataira,
- az egyéniesített fogvatartási programtervben foglaltak megvalósulására,
- a végrehajtás során az elítélttel kapcsolatos fontosabb eseményekre,
- az elítélt viselkedésére, tanulására, munkavégzésére, a szabadidő eltöltésének módjára,
- a jutalmazási és a fegyelmi adatokra,
- az elítélt kapcsolattartására, családi-és társadalmi kapcsolatai alakulására,
- a társadalomba történő sikeres visszailleszkedés, valamint a szabadulás érdekében tett intézkedésekre,
- az elítélt reintegrációs célkitűzések megvalósításában való közreműködésére és az elért eredményekre,
- az elkészítés indokára, valamint
- a bíróság, illetve a hatóság általi megkeresésre vagy adatkérésre írt értékelő vélemény esetében a kért adatokra terjed ki.

A fogvatartotti nyilvántartásból törölt fenyítést az elítéltről készített értékelő véleményekben nem lehet feltüntetni.

8.2 Kérelmek, panaszok ügyintézése

A fogvatartott a kérelmet a reintegrációs tisztjénél terjesztheti elő.

A fogvatartottnak jogában áll, hogy büntetés-végrehajtási ügyben vagy fogva tartásával összefüggésben kérelmet terjesszen elő, a kérelem kapcsán hozott döntéssel szemben panasz, továbbá egyéb jogorvoslati jog illeti meg, amelyet írásban vagy szóban terjeszthet elő.

A szóbeli előterjesztés fórumai:

- bv. ügyészi meghallgatás;
- intézetparancsnoki, igazgatói, főigazgató főorvosi
- büntetés-végrehajtási osztályvezetői és nyilvántartócsoporthoz vezetői meghallgatás;
- gazdasági vezetői meghallgatás;
- biztonsági osztályvezetői meghallgatás;
- reintegrációs tiszti meghallgatás; • bv. pártfogói meghallgatás;
- az egészségügyi osztály vezetőjének rendelési idő keretében tartott meghallgatása.

Az írásbeli előterjesztés módja:

- közvetlenül a bv. szerv vezetőjéhez írt beadványait az intézetben elhelyezett, külön megjelölt levelesládában helyezheti el, a levelesládát a bv. szerv vezetője személyesen üríti ki;
- a hatóságokhoz, hivatalos szervekhez írt beadványt, megkeresést lezárt borítékban kell kiadni a postai szabályoknak megfelelően megcímezve és felbélyegezve.

A fogvatartott beadványában megfogalmazott kérést/panaszt, valamint annak összes indokát az informatikai nyilvántartási rendszerben minden esetben rögzíteni kell.

A reintegrációs tiszt a fogvatartott által kiadott kérelmet haladéktalanul, de legkésőbb a 2. munkanapon rögzíti az informatikai nyilvántartási rendszerben. Az egyszerű, szakterületi véleményezést nem igénylő esetekben a kérelem ügyintézését 5 munkanapon belül végre kell hajtani, a döntést a fogvatartott részére ki kell hirdetni. Szakterületi véleményezést igénylő esetekben, összetett, több szakterületi véleményt igénylő esetekben a kérelem ügyintézésének határideje 30nap,mely indokolt esetben 30 nappal meg hosszabbítható.

A kérelem rögzítésekor a reintegrációs tiszt/szociális segédelőadó köteles a fogvatartott figyelmét felhívni, hogy kérelméhez az azt megalapozó dokumentumokat haladéktalanul csatolja. Amennyiben a fogvatartott ennek teljes körűen nem tud eleget tenni, hiánypótlásra kell felhívni, ahol a teljesítés határnapját meg kell adni. Amennyiben a hiánypótlás a meghatározott határidőre nem teljesül, úgy a kérelem elbírálása kizárólag a rendelkezésre álló adatok, dokumentumok alapján teljesülhet. A hiánypótlásra felhívást az informatikai nyilvántartási rendszer egyéni foglalkozás rovatában dokumentálni kell.

Amennyiben a fogvatartott és valamely kapcsolattartója is kérelmet terjeszt elő vagy több beadványt is benyújtottak, melyek ugyanazon célra irányulnak, úgy ezeket egy kérelemként kell kezelni, a FANY rendszerben egy alkalommal kell rögzíteni. Erről a kérelmezőt/kérelmezőket tájékoztatni kell.

Amennyiben a bv. intézet a kérelem ügyintézése során hivatalból intézkedik iratok beszerzésére, szakértői vélemény, illetve a pártfogó felügyelői vélemény vagy környezettanulmány elkészítésére, abban az esetben az ügyintézési határidő (az iratok beszerzésre irányuló megkereséstől azok bv. intézetbe történő beérkezéséig) nyugszik. Ebben az esetben a kérelemnél a szakterületi véleményekben rögzíteni kell a megkeresés elküldésének és a kért iratok beérkezésének időpontját. Intézetparancsnoki hatáskört meghaladó ügyek esetében a felterjesztésnél ezeket a dokumentumokat csatolni szükséges az ügyintézés időtartamának megállapítása érdekében. Amennyiben a kérelem határidejének hosszabbítása indokolt, azt az informatikai nyilvántartási rendszerben rögzíteni, arról a kérelmezőt (dokumentált módon) tájékoztatni kell. Az új határidőt az informatikai nyilvántartási rendszerben a hiánypótlásnál, illetve a határidő hosszabbításnál is be kell állítani.

A reintegrációs tiszt véleménye elkészítésekor vegye figyelembe a fogvatartott személyes- illetve büntetés-végrehajtási adatait, véleményében súlyponti elemként kell szerepeltetni a foglalkoztatási aktivitást.

A véleményben meg kell jeleníteni a fogvatartottra vonatkozó speciális információkat (pl.: iskolai oktatásban-, munkáltatásban vesz részt, speciális részlegen történik az elhelyezése stb.).

Ideiglenes intézetelhagyás esetén a gazdasági szakterületnek tájékoztatást kell adnia arról, hogy az elítélt rendelkezik-e az évszaknak megfelelő ruházattal, és az intézet elhagyásához szükséges megfelelő pénzüsszeggel.

Ideiglenes intézetelhagyásnál befogadó nyilatkozatot kell beszerezni.

Amennyiben a fogvatartottal szemben újabb büntetőeljárás van folyamatban, az intézetelhagyással járó kérelmek esetén a rendelkezési jogkör gyakorlójának véleményét meg kell kérni.

Egészségügyi indok esetén az intézet egészségügyi személyzete minden esetben véleményezze a kérelmet.

Amennyiben a kérelem véleményezése befejeződött, az elkészült felterjesztést, a keletkezett dokumentumokkal együtt (környezettanulmány, rendőri vélemény, egészségügyi dokumentáció, első fokú határozat, stb.) meg kell küldeni a döntésre jogosult részére.

A döntés kihirdetését rögzíteni kell a FANY rendszerben és a döntésről, valamint annak kihirdetéséről a bv. iratanyagban is el kell helyezni egy példányt (a fogvatartott a bv. iratanyagban elhelyezendő iraton vagy külön meghallgatási jegyzőkönyvön vegye át a részére átadott dokumentumot).

Amennyiben a kérelmet nem a fogvatartott, hanem valamely kapcsolattartója terjesztette elő, úgy a döntésről a Őt is tájékoztatni kell.

8.2.1 Panaszjog

Az elítélt írásbeli panasszal élhet a döntés (intézkedés, határozat) ellen vagy annak elmulasztása esetén a közléstől számított 15 napon belül:

- az intézet szervezeti egységei, annak vezetői és a reintegrációs tisztek tekintetében a bv. szerv vezetőjéhez;
- ha a döntést a bv. szerv vezetője vagy – jogszabályban meghatározott esetekben – a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága kijelölt szervezeti egységének vezetője hozta, akkor a panaszt az országos parancsok bírálja el;
- ha jogszabályban meghatározott esetekben az ügyében első fokon az országos parancsnok döntött, akkor a panaszt a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter bírálja el.

A panaszt 30 napon belül kell elbírálni, a határidő indokolt esetben 30 nappal meghosszabbítható. Amennyiben a panaszt elbírálták, a döntés ellen további panasznak nincs helye.

A panasz elbírálásáról a fogvatartottat és – amennyiben azt más személy terjesztette elő – az előterjesztőt is tájékoztatni kell.

A döntésről meghozott határozaton a jogorvoslati jogra történő tájékoztatást fel kell tüntetni. A kézbesítés alkalmával szükséges ezt szóban is megerősíteni, kiegészítve azzal, hogy a panaszt a szervezeti egység vezetőjénél kell előterjeszteni.

A kérelem során a döntés, panasz esetében a határozat kihirdetése során az átvétel igazolásaként a másodpéldányon kizárólag a kézbesítés helye, időpontja és az érintett fogvatartott aláírása kerülhet dokumentálásra. Amennyiben a fogvatartott a döntést kihirdető iraton, határozaton ennek ellenére mégis úgy nyilatkozik, hogy azzal nem ért egyet, azt már a döntés elleni, indokolás nélküli írásos panasznak kell tekintetni. Ebben az esetben a panaszt az informatikai nyilvántartási rendszerben rögzíteni kell, azt a nyitva álló határidőn belül el kell bírálni.

A fogvatartott panaszait a bv. intézet vezetőjének kell elbírálnia, a szervezeti egységek vezetőinek erre jogosultsága nincs, ettől eltérni abban az esetben lehet, ha a panaszolt döntés/intézkedés vagy annak elmulasztása a bv. intézet vezetőjét terheli. Az egyes egészségügyi szakma-specifikus tárgyú panaszügyekben hozott intézetparancsnoki elutasító döntések esetében a szakmai felügyeleti felülvizsgálati eljárás lefolytatása érdekében a határozatot, a panaszbeadványt és a kivizsgálás során keletkezett valamennyi dokumentumot 3 munkanapon belül fel kell terjeszti a BVOP Egészségügyi Főosztályának. Szakmai felügyeleti felülvizsgálati eljárás hatálya alá tartozó panaszokat az egyes szakma-specifikus tárgyú panaszügyek hozott döntések szakmai felügyeleti eljárásrendjéről szóló 14/2019. (X. 24.) BVOP utasítás tartalmazza.

A kivizsgálást a beadványban megfogalmazott indokok mindegyikére kiterjedően kell végrehajtani, a döntés indokolásában a vizsgálat megállapításaira ki kell térni.

A panasz elbírálásáról minden esetben meghatározott tartalommal bíró határozatot kell hozni. A kérelemnek vagy panasznak helyt adó határozatot indokolni nem kell

Amennyiben a fogvatartott a kérelmet, panaszt nyitottan, borítékban vagy beadványként terjeszti elő a címzett részére, annak tartalmi ellenőrzését el kell végezni. Amennyiben a kérelem vagy a panasz a bv. intézet hatáskörébe tartozik, az ügyintézés meg kell kezdeni.

A fogvatartott a kérelmét, panaszát visszavonhatja, módosíthatja. Ilyen esetekben az ügyintézés a fogvatartott nyilatkozata alapján kell tovább folytatni. Alapvető jogok biztos, továbbá büntetés-végrehajtási ügyészi (a továbbiakban: bv. ügyész) kezdeményezésre indított vizsgálatot abban az esetben is le kell folytatni, amennyiben a fogvatartott a panaszát már nem tartja fenn, vagy azt visszavonta.

A BVOP-ra beérkező fogvatartotti panaszok – eltérő rendelkezés hiányában –illetékeségből megküldésre kerülnek a fogva tartó bv. intézet vezetőjének, saját hatáskörben történő ügyintézés céljából. A fogvatartott kérelmére/panaszára vonatkozó eljárást ezekben az esetekben is meg kell indítani az informatikai nyilvántartási rendszerben, azokat az illetékes szakterületekkel véleményeztetni kell. A kérelemben/panaszban való döntésről a fogvatartottat tájékoztatni kell. A BVOP visszatájékoztatásának kérése esetén a válaszlevélben összegezni kell a vizsgálat eredményét, a megtett intézkedéseket, a fogvatartott tájékoztatásának tényét, továbbá az ügy szempontjából releváns dokumentációt (határozat, meghallgatási jegyzőkönyvek, jelentések, informatikai nyilvántartási rendszer-kérelem/panasz stb.) csatolni kell a válaszlevél mellékleteként.

A fogvatartott büntetőeljárással kapcsolatos levelezése költségeinek megelőlegezését kérelem útján kell engedélyezni. A kérelmet a reintegrációs tiszt szakterületi véleménye alapján a gazdasági szakterület bírálja el, soron kívül. A megelőlegezéshez kapcsolódó költségkimutatást a gazdasági osztály tartja nyilván.

8.2.2 Jogorvoslati jog

Az elítélt a jogszabály által meghatározott esetekben a bv. intézet döntése ellen a bv. bíróhoz fordulhat bírósági felülvizsgálati kérelemmel, illetve írásban keresetet nyújthat be a bírósághoz nyolc napon belül.

Az elítélt fellebbezést nyújthat be:

- feltételes szabadságra bocsátás mellőzése, kizárása;
- enyhébb végrehajtási fokozatba helyezés, ,

- reintegrációs őrizetbe helyezés,
- EVSZ alkalmazása iránti kérelem elutasítása;
- kártérítésre kötelezés (a közléstől számított 30 napon belül) miatt.

Ezen kívül felülvizsgálati kérelmet is terjeszthet elő:

- kiszabott magánelzárás, fenytetés ténye, mértéke;
- képviselő kizárása;
- másolatkiadás megtagadása;
- biztonsági zárkába vagy részlegbe helyezés elrendelése vagy meghosszabbítása;
- nyilatkozat közzétételének megtagadása;
- elővezetés költségének megtérítésére kötelező határozat;
- az alapvető jogokat sértő elhelyezés miatt benyújtott panasz ügyében keletkezett határozat ellen.

A végrehajtással kapcsolatban pedig a fogvatartott közvetlenül fordulhat:

- az alapvető jogok biztosához;
- a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni nemzetközi megelőző mechanizmus feladatainak teljesítésére felhatalmazott munkatárshoz;
- nemzetközi jogvédő szervhez;
- az Alapvető Jogok Biztosa Hivatal Nemzeti Megelőző Mechanizmus Főosztályához;
- egyéb jogviszonyokat érintően bírósághoz, illetve az állami szervekhez tehet panaszt vagy közérdekű bejelentést.

9 REINTEGRÁCIÓS PROGRAMOK

Az elítéltek reintegrációja:

- Oktatás és szakképzés
- Munkáltatás
- Munkaterápiás foglalkoztatás
- Közművelődés, szabadidős tevékenység

Családi-, társadalmi kapcsolatok támogatása:

- A levelezés
- A látogatás, látogató intézeten kívüli fogadása
- A távbeszélő használata
- A csomagküldés lehetősége
- Vallásgyakorlás, lelki gondozás
- Eltávozás, kimaradás
- Reintegrációs őrizet

A **reintegráció új fogalomként** került be a jogszabályba, ezért lényeges a fogalom tisztázása. A reintegráció magában kell, hogy foglaljon minden olyan programot, tevékenységet, mely elősegíti, támogatja a társadalomba történő visszailleszkedés hatékonyságát, a visszaesés esélyének minimalizálását, akár kizárását is. A reintegráció keretében nem csak a büntetés-végrehajtásban szervezett tevékenységekre kell fókuszálni, hiszen a büntetés-végrehajtás szervek más szervekkel együttműködve eredményesebben szolgálják a büntetés-végrehajtás céljának megvalósítását.

A szabadságvesztés céljának érvényre juttatásához **reintegrációs program** teljesítése szükséges, melynek megvalósítása elsődlegesen a büntetés-végrehajtási szervezet feladata.

Reintegrációs program azoknak az előre eltervezett és tudatosan irányított eseményeknek az összefüggő sorozata, amelyek előkészítik, illetve lehetővé teszik az elítélt intézeti rendbe, majd a társadalomba való beilleszkedését.

Ki kell emelni azt is, hogy a cél eléréséhez a büntetés-végrehajtási szervezet – együttműködési megállapodás alapján - igénybe veheti az arra alkalmas társadalmi, gazdasági és civil szervezetek segítségét is (nyitottság elve). A szabadságvesztés célja azt jelenti, hogy: a reintegrációs program végén, illetve a szabaduláskor az elítélt olyan élethelyzetben legyen, hogy belső meggyőződésből akarjon és ha szükséges, célirányos külső segítség (pártfogó felügyelet, utógondozás) igénybevételével képes legyen a társadalom jogkövető tagjává válni.

Az elítéltek reintegrációja

Az elítéltek társadalmi beilleszkedését elősegítő reintegrációs tevékenységet az intézetek – önállóan vagy más szervezetekkel együttműködve – az elítéltek munkáltatása, terápiás foglalkoztatása, továbbá általános iskolai, illetve középfokú iskolai oktatása, felsőfokú tanulmányok végzése, szakképzése, szakmai gyakorlat megszerzése, valamint egyéb reintegrációs programok által biztosítja. A reintegrációs tevékenységet az **elítélt személyéhez igazodó** szakmai módszerekkel kell végezni.

A szervezet foglalkoztatás bármely formájának alkalmazása egyidejűleg mérsékelheti a börtönbüntetéssel járó káros hatásokat. Az értelmes tevékenység ugyanis hozzátartozik a

társadalomban megszokott, normális életvitelhez, míg az elítélteket tétlenségre kényszerítő semmittevés, nyugtalanságot, lehangoltságot, agressziót válthat ki.

A reintegrációs tevékenység keretében törekedni kell arra, hogy az elítélt bűncselekményének társadalomra veszélyességét felismerje, annak következményeit lehetőség szerint enyhítse. Ezért a felelősségvállalás, az okozott sérelmek helyreállítása érdekében a jóvátételt célzó programokon való részvétel lehetőségét a büntetés-végrehajtási intézeteknek biztosítani kell.

Az elítéltet – büntetésének tartamához képest – betanított-munkás képzésben, szakmunkásképzésben, vagy a büntetés-végrehajtási intézet lehetősége szerint, a büntetés-végrehajtási szempontokra is figyelemmel, szakképzésben kell részesíteni, valamint – ha a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka engedélyezi – támogatható, hogy a felsőfokú tanulmányokat megkezdje vagy folytassa.

Lehetővé kell tenni, hogy az elítélt a büntetés-végrehajtási intézetben alapfokú iskolai tanulmányokat végezzen. Ha az adott büntetés-végrehajtási intézetben nem folyik alapfokú reintegrációs oktatás, akkor az elítéltet – kérelmére – lehetőség szerint el kell szállítani alapfokú oktatás biztosító más büntetés-végrehajtási intézetbe.

A büntetés-végrehajtási intézet lehetőségeihez mérten, a büntetés-végrehajtási szempontokra is figyelemmel támogatni kell az elítélt önképzését, biztosítani kell az elítélt számára a rendszeres munkavégzés feltételeit, lehetőséget kell biztosítani a művelődésre, sportolásra, a személyiségfejlesztő, gyógyító, rehabilitációs programokon való részvételre, valamint a vallásgyakorlásra egyaránt. Ez utóbbi érdekében a büntetés-végrehajtási szervezet igénybe veheti a Börtönlelkészi Szolgálat tevékenységét.

Az eredményes reintegráció érdekében elő kell segíteni, hogy az elítélt családi és egyéb kapcsolatait fenntartsa, fejlessze.

9.1 Oktatás és szakképzés

A reintegráció elérésében nagyon fontos elem az oktatás, képzés, a különböző programokon, továbbképzéseken való részvétel lehetősége.

Ezt erősíti, hogy a reintegráció hatékonyabbá tétele érdekében a büntetés-végrehajtási intézet biztosítja

a) a művelődési, a szabadidős, a sport, továbbá az egyéniesített személyiségfejlesztő, gyógyító és rehabilitációs, valamint

b) a bűncselekmény következményeinek felismerése, az azért való felelősségvállalás, az okozott sérelmek helyreállítása érdekében a jóvátételt célzó programokon való részvétel lehetőségét.

Mindenkinek lehetősége van az oktatásban részt venni, még a biztonsági zárkában, vagy hosszúidős speciális részlegen elhelyezett elítéltnak is, akik az oktatásban **egyéni tanulóként** vehetnek részt.

A büntetés-végrehajtási intézetekben az egyházi nevelési-oktatási intézmények, és a magán nevelési-oktatási intézmények működését is lehetővé kell tenni.

A fogvatartottak iskolai végzettsége, előképzettsége mindenütt alacsonyabb a társadalmi átlagnál, amely jelzi, hogy a bűnelkövetők többségénél a normál szocializációs folyamatokban zavarok keletkeztek.

Kézenfekvőnek tűnik tehát a börtönben e hiányok pótlásával elősegíteni a beilleszkedés műveltségi feltételeinek javítását. Ez azonban nem jelentheti a művelődés ráerőszakolását az elítéltekre, tiszteletben kell tartani szabad választási lehetőségeiket.

Az alapfokú iskolai végzettség megszerzését ösztönözni és támogatni kell.

- Az alapfokú oktatásban résztvevők tanszereit, tankönyveit és az oktatás egyéb költségeit a büntetés-végrehajtási intézet vagy az elítélt oktatására, képzésére, a nevelési-oktatási intézménnyel szerződésben álló fél biztosítja. Az egyéb oktatási formákban résztvevő elítélt számára a költségek biztosíthatók.
- Ha az alapfokú oktatásban részt vevő elítélt tudásszintje a bizonyítványában feltüntetettekhez képest nagyfokú lemaradást mutat, az elítélt részére a felzárkóztatást biztosítani kell.
 - Az oktatásban való részvétel felnőtt fogvatartottak esetén önkéntes alapon történik, viszont fiatakoruk esetén 16 éves korig kötelező.
 - A börtön vagy fogház fokozatú, enyhébb rezsimbe sorolt, a társadalmi kötődés programban részt vevő elítélt a büntetés-végrehajtási intézet parancsnokának engedélyével kivételesen a büntetés-végrehajtási intézeten kívül is folytathat tanulmányokat és leteheti a szükséges vizsgákat.
 - Az **oktatásban, szakképzésben vagy továbbképzésben** való részvétel nem helyettesíti az elítélt munkában való részvételi kötelezettségét.
 - Az általános iskolai oktatásban, a középfokú iskolában, illetve a szakképzésben vagy továbbképzésben részt vevő elítéltet – ha büntetés-végrehajtási intézet működési körében felmerült okból nem állították munkába, illetve nem rendelkezik nyugellátással, vagy járadékkal – a képzés ideje alatt az alapmunkadíj egynegyedének megfelelő pénzbeli térítés (**ösztöndíj**) illeti meg.
 - Azon képzési formák esetében, amelyért az elítéltet ösztöndíj illeti meg, büntetés-végrehajtási intézet oktatási-képzési megállapodást köt az elítélttel. A megállapodásban az elítéltet tájékoztatni kell arról, hogy ha a tanulmányait megkezdte, és a képzésben önhibájából nem vesz részt, illetve indokolatlanul megszakítja, a felmerült költségek teljes vagy részleges megtérítésére kötelezhető.
 - Az oktatásban részesülő elítélt tanulmányi eredményétől, szorgalmától és magatartásától függően kiegészítő ösztöndíjban részesül, amely a tanítási év egyes féléveinek zárásakor tanévenként két alkalommal adható, ha az elítélt félévenként legalább négyes tanulmányi átlageredményt ért el. Az elbírálás és a kiegészítő ösztöndíj mértékét rendelet szabályozza.
 - Az oktatásban való részvételtől a BFB dönt.
 - Az oktatást civil oktatási intézmények együttműködési megállapodás alapján végzik a büntetés-végrehajtási intézetekben, így a kiállított bizonyítvány nem utal a büntetés-végrehajtásra.
 - A tanterv megegyezik a civil életben alkalmazottal, azonban bizonyos tantárgyak módosult oktatása szükséges biztonsági okokból. (például kémia, fizika, stb.)

A fogvatartottak motiválása, valamint a társadalmi igazságosság érdekében az oktatásban-képzésben való részvételért többszintű, egymásra épülő ösztöndíj érhető el. Az ösztöndíj hármas rendszerében a **végzettséget nem igazoló** elítéltnak fő szabály szerint **nem jár ösztöndíj**. Amennyiben hitelesen megtörtént a végzettség igazolása, abban az esetben az ösztöndíj az egyéni teljesítményhez igazodik, oly módon, hogy az alapszintű ösztöndíjon felül a tanulmányi eredmény függvényében részesülnek díjazásban a fogvatartottak. A tanulmányok minőségi elismerésében a magatartás és szorgalom összetevők súlyozott értékelése indokolt, mivel a gyengébb képességű, de jó hozzáállású tanulók nem feltétlenül tudnak jó tanulmányi eredményt produkálni. A törvény az ösztöndíj megállapítását a középiskolai oktatásban való részvétel esetén is biztosítja, valamint az általánoshoz képest csökkentett ösztöndíjat biztosít a felsőfokú tanulmányokat végzők számára.

Az ösztöndíj a szabadulásra kötelezően tartalékolandó pénzösszeg tekintetében munkadíjnak minősül, így **egynegyede levonható**.

A bv. intézet parancsnokának döntése alapján az elítéltet különös méltánylást érdemlő esetben

- az iskolarendszeren kívüli szakoktatás vagy
- a felsőfokú tanulmányok folytatása során is megilleti a meghatározott ösztöndíj.

A bv. intézet parancsnokának döntése szerinti időtartamra és rendszerességgel az elítélt részére a nyelvtanulás, illetve nyelvvizsga letétele érdekében az idegen nyelvű szöveg meghallgatásához a bv. intézet technikai eszközt biztosít.

Azon képzési formák esetében, amelyért az elítéltet ösztöndíj illeti meg, büntetés-végrehajtási intézet **oktatási-képzési megállapodást** köt az elítélttel. A megállapodásban az elítéltet tájékoztatni kell arról, hogy ha az általános iskolai oktatásban, középfokú iskolában – ide tartozik a gimnázium, a szakközépiskola és a szakiskola –, illetve a szakképzésben vagy továbbképzésben a tanulmányait megkezdi, és a képzésben önhibájából nem vesz részt, illetve indokolatlanul megszakítja, a felmerült költségek teljes vagy részleges megtérítésére kötelezhető. Az ösztöndíj az iskolai végzettséget, vagy szakképzettséget igazoló okirat alapján állapítható meg.

Az oktatásban részesülő elítélt tanulmányi eredményétől, szorgalmától és magatartásától függően **kiegészítő ösztöndíjban** részesül, amely a tanítási év egyes féléveinek zárásakor tanévenként két alkalommal adható, ha az elítélt félévenként legalább négyes tanulmányi átlageredményt ért el. Az elbírálás és a kiegészítő ösztöndíj mértékét rendelet szabályozza.

Az oktatásban, szakképzésben vagy továbbképzésben résztvevők kedvezményei:

Az oktatásban, szakképzésben vagy továbbképzésben résztvevő elítélt munkaidejét úgy kell beosztani, hogy a képzésen részt tudjon venni.

Az oktatásban résztvevő, dolgozó elítélt részére járó oktatási naponként egy óra munkaidő-kedvezményt a munkáltatóval egyeztetett időpontban kell kiadni.

Az oktatásban részt vevő dolgozó elítéltet kérelme alapján oktatási naponként megillető egy óra munkaidő-kedvezmény összevontan nem adható ki.

A szabadság számításánál munkanapként kell figyelembe venni az alap- és a középfokú, valamint a szakképzésben részt vevő elítélteknek az elméleti oktatáson, illetve a vizsgára való felkészüléshez biztosított idő miatt a munkahelyről távol töltött időt.

Az alap- és a középfokú iskolai oktatásban, szakképzésben vagy vizsgával záruló továbbképzésben résztvevő elítéltet kérelmére félévenként **öt nap**, a felsőfokú tanulmányokat folytató elítéltet vizsgánként **négy nap** munkavégzés alóli felmentés illeti meg. A munkavégzés alóli felmentésbe a vizsganap beleszámít, erre az időre az elítéltet munkabér nem illeti meg.

Az oktatást civil oktatási intézmények együttműködési megállapodás alapján végzik a büntetés-végrehajtási intézetekben. A tanév közben szabaduló elítélteknek külön engedély alapján lehetőségük van visszatérni az intézetbe a vizsgák letételére. Az oktatási intézmény a fogva tartásra utalás nélküli bizonyítványt állít ki. A tanterv megegyezik a civil életben alkalmazottal, azonban bizonyos tantárgyak módosult oktatása szükséges biztonsági okokból. (például kémia, fizika, stb.)

Az elítéltek **szakképzését és továbbképzését** elsősorban azokban a szakmákban kell megszervezni, amelyek elősegíthetik a szabadulás után a társadalom életébe való beilleszkedést, vagy a büntetés-végrehajtási szervben belül történő munkavégzést. A preferált szakmákat a munkaerő piaci szükséglet, valamint az egyén minőségi jellemzői (például szabadulás várható ideje) határozzák meg. A szakképzés, illetve továbbképzés azon életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésüket töltő elítéltek érdekét is kell, hogy szolgálja, akik esetében a várható szabadulás igen távoli, illetve akik esetében a feltételes szabadság nem vizsgálható felül. Utóbbi elítéltek körében a büntetés-végrehajtási szervben belüli minőségi munkavégzéshez szükséges feltételek megteremtése lehet cél.

Az elítélt a szakképzésbe és a továbbképzésbe a kérelme alapján vonható be, a kérelem alapján megkezdett szakképzésben és továbbképzésben az elítélt részvétele kötelező.

Az elítéltek részére oktatást, szakképzést és továbbképzést a munkáltató, a büntetés-végrehajtási szerv, vagy jogszabály által arra felhatalmazott egyéb szerv, illetve a magánszemély külön-külön vagy együttesen is szervezhet.

Az oktatás, szakképzés és továbbképzés költségei a szervezőt terhelik, a költségekhez az elítélt önként is hozzájárulhat. Ha az elítélt bekezdése oktatás, szakképzés költségeihez önkéntesen hozzájárul, a hozzájárulás mértékét képzési megállapodásban kell rögzíteni.

Ha a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka az iskolarendszeren kívüli szakképzés vagy a felsőfokú tanulmányok folytatása során engedélyezi az elítélt számára az ösztöndíj megállapítását, az elítélttel képzési megállapodást kell kötni, amely tartalmazza az elítélt kötelezettségeit, valamint a nem teljesítéssel járó megtérítési kötelezettséget is.

Szakképzésben résztvevő elítélt az öt hónapot meghaladó, de tíz hónapot el nem érő képzés esetén egyszer, azt meghaladó időtartam esetében két alkalommal részesülhet kiegészítő ösztöndíjban, ha az elítélt félévenként legalább négyes tanulmányi átlageredményt ér el.

9.1.1 Középfokú iskolai oktatás

Az oktatásban való részvétel nem helyettesíti az elítélt munkában való részvételi kötelezettségét.

A törvény az ösztöndíj megállapítását a középiskolai oktatásban való részvétel esetén is biztosítja, az alapfokú képzés feltételeinek megfelelően.

A képzésen való részvétel önkéntes alapon történik, részvételről a BFB dönt.

A képzés költsége a szervezőt terheli, de a költségekhez az elítélt önként is hozzájárulhat.

Az oktatást civil oktatási intézmények együttműködési megállapodás alapján végzik a büntetés-végrehajtási intézetekben, így a kiállított bizonyítvány nem utal a büntetés-végrehajtásra.

A tanterv megegyezik a civil életben alkalmazottal, azonban bizonyos tantárgyak módosult oktatása szükséges biztonsági okokból. (például kémia, fizika, stb.)

A vizsgák esetén elítélt kérelmére félévenként vizsgánként öt nap munkavégzés alóli felmentés illeti meg.

9.1.2 Felsőfokú oktatás

A képzésben az elítélt önkéntes alapon, kérelmére vehet részt.

A bv. intézet parancsnokának döntése alapján az elítéltet különös méltánylást érdemlő esetben a felsőfokú tanulmányok folytatása során is megilleti az ösztöndíj, az elítélttel képzési megállapodást kell kötni, amely tartalmazza az elítélt kötelezettségeit, valamint a nem teljesítéssel járó megtérítési kötelezettséget is.

A bv. intézet parancsnokának döntése szerinti időtartamra és rendszerességgel az elítélt részére a nyelvtanulás, illetve nyelvvizsga letétele érdekében az idegen nyelvű szöveg meghallgatásához a bv. intézet technikai eszközt is biztosíthat.

A felsőfokú tanulmányokat folytató elítéltet vizsgánként kérelmére négy nap munkavégzés alóli felmentés illeti meg.

A képzés költségei az elítéltet terhelik.

9.1.3 Szakképzés

Az elítélt a szakképzésbe és a felnőttképzésbe a kérelme alapján vonható be, a kérelem alapján megkezdett szakképzésben és felnőttképzésben az elítélt részvétele kötelező.

A képzésben az elítélt önkéntes alapon, kérelem alapján vehet részt.

A részvételről a BFB dönt.

Az elítéltek szakképzését elsősorban azokban a szakmákban kell megszervezni, amelyek elősegíthetik a szabadulás után a társadalom életébe való beilleszkedést, vagy a büntetés-végrehajtási szervben belül történő munkavégzést, célja az elítéltek munkaerő piaci esélyeinek a növelése a szabadulásuk után.

Az elítéltek részére szakképzést a munkáltató, a büntetés-végrehajtási szerv, vagy jogszabály által arra felhatalmazott egyéb szerv, illetve a magánszemély külön-külön vagy együttesen is szervezhet.

A szakképzés költségei a szervezőt terhelik, a költségekhez az elítélt önként is hozzájárulhat. Ha az elítélt bekezdése oktatás, szakképzés költségeihez önkéntesen hozzájárul, a hozzájárulás mértékét képzési megállapodásban kell rögzíteni.

Ha a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka az iskolarendszeren kívüli szakképzés során engedélyezi az elítélt számára az ösztöndíj megállapítását, az elítélttel képzési megállapodást kell kötni, amely tartalmazza az elítélt kötelezettségeit, valamint a nem teljesítéssel járó megtérítési kötelezettséget is.

9.2 A munkavégzés elvei és szabályai

Az elítéltek munkavégzése a börtönélet nélkülözhetetlen része. A nemzetközi dokumentumok előírásai, a külföldi szakirodalom és a törvényi szabályozás egyaránt kiemelik a **munkavégzés nevelő hatását, reintegrációs jellegét.**

A korábbi szabályozással ellentétben a munkáltatás törvényi szinten rögzített célja a büntetés-végrehajtási szervezet számára kitűzött szervezési cél, amelynek értelmében az elítéltek munkáltatása, az általuk végzett tevékenységek kiválasztása és támogatása során úgy kell eljárni, hogy az elítéltek lehető **legszélesebb köre vegyen részt a munkáltatásban** és az ellátásukhoz szükséges lehető legtöbb **terméket és szolgáltatást saját maguk állítsák elő.** A törvény reintegrációs céljainak megvalósítása érdekében a jogalkotó deklarálja, hogy az adó- és járulékkedvezményekkel ösztönzi a civil munkáltatókat arra, hogy elítélteket foglalkoztassanak, illetve a szabadulás után számukra munkalehetőséget biztosítsanak. Az elítéltnak úgy kell a mindenkor munkavégzési kötelezettségét teljesítenie, hogy a munkáltató gazdasági érdeke elsősorban érvényesüljön. A szabadságvesztés végrehajtása során a büntetés-végrehajtási szervezet adottságai szerint biztosítani kell az elítélt munkáltatását. Az elítélt munkáltatása átmenetileg, a munkába állítását akadályozó ok fennállásáig szünetelhet.

Munkáltatás a reintegrációs tevékenység azon formája, amikor az elítéltek vagy a kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy és a szabálysértési elzárásra kötelezett elkövető munkavégzése szervezeten, rendszeresen, haszon- vagy bevételszerzési céllal, a munka törvénykönyvében szabályozott munkaviszonytól eltérő, jogszabályban meghatározott feltételekkel és díjazás ellenében történik.

Az így létrejövő munkáltatási jogviszony alanyai munkáltatóként a büntetés-végrehajtási intézet, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdasági társaság vagy a büntetés-végrehajtási szerv szerződése és a fogvatartott hozzájárulása alapján, más

gazdálkodó szervezet, valamint munkavégzőként az elítélt vagy a kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy, illetve a szabálysértési elzárásra kötelezett elkövető.

Az elítéltek munkáltatása történhet az intézetben, az intézetek mellett működő gazdasági társaságoknál és külső munkahelyeken is.

Az intézeteknek **Munkáltatási Szabályzatot** kell készíteni, mely tartalmazza a munkahelyekkel kapcsolatos minden adatot, követelményt, és a különféle besorolásokat is.

Munkáltatásban kizárólag csak az az elítélt vehet részt, aki tizenhatodik életévét betöltötte.

Az elítélt munkába állításáról és annak módosításáról a munkakör, a munkahely és a munkáltató megjelölésével, figyelemmel az elítélt esetleges szakmai tudására és érdeklődési körére, a **Befogadási és Fogvatartási Bizottság dönt**. A tényleges munkába állást munkaegészségügyi vizsgálat előzi meg. A munkaköri alkalmasság megállapításáig az elítélt nem állítható munkába.

A munka kijelölésénél lehetőség szerint figyelembe kell venni az elítélt szakmai képzettségét.

Az elítélt nem végezhet munkát olyan munkakörben, amely kapcsán jogerősen foglalkoztatástól eltiltásra ítélték.

A munka jellegének megfelelően az elítélteket szervezeti egységekbe lehet beosztani azzal, hogy köztük alá-fölérendeltségi viszony nem hozható létre.

Az elítéltek a biztonság, a munkafegyelem és a rend fenntartása érdekében a munkahelyre vagy a munkakörre utaló jelzés viselésére kötelezhetők.

Ha az elítélt munkáltatása felügyelettel vagy ellenőrzéssel történik, az elektronikus távfelügyeleti eszközök igénybevétele is megvalósítható.

A munkáltatás fejlesztése érdekében továbbra is indokolt fenntartani azt a lehetőséget, hogy a büntetés-végrehajtási szervek szerződése alapján az elítélt más gazdálkodó szervezetnél is végezhesen munkát. Az esetleges visszaélések és rendkívüli események megelőzése érdekében a törvény egyértelműen rögzíti a **más gazdálkodó szervezetnél történő munkavégzés esetén betartandó szabályokat**:

- A munkáltató szerződése alapján az elítélt írásban megadott hozzájárulásával végezhet munkát.
- A szerződésben a munkáltatói jogok kizárólag azon része ruházható át, amely az e törvényben szabályozott jogok és kötelezettségek gyakorlását, illetve az elítéltek személyiségi jogait nem sérti. A munkavégzésre kijelölése érdekében az elítéltnak az első munkába állításkor írásban nyilatkoznia kell arról, hogy hozzájárul-e más gazdálkodó szervezetnél történő munkáltatásához.
- Ha az elítélt a hozzájárulást akár írásban, akár - jegyzőkönyv felvétele mellett - szóban utóbb visszavonja, akkor a Befogadási és Fogvatartási Bizottság a munkahelyről az elítéltet soron kívül leváltja.

Az elítélt más gazdálkodó szervezetnél nem végezhet munkát, ha:

- ott a fogvatartás megkezdése előtt öt éven belül a munkavállaló, vezető tisztségviselő vagy tulajdonos volt, üzletrésszel rendelkezett, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban állt, illetve e körülmények bármelyike a szabadságvesztés végrehajtása alatt is fennáll,
- olyan munkakörben foglalkoztatnák, amelyet jogszabály rendelkezése szerint csak büntetlen előéletű személy tölthet be,
- a hozzátartozójával kerülne alá-fölérendeltségi vagy elszámolási viszonyba.

Meghatározásra került a közcélú munkavégzés is. E szerint a közcélú munkavégzés a büntetés-végrehajtási intézet szervezésében megvalósuló olyan reintegrációs tevékenység, mely önkéntes és az elítéltnak a büntetés-végrehajtási intézettel együttműködési

megállapodást kötött szervezeteknél történő, társadalmilag hasznos munkavégzés céljából történő foglalkoztatásra irányul.

A Büntetés-végrehajtási Törvény rögzíti, hogy melyek a munkáltató kötelezettségei. Újdonság a munkáltató számára a **munkaköri leírás** készítésére vonatkozó kötelezettség egyértelmű rögzítése, ez azonban elsősorban a munkáltató érdeke, hiszen a munkaköri leírás az elítélttel szemben megfogalmazott munkavégzési követelmények egyértelmű, rögzített alapidokumentuma.

A munkáltató köteles:

- munkaköri leírás készítésére, mely az elítélttel szemben megfogalmazott munkavégzési követelmények egyértelmű, rögzített alapidokumentuma.
- az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit a jogszabályokban előírtak szerint biztosítani,
- a munkavégzéshez szükséges tájékoztatást és irányítást megadni, az előírt oktatásokat megtartani,
- a munka jellegének és a munkában részt vevő elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak összetételének megfelelő munkarendet kialakítani,
- a munkát folyamatosan szervezni,
- a végzett munkáért díjazást fizetni,
- a munkafolyamatokat, illetve a munkaköröket munkavédelmi szempontból veszélyességi fokozatokba sorolni,
- a munkáltatásra vonatkozó jogszabályi előírásokat betartani,
- a munkába állítás előtt, vagy azt követően a jogszabály előírása szerint az elítéltet munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálatra küldeni, valamint
- az elítéltek számára a végzett feladatokra vonatkozó egyedi vagy csoportos munkaköri leírást készíteni.
- elsősorban a szükséges végzettség, ügyesség és teherbíró képesség alapján **kategorizálja** a munkaköröket, és ezt megjeleníti az egyes munkakörökhöz kötődő díjazásban is.

A munkáltató köteles munkáltatási szabályzatot is készíteni.

A Büntetés-végrehajtási Törvény rögzíti az elítéltek kötelességeit és jogosultságait is.

Ennek alapján a munkáltatás során az elítélt köteles :

- törvényben meghatározott kivételtől eltekintve munkát végezni,
- a kijelölt munkát szakismereteinek és képességeinek megfelelően, fegyelmezetten ellátni,
- a munkabiztonsággal és a környezetvédelemmel kapcsolatos előírásokat megtartani,
- a munkát :
 - a kijelölt időben és helyen,
 - a munkáltató utasítása szerint,
 - az elvárható szakértelemmel és gondossággal,
 - a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, technológiai utasítások szerint elvégezni.

Fontos új kötelezettség, hogy – elsősorban a gyakori szándékos önkárosítás miatt – az elítélt a munka alkalmassági vizsgálat költségét **köteles** megtéríteni, ha az neki **felróható okból** vált szükségessé.

A munkáltató elsősorban a szükséges végzettség, ügyesség és teherbíró képesség alapján **kategorizálja** a munkaköröket, és ezt megjeleníti az egyes munkakörökhöz kötődő díjazásban

is. Garanciális szabály, hogy az elítéltet erről a besorolásról és a kapcsolódó munkadíjáról tájékoztatni kell.

Az elítéltet megilleti:

- a törvény alapján megállapított díjazás,
- munkahelyi vagy üzemi baleset esetén baleseti ellátás és baleseti egészségügyi szolgáltatás,
- a rendszeresen végzett munka után fizetett szabadság.

Az elítéltet egyévi (**254 nap**) munkavégzés után **húsz** munkanap fizetett szabadság illeti meg. Az elítéltek díjazásánál alkalmazott alapmunkadíj a kifizetés évét megelőző év első napján a munkaviszonyban álló dolgozókra megállapított kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegének legalább **egyharmada**, az országos parancsnok által normatív utasításban, évente meghatározott összeg.

A munkadíjat a teljesítmény, a ledolgozott idő, valamint az előzőek kombinációja alapján lehet megállapítani.

A munkáltató által alkalmazható pótlékok egyetlen kötelező formája az éjszakai munkához kapcsolódó **15%-os pótlék**, minden másról a munkáltató dönt a munkáltatási szabályzatban.

A betanulási idő alatt végzett munkáért az elítélt részére tanulódíjat kell fizetni, amelynek mértéke az alapmunkadíj ötven százaléka.

A tanulódíj tartamát a munkáltatási szabályzatban munkakörönként kell megállapítani azzal, hogy a betanulási idő legfeljebb hatvan munkanap.

Ha a betanulás ideje alatt az elítélt a teljesítmény alapján díjazott munkakörben az érvényes norma szerinti hatvan százalékos teljesítményt tartósan eléri, akkor a tanulódíjt meg kell szüntetni és az elítéltet ettől az időponttól a teljesítménye alapján kell az általános szabályok szerint díjazni.

A tanulódíj tartamára az elítélt a tartási költségekhez ötven százalékkal csökkentett összegben köteles hozzájárulni.

Állásidő szabályozásával kerül kezelésre az az eset, amikor az elítélt valamilyen ideiglenes, a munkáltató érdekkörében felmerült okból (pl. anyagihiány, átállás) ugyan munkát nem végez, azonban az csak rövid ideig tart, vagy más okból nem érdekelt a munkáltató abban, hogy az elítéltek erre az átmeneti időre leváltásra kerüljenek. Ilyen időszakban csak az alapmunkadíj felét kell kifizetni az elítélt számára, aki tartási költséget is ebben az arányban fizet.

A munkáltató a munkáltatási szabályzatban a végzett munka jellegére figyelemmel külön pótlékokat állapíthat meg, amelyek együttes összege legfeljebb a besorolás szerinti munkadíj harminc százalékáig terjedhet. Az éjszakai munkarendben foglalkoztatott elítéltet tizenöt százalékos pótlék illeti meg.

A pótlékok számításának alapja az elítélt által végzett munkára megállapított besorolás szerinti munkadíj.

A pótlék az elítéltet a rendes munkavégzés alapján járó munkadíján felül illeti meg.

A munkáltató anyagi ösztönzést alkalmazhat a teljesítmény növelésére, illetve a végzett munka minőségének javítása érdekében.

Az elítélt részére anyagi ösztönzéseként:

- célfeladathoz kötött külön juttatás,
- a személyes szükségletekre fordítható összeg levásárlására kijelölt üzletben beváltható vásárlási utalvány az alapmunkadíj legfeljebb húsz százalékáig,
- pénzbeli elismerés, vagy
- tárgyjutalom állapítható meg.

A Büntetés-végrehajtási Törvény előírja, hogy az elítélt mely kivételes esetekben és milyen következményekkel mentesülhet a munkavégzési kötelezettség alól.

Az elítéltet nem terheli munkavégzési kötelezettség, ha:

- tankötelezettsége áll fenn,
- a várandósság a hatodik hónapot elérte, a szülést, illetve a várandósság egyéb okból bekövetkezett megszűnését követő ötvenedik napig,
- gyermekével együttesen kerül elhelyezésre,
- munkaképtelen,
- a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte vagy a szükséges szolgálati időt megszerezte.

Az elítéltet a fentiekén túl nem terheli munkavégzési kötelezettség, tehát mentesül a munkavégzés alól:

- amíg állampolgári kötelezettségét teljesíti,
- közeli hozzátartozója súlyos betegsége vagy halála esetén legfeljebb két munkanapon át, ha a rendelkezési jogkör gyakorlója a látogatást, illetve a temetésen való részvételt engedélyezte,
- keresőképtelen betegség esetén,
- a kötelező orvosi vizsgálat teljes időtartamára, valamint a véradás miatt távol töltött időre, de legfeljebb egy munkanapra,
- ha elháríthatatlan ok miatt nem tud a munkahelyén megjelenni, vagy
- a munkáltató engedélye alapján.

A munkavégzési kötelezettség alóli mentesülés szempontjából elháríthatatlan oknak minősül a büntetés-végrehajtás. szervezetnek az elítélt jogai érvényesítésével, illetve a kötelezettségei teljesítésével kapcsolatos, valamint a fogvatartás rendjének és biztonságának a fenntartása érdekében tett intézkedése.

Ha az elítélt eléri a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt, akkor az elítéltet tájékoztatni kell arról, hogy a továbbiakban munkavégzési kötelezettség nem terheli, és ezzel egyidejűleg **írásban nyilatkoztatni** kell arról, hogy a munkáltatásban továbbra is részt kíván-e venni. Ha az elítélt a további munkáltatását kéri, a büntetés-végrehajtási szervezet lehetőségeihez képest kell a továbbiakban munkáltatni. A munkaalkalmasságról a büntetés-végrehajtási intézet orvosának véleményét is ki kell kérni.

Ha az elítéltet nem terheli munkavégzési kötelezettség, de kérelmére munkáltatásban vesz részt, munkáltatására és a tartási költségekhez való hozzájárulására a kötelező munkavégzés szabályait alkalmazni kell azzal, hogy erről az elítéltet előzetesen tájékoztatni kell.

Meghatározásra kerülnek a napi munkaidő tartama és megállapításának alapvető szabályai, így például az elítélt napi munkaideje alapesetben nem lehet hosszabb nyolc óránál. A **nők és a fiatalok** védelméről is gondoskodott a jogszabályalkotó a Büntetés-végrehajtási Törvényben.

Az elítéltek munkáltatása munkaszüneti napon is történhet, azonban rendes munkaidőként csak a törvényben meghatározott esetekben, még a vasárnapi munkavégzésénél is szűkebb körben rendelhető el, egyébként rendkívüli munkavégzésnek minősül. A meghatározott esetek a munkaidőkeretet alkalmazó és a megszakítás nélküli munkarendben foglalkoztató munkáltatók érdekeinek megfelelnek.

A Büntetés-végrehajtási Törvényben meghatározásra került, hogy a munkaidő: a munkavégzésre előírt idő kezdetétől annak befejezéséig tartó idő, így az előkészítő vagy befejező tevékenység nem része a munkaidőnek.

/ Előkészítő vagy befejező tevékenység: minden olyan feladat ellátása, amelyet az elítélt a munkaköréhez kapcsolódóan, szokás szerint és rendszeresen köteles elvégezni vagy a munkáltató végrehajtani. /

9.2.1 Munkaterápiás foglalkoztatás

Munkaterápiás foglalkoztatás a reintegrációs tevékenység azon formája, amikor elsősorban a kényszergyógykezelt, az ideiglenesen kényszergyógykezelt és a gyógyító-nevelő csoportba helyezett, illetve megváltozott munkaképességű vagy egyébként az egészségi állapota miatt a munkáltatásban részt venni nem képes elítélt foglalkoztatása szervezeten, rendszeresen, e törvényben meghatározott feltételekkel és térítési díj ellenében, büntetés-végrehajtási jogviszony keretében történik.

A büntetés-végrehajtási orvos javaslatára a Befogadási és Fogvatartási Bizottság dönt az elítélt munkaterápiás foglalkoztatásáról, munkaidejéről, munkarendjéről.

A munkaterápiás foglalkoztatás időtartama nem haladhatja meg a **napi hat és a heti harminc órát**, de el kell érnie a **napi négy és a heti húsz órát**.

A munkaterápiás foglalkoztatáson részt vevő elítélt rendszeres pénzbeli térítésre jogosult, amelynek legkisebb összege **napi hatórás** foglalkoztatás esetén az **alapmunkadíj egyharmada**. A térítési díj összege az országos parancsnok által normatív utasításban, évente meghatározott összeg. Munkaterápiás foglalkoztatás esetén e törvény munkáltatásra vonatkozó szabályait kell azzal az eltéréssel alkalmazni, hogy az ilyen foglalkoztatásban részt vevő elítélt számára teljesítménykövetelmény nem írható elő.

A munkaterápiás foglalkoztatás reintegrációs jelentősége abban rejlik, hogy az ebben a formában foglalkoztatott megváltozott munkaképességű, vagy egészségi állapotú elítélt is **hasznosnak érzi magát, önbecsülése, felelősségérzete fejlődik.**

9.2.2 Díjazás nélküli munkavégzés:

Az elítélt köteles a bv. intézet tisztántartásában, karbantartásában és ellátásában díjazás nélkül, alkalomszerűen részt venni, ez az elítélés hatására keletkező kötelezettsége.

Feltételei:

- A tisztántartást, karbantartást és ellátást szolgáló munkában csak olyan elítélt vehet részt, aki egyébként munkáltatásra is alkalmas. A munkaköri alkalmasság megállapításáig az elítélt nem vehet részt a munkavégzésben;
- A tisztántartást, karbantartást és ellátást szolgáló munkavégzés ideje a napi négy órát, havonta összesen a huszonnégy órát nem haladhatja meg. A bv. intézet orvosa (a továbbiakban: bv. orvos) a munkavégzés idejét az elítélt egészségi és fizikai állapotára vagy életkorára tekintettel csökkentheti;
- A tisztántartást, karbantartást és ellátást szolgáló munkavégzés idejére az elítéltet szükség szerint el kell látni munkaruhával és lábbelivel, szakmai oktatásban kell részesíteni, balesetét a munkabalesetre vonatkozó jogszabály szerint kell elbírálni.

A tisztántartást, karbantartást és ellátást szolgáló munkavégzés időpontjait és tartamát a bv. intézet a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíti.

Naponta kell elvégezni:

- a zárkák, lakóhelyiségek takarítását,

- az egészségügyi blokk takarítását, fertőtlenítését,
- a mosdók, vízkiöntők, WC-k takarítását, tisztántartását és az egészségügyi előírásoknak megfelelő fertőtlenítését,
- valamennyi helyiség padlózatának és berendezési tárgyainak portalanítását,
- a hidegpadlós helyiségek felmosását,
- a járdák és utak tisztán tartását.

Az udvarokat, vízelvezető árkokat, és az intézet egyéb területeit tisztán kell tartani. Télen gondoskodni kell a hó eltakarításától, a közlekedési utak, a járdák balesetveszélyességének megszüntetéséről. A környezetvédelmi szabályok betartásával biztosítani kell a rovarok, a rágcsálók rendszeres irtását.

„Nyilvántartás a fogvatartott bv. intézet tisztántartását, karbantartását és ellátását szolgáló munkájáról” elnevezésű nyomtatványt a körlet-főfelügyelő vagy a körletfelügyelő állítja ki, és a körletfelügyelő vezeti, melyen a fogvatartott által végzett munkaidőt havonta piros tollal kell összesíteni.

A nyilvántartást a bv. orvos által kiállított „Orvosi nyilatkozat a fogvatartott munkavégző képességéről” elnevezésű nyomtatvánnyal együtt a kijelölt felügyelő vagy főfelügyelő kezeli és őrzi.

A fogvatartott díjazás nélküli foglalkoztatása az orvos által rögzített munkavégzés képességének megfelelően történhet. A betelt nyomtatvány adatait a hónap utolsó napján a körlet-főfelügyelő ellenőrzi, és azt aláírásával hitelesíti. A betelt és lezárt nyomtatványt a fogvatartott reintegrációs iratanyagában kell megőrizni.

A megőrzés céljából történő szállításkor a bv. intézet tisztántartását, karbantartását és ellátását szolgáló munkáról vezetett nyilvántartó lapot és a fogvatartott munkavégző képességéről kiállított orvosi nyilatkozatot a szállítási okmányok közé kell csatolni, és azt a fogadó intézet a fogvatartott visszaszállításakor visszaküldi az útba indító intézetnek.

A bv. intézet tisztántartását, karbantartását és ellátását szolgáló munka megkezdése előtt a munkavédelmi előírásoknak megfelelő oktatást és annak dokumentálását a parancsnok által megbízott személy végzi.

9.2.3 Sport és kulturális foglalkoztatás

Az oktatás és a munkavégzés mellett a szabadidő hasznos eltöltése sarkalatos pontja a reintegrációnak. A szabadidős tevékenységek megfelelő szervezése, lehetőségek teremtése a fogva tartás rendje és biztonsága szempontjából is kiemelkedő, hiszen a **rendkívüli események számát csökkentheti**, ha az elítélt hasznosan és hatékonyan használja fel a szabadidejét. A szabadidő felhasználása kapcsolódik a kapcsolattartási formákhoz is, hiszen itt kell lehetőséget teremteni a család, a majdani befogadó környezet és az elítélt kapcsolatának fennmaradására. ~~A család a reintegrációs tevékenységet is erősíti, támogatja.~~

A családi kapcsolatok erősítésén túl a büntetés-végrehajtás keretei között a szabadidő művelődéssel, sporttal tölthető el eredményesen. Mindezekon túl a vallási szertartások, lelki gondozás szerepe jelentős lehet a reintegrációs célok elérésben.

A Büntetés-végrehajtási Törvény az elítélt jogaként határozza meg azt, hogy szabadidejében igénybe veheti a büntetés-végrehajtási intézet művelődési és sportolási lehetőségeit.

A művelődési lehetőségeik közé sorolható a **könyvtár**, a **tömegkommunikációs eszközök** használata, az ismeretterjesztő előadásokon, **szakköri** tevékenységben való részvétel.

Az elítélt-művelődés hagyományos bázisa a könyvtár. Súlya ugyan a tömegkommunikációs eszközök (különösen a televízió) elterjedésével csökkent, de még mindig számottevő azoknak az elítélteknek az aránya, akik rendszeres olvasói az intézeti könyvtárnak. A könyvtárhasználóknak két csoportja külön kiemelését érdemel: az olvasási problémákkal küszködők, akiket az egyszerű, gazdagon illusztrált könyvek vonzanak és a növekvő számú külföldi elítéltek, akik számára lehetőleg anyanyelvükön írott könyvek beszerzése vált szükségessé.

A szabadságvesztésnek nem lehet célja az elítélt megfosztása a társadalomról szóló információktól, ellenkezőleg, a beilleszkedést megkönnyítendő, biztosítani kell, hogy tájékozódhasson az ország társadalmi, gazdasági és kulturális életéről, a világ eseményeiről. Ezt szolgálják a tájékoztatás különböző, alábbiakban érintett eszközei.

A tömegkommunikációs programok közül a legnépszerűbbek a televíziós közvetítések és az intézeti videofilm-vetítések. A zárkákban, közös helyiségekben elhelyezett üzemeltetésére az intézeti **házirend** ad eligazítást. Emellett lehetőség van saját tulajdonú televíziókészülék üzemeltetésére.

Számos büntetés-végrehajtási intézetben a rádió nemzeti programjait az intézet központi stúdiójából közvetített helyi műsorral színesítik. Az elítélteknek saját rádió tartására is lehetőségük van.

Lehetővé kell tenni, hogy az elítélt könyvet, újságot, folyóiratot letéti pénze terhére rendelhessen, vagy kapcsolattartójától csomagban, vagy egyéb küldeményként bekérhessen.

Az elítéltek számára az **önképzéssel** történő művelődés lehetőségeit is biztosítani kell. Ennek keretében magántanulóként folytathatják tanulmányaikat - újabban távoktatási programba kapcsolódva -, de népszerű az idegen nyelv elsajátítására irányuló magán, illetve tanfolyami felkészülés is.

A börtönszemélyzet régi felismerése, hogy az elítéltek között számos ki nem bontakozott tehetség van, akiknek korábbi életkörülményei nem tették lehetővé vagy éppen elfojtották a kreativitás kifejlődését. Ezeknek az elítélteknek az önértékelés, az önbizalom erősítéséhez, a tétlen időtöltés hasznos, alkotó aktivitásához segítséget kell nyújtani. Tehetségük főképpen képzőművészetben, zenében, táncban, irodalomban, színjátszásban, kézműipari és barkács tevékenységekben mutatkozik meg. Az intézetekben szervezett különböző **szakkörök** célja, hogy lehetőséget biztosítson e speciális érdeklődés kiegészítésére. E szakköröket vezetheti testületi tag, külső szakember vagy erre alkalmas elítélt is.

A **testmozgás** és a **sport** fontos helyet foglal el az elítéltek számára elérhető szabadidő-foglalkozások között. A testmozgás és a sport zárt intézeti jelentőségét növeli a korlátozott mozgási lehetőségek szélesítésének, az elítéltek egészségi és pszichikai állapotának javítására gyakorolt kedvező hatása. A sport ezen túl alkalmas a szociális tulajdonságok fejlesztésére is, amennyiben az alkalmazott szabályok betartására, vagy a másokkal való együttműködésre késztet.

A börtönügyc a falakon belüli börtönélet "normalizáció", a szabad élet viszonyaihoz közelítő törekvése az önellátás, az önálló döntési helyzetek, a fokozatosabb felelősségvállalás lehetőségeinek szélesítése. Ennek egyik módszere bizonyos feladatoknak az elítéltek vagy elítélt szervezetek számára való átadása. Eddigi hazai gyakorlatunkban az öntevékenység végrehajtási fokozattól, az intézet adottságaitól függően differenciáltan valósult meg. Az öntevékeny szervezetek főleg a közművelődési és szabadidő - (szakköri, stúdió, könyvtári,

sporttevékenységgel kapcsolatos) programok tervezésében és szervezésében, a környezeti rend és tisztaság fenntartásában működtek közre.

9.3 Családi-, társadalmi kapcsolatok támogatása

Az elítéltek reintegrációjának és a jogkövető magatartás érdekében indokolt a személyes kapcsolatrendszerük fenntartásának támogatása, elsősorban a meglévő családi kapcsolatok megőrzésével és ápolásával.

A kapcsolattartásra akkor kerülhet sor, ha az **érintett hozzájárul** a kapcsolatfelvételhez és ezzel együtt adatai kezeléséhez.

Az elítéltek börtöntűrő képességére, a társadalomba visszailleszkedésük szubjektív szándékára és objektív feltételeire egyaránt kiható terület a személyes kapcsolatrendszerük fenntartásának támogatása. Ez elsősorban a meglévő családi kapcsolatok megőrzésére, ápolására irányul. **A reintegrációs tiszt fontos feladata**, hogy a börtönbüntetéssel krízishelyzetbe sodródott házastársai, szülő - gyermek, valamint egyéb hozzátartozói kapcsolatokat lehetőség szerint segítse fenntartani. Ezen túl a reintegrációs tiszt az elítélttel együttműködve támogat minden olyan személyes kapcsolatfelvételt, amely az elszigeteltség oldásával hozzájárul az elítélt jövőbeli életútjának, életvezetésének rendezéséhez, ezen belül maximálisan segíti a lakáshoz és munkahelyhez jutását. Természetesen követelmény, hogy akadálytalan legyen az elítélt kapcsolatfelvétele a börtönben gondját viselő és beilleszkedését hivatásszerűen vagy önként segítő utógondozókkal, pártfogó felügyelőkkel, társadalmi vagy karitatív szervezetek képviselőivel.

A külvilággal való kapcsolattartás tehát meghatározó jellegű az elítéltek szempontjából. Tekintettel arra, hogy a büntetés-végrehajtás célkitűzése a reintegráció, vagyis az elítélt társadalomba való eredményes visszailleszkedésének az elősegítése, így az erre vonatkozó siker kilátásai nagyobbak, ha minél szélesebb körű és intenzívebb a társadalommal való kapcsolattartás lehetősége. Ennek gyakori alkalmazása azt is jelzi, hogy az elítélt továbbra is a társadalom része.

A szabadságvesztés végrehajtása során a büntetés-végrehajtási intézet a végrehajtási fokozatokra és rezsimekre vonatkozó szabályok szerint, a társadalomba való beilleszkedés érdekében elősegíti, hogy az elítélt fenntarthassa és fejleszthesse hozzátartozóival, más személyekkel, valamint a reintegrációs célkitűzéseket elősegítő külső szervezetekkel való kapcsolatát.

Az elítélt kapcsolattartása az e törvényben meghatározottak szerint, a büntetés-végrehajtási intézet rendje és a fogva tartás biztonsága érdekében ellenőrizhető. A büntetés-végrehajtási intézet rendje és a fogva tartás biztonsága érdekében, vagy egészségügyi okból a kapcsolattartás korlátozásának is helye lehet.

A kapcsolattartó fogalmát a Bv kódex határozza meg: az a személy, aki az elítélttel vagy az egyéb jogcímen fogvatartottal jogszabály vagy engedély alapján kapcsolattartásra jogosult. Az elítélt kapcsolattartása a törvényben meghatározottak szerint, a büntetés-végrehajtási intézet rendje és a fogva tartás biztonsága érdekében ellenőrizhető, vagy egészségügyi okból a kapcsolattartás korlátozásának is helye lehet.

Ha a szabadságvesztés foganatba vételére tekintettel szüntette meg a bíróság vagy az ügyész az elítélttel szemben más büntető ügyben elrendelt előzetes letartóztatást, akkor a rendelkezési jogkör gyakorlójának ilyen irányú rendelkezése esetén az elítélt kapcsolattartása vagy elkülönítése tekintetében korábban hozott korlátozó intézkedéseit be kell tartani.

Az elítélt családi kapcsolattartásának formái:

- levelezés,
- telefonbeszélgetés a büntetés-végrehajtási intézet által biztosított telefonnal, Skype
- csomag küldése és fogadása,
- látogató fogadása,
- látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadása,
- kimaradás,
- eltávozás,
- speciális részlegek által lehetővé tett intézetelhagyás

Az elítélt társadalmi kapcsolattartásának formái:

- vallásgyakorlás,
- társadalmi kötődési programban való részvétel,
- reintegrációs őrizet

A kapcsolattartás formáit a Büntetés-végrehajtási Törvény és a végrehajtási rendelete tartalmazza.

Az elítéltet már a befogadás alkalmával tájékoztatni kell, hogy a kapcsolattartása csak abban az esetben kerülhet engedélyezésre, ha az általa megjelölt személy **írásban** hozzájárul ahhoz, hogy személyes adatai az intézet nyilvántartásában szerepeljenek.

A kapcsolattartó fogalmát a Büntetés-végrehajtási Törvény határozza meg: az a személy, aki az elítélttel vagy az egyéb jogcímen fogvatartottal jogszabály vagy engedély alapján kapcsolattartásra jogosult. Ezzel szemben a hozzátartozó a BTK-ban meghatározott személy.

9.3.1 A levelezés

Az elítélt hozzátartozóival, valamint az általa megjelölt és a büntetés-végrehajtási intézet által engedélyezett személyekkel levelezhet, a levelek gyakorisága és terjedelme **nem korlátozott**. A levél postai úton borítékban küldhető. Levélként kezelendő a levelezőlap, a képes levelezőlap és a nyomtatvány is (például: könyv, katalógus, újság, folyóirat). A levelet tartalmazó borítékban fénykép is elhelyezhető. Az ettől eltérő tartalommal érkező levélküldemény csomagnak minősül.

A levél írásos formában megjelenített, egyedi, személyes jellegű közlést, adatot, információt tartalmazó küldemény, amely postai úton borítékban küldhető. Levélként kezelendő a levelezőlap, a képes levelezőlap és a nyomtatvány is (például: könyv, katalógus, újság, folyóirat). A levelet tartalmazó borítékban fénykép is elhelyezhető. Az ettől eltérő tartalommal érkező levélküldemény csomagnak minősül.

Az elítélt által írt, illetve a részére érkezett levelet legkésőbb a **második** munkanapon továbbítani, illetve kézbesíteni kell.

Az elítélt részére érkezett levelet legkésőbb a **második** munkanapon az **elítélt után kell küldeni**, ha:

- más büntetés-végrehajtási intézetbe vagy rendőrségi fogdába szállították és a büntetés-végrehajtási intézetbe való visszatérése a levél érkezésétől számított nyolc napon túl várható,
- a büntetés-végrehajtási intézetből engedélyezett távolléte esetén, a büntetés-végrehajtási intézetbe való visszatérése a levél érkezésétől számított nyolc napon túl várható,
- időközben a szabadítására került sor.

A levelezés ellenőrzése **szűrőpróbaszerűen** történhet. A levelezés biztonsági ellenőrzésének célja a fogva tartás biztonságának a fenntartása, a biztonságot sértő vagy veszélyeztető cselekmények megelőzése. Az ellenőrzésnél technikai eszköz, vagy vegyi eszköz, és szolgálati kutya is igénybe vehető.

Az elítéltnak a hatóságokkal, törvényben kihirdetett nemzetközi egyezményben elismerten erre hatáskörrel rendelkező nemzetközi jogvédő szervezetekkel, az alapvető jogok biztosával, valamint a nemzeti megelőző mechanizmus szervezetével vagy munkatársával és a védővel való levelezése tartalmilag nem ellenőrizhető.

Ha alapos indok merül fel arra, hogy az elítélt részére érkező vagy az általa küldött levelek nem a borítékban megjelölt hatóságtól, nemzetközi szervezettől vagy a védőtől származnak vagy nem a címzetteknek szólnak a levelet az elítélt jelenlétében - **jegyzőkönyv egyidejű felvétele mellett** - kell felbontani. Az ellenőrzés csak a feladó azonosítására szolgálhat.

Ha a büntetés-végrehajtási intézet az általa tartalmilag ellenőrizhető levél tekintetében megállapítja, hogy az a fogva tartás biztonságát veszélyeztető adatot, információt vagy tárgyat tartalmaz, a levél **nem továbbítható, az elítéltnak nem kézbesíthető**. Ezt az elítélttel közölni kell, a levelet-kivéve, ha fegyelmi eljárás vagy büntetőeljárás indítása szükséges- vissza kell adni, vagy a feladónak vissza kell küldeni.

Az ellenőrzés kiterjed a levél felbontására, amelynek célja annak megállapítása, hogy a levél nem tartalmaz-e a biztonságra veszélyes tárgyat vagy információt. Az ellenőrzésnél technikai vagy vegyi eszköz és szolgálati kutya is igénybe vehető.

A levélről és annak mellékletéről (fénykép, gyermekrajz stb.) másolatot kell készíteni, és azt kell az elítélt részére átadni,

a) ha a levél vegyi- vagy egyéb technikai eszközzel, illetve erre kiképzett szolgálati kutyával történő vizsgálata eredményeként alappal feltehető, hogy a levelet vagy bármely mellékletét pszichoaktív szerrel átitatták, vagy

b) külön vizsgálat hiányában is, ha az elítélt részére érkezett levélről ezt megelőzően már megállapításra került, hogy pszichoaktív szert tartalmazott.

A (a) bekezdés szerinti esetben az eredeti levelet az elítélt letétjében kell elhelyezni, kivéve ha bűncselekmény gyanúja merülhet fel, mely esetben a levelet a rendőrségnek kell átadni.

A (a) és (b) pontja szerinti esetben, ha a levél a hozzátartozójáról készült fényképet tartalmaz, az elítélt kérheti – annak költségei megelőlegezésével –, hogy a bv. intézet végezze el a fénykép, illetve fényképek vegyi- vagy egyéb technikai eszközzel történő vizsgálatát, és ha a vizsgálati eredmény negatív, részére az eredeti fényképet adja át.

A Büntetés-végrehajtás országos parancsnokának meghatározásai alapján a COVID 19 elnevezésű új típusú koronavírus elterjedésének intézetbe jutásának megakadályozása érdekében járványügyi helyzetre tekintettel 2020.03.30-tól a magán- és hivatalos levelek intézetbe jutásának és kézbesítésének feltételei szigorításra kerültek és bizonyos időhatárokhoz kötött, hogy a vírus terjedését kizárják vagy lecsökkentsék.

9.3.2 A látogatás

A látogatás a családdal való kapcsolattartás legkiemeltebb formája a személyes, közvetlen jellege miatt.

A látogatások számát, időpontját és a látogatás alkalmanként-i időtartamát a **rezsimszabályoknak megfelelően** havonta legalább egyszer, alkalmanként **hatvan percben, de legfeljebb százhusz percben** lehetséges, ahol egyidejűleg négy fő látogatót fogadhat. Az elítélt vagy a kapcsolattartó kérésére a látogatási idő **kérésére harminc perccel** meghosszabbítható. A látogatási idő ebben az esetben sem haladhatja meg a Büntetés-végrehajtási Törvényben meghatározott időt. A látogatási idő az elítélt, illetve látogatójának kérelmére történő meghosszabbításáról a látogatás irányításával megbízott dönt.

A látogatás az erre kijelölt helységben asztalnál ülve történik, a látogatóhelyiséget térelválasztó elemmel (a lapjától a padozatig zárt asztallal vagy szilárd, mosható és fertőtleníthető anyagból – kőből, fémről, fából, stb. – készült pulttal) ketté kell választani. Az egyik oldalon csak a fogvatartott, a másikon csak a látogató foglalhat helyet. Az asztalt vagy pultot középen teljes hosszában, minimum 50 cm magas, fixen rögzített vagy külön a látogatófogadás időtartamára felszerelt, a tiltott tárgy átadását megakadályozó, átlátható, az akadálymentes kommunikációt lehetővé tevő térelválasztó elemmel kell elválasztani. A lehetőségeket figyelembe véve átbeszélő eszköz telepíthető. **A fogvatartott és látogatója között a testi kontaktus minden formája tilos.**

Ha a bv. intézet biztonsága indokolja, a bv. intézet parancsnoka elrendelheti, hogy az elítélt biztonsági beszélő fülkében, vagy rácson keresztül beszélhet a látogatóval

Amennyiben a bv. intézetben egységcsomag megvásárlása biztosított, az kizárólag a látogatást követően adható át a fogvatartott részére, erről az érintetteket előzetesen tájékoztatni kell.

Az elítélt látogatójának ajándékot vagy más tárgyat akkor adhat át, ha arra vonatkozóan a reintegrációs tiszt írásos engedélyével rendelkezik, és azt az átadással egyidejűleg bemutatja a látogatás irányításával megbízottnak, valamint az átadás előtt biztonsági szempontból a tárgy ellenőrzése megtörtént a tiltott tárgyak tekintetében.

Az elítélt és a látogató beszélgetése ellenőrizhető, amelynek lehetőségéről az elítéltet és a hozzátartozót is tájékoztatni kell.

Az elítélt által megjelölt személyek részére a látogatásról a büntetés-végrehajtási intézet az elítélt útján értesítést küld, melynek tartalmaznia kell a látogatásra jogosult nevét, a látogatás időpontját és időtartamát, felhívást, hogy a látogató a személyazonosságát igazoló okmányt hozza magával, a büntetés-végrehajtási intézetbe bevihető tárgyak körét, a ruházat és csomag átvizsgálásának lehetőségéről és a büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodás szabályairól szóló tájékoztatót.

Ha a látogatáson nem a látogatási engedélyben megjelölt személy jelenik meg, a látogatás engedélyezhető.

A látogatás **félbeszakítható**, ha az elítélt vagy a látogató a látogatás rendjét megsérti, és azt figyelmeztetés ellenére sem hagyja abba.

A látogatást **meg kell szakítani** a szükséges intézkedések megtétele mellett, ha az elítélt vagy a látogató magatartása a büntetés-végrehajtási intézet rendjét, a fogva tartás biztonságát közvetlenül sérti, vagy veszélyezteti.

Az elítéltet a más büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott hozzátartozója a két büntetés-végrehajtási intézet parancsnokának **együttes engedélyével** látogathatja meg, vagy szállítható át lakóhelyéhez közelebbi büntetés-végrehajtási intézetbe. A költségek az elítéltet terhelik, kivéve, ha a szállítás a rendszeres körszállítással történik.

Ha a büntetés-végrehajtási intézet biztonsága indokolja, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka elrendelheti, hogy az elítélt biztonsági beszélőfülkében, vagy rácson keresztül beszélhet a látogatóval.

A látogatásból ki kell zárni azt, akit az ügyész vagy a bíróság a folyamatban lévő büntetőeljárás eredményessége érdekében attól eltiltott, illetve azt, akinek a magatartása a büntetés-végrehajtási intézet, valamint a fogva tartás biztonságára veszélyt jelent.

9.3.3 Családi látogatófogadás feltételei:

23/2019. (IV.29.) OP szakutasítás

Családi látogatófogadásnak minősül az, amikor a fogvatartott a látogatóival fizikailag azonos térben tartózkodik, de más fogvatartottaktól és látogatóiktól elhatárolódnak, vagy ha a látogatófogadásra egy arra alkalmas, fizikailag elkülönült helyiségben kerül sor. A családi látogatóhelyiségben asztalokat és székeket kell elhelyezni, a fogvatartottak és látogatóik az asztalt körbe ülve, a tiltott tárgyak bejutásának megakadályozását célzó térelválasztó elemek alkalmazása nélkül, közvetlenül kommunikálhatnak egymással. Ha a családi látogatófogadás különálló helyiségben biztosítható, a játszósarkot az érkező gyermekek részére ki kell alakítani.

Családi látogatófogadás azon enyhébb és általános rezsimbe sorolt fogvatartottak részére engedélyezhető, akiknek 6 hónapon belül nem került sor fegyelmi felelősségre vonására és 2 éven belül nem kaptak tiltott tárgy tartása miatt fegyelmi fenyt.

A családi látogatófogadást a soros látogatás terhére, reintegrációs tiszti javaslatra – a Fogvatartotti Alap Nyilvántartási rendszerben hivatalból indított kérelemként – elsősorban a vezető reintegrációs tisztt, vagy a bv. osztályvezető engedélyezheti. Családi látogatófogadás engedélyezését a fogvatartott nem kérelmezheti, az, a motiváció kialakításának és fejlesztésének pozitív irányú pedagógiai eszköze.

A fogvatartottak és hozzátartozóik közti testi kontaktus alábbi formái engedélyezettek: üdvözlő és elköszönő puszi arcra, kézfogás, ölelés. A fogvatartott 8 éven aluli gyermekét az ölében tarthatja, hozzátartozóinak kezét a látogatás időtartama alatt foghatja. A fogvatartott és látogatói – kivéve a gyermekkorú személyeket, akik a játszósarokban is tartózkodhatnak – a látogatófogadás időtartama alatt ülőhelyüket nem hagyhatják el.

Amennyiben a fogvatartott a családi látogatófogadás során az intézet rendjét és biztonságát veszélyeztető vagy sértő magatartást tanúsít, vagy tiltott tárgyat vesz át hozzátartozójától, a látogatás azonnali megszakítása és fegyelmi eljárás lefolytatása mellett rezsimkategóriába történő- és biztonsági kockázati besorolását soron kívül felül kell vizsgálni.

A fentiekben meghatározott szabályokról a látogatófogadást megelőzően a hozzátartozókat és a fogvatartottakat egyaránt tájékoztatni kell. A családi látogatófogadásra kialakított helyiség – amennyiben elkülönül a csoportos látogatófogadásra használt helyiségtől – egyéb célra (pl. családi döntéshozó csoportkonferencia módszer alkalmazása, családi istentisztelet stb.) is

igénybe vehető. Megőrzés ideje alatti családi látogatófogadás kizárólag a küldő és fogadó bv. intézet parancsnokainak előzetesen egyeztetett, együttes engedélye alapján történhet meg.”

9.3.4 Látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadása

Az elítélt számára a szabadságvesztés **végrehajtási fokozataira és rezsimjeire vonatkozó rendelkezések szerint** engedélyezhető látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadása, aki a szabadságvesztésből a büntetés egyharmadát letöltötte, és fegyházban legalább egy évet, börtönben legalább hat hónapot, fogházban legalább három hónapot kitöltött, vagy akit átmeneti részlegre helyeztek.

A látogató büntetés-végrehajtáson kívüli fogadását az elítélt, vagy a reinetgrációs tiszt kezdeményezheti.

Időtartama alkalmanként **legalább két óra**, és a havi látogatás terhére biztosítható.

A büntetés-végrehajtási intézeten kívüli látogatás idejére az elítélt letételében lévő pénz terhére a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka költőpénz kiadását engedélyezheti. Az büntetés-végrehajtási intézeten kívüli látogatás a szabadságvesztés időtartamába beszámít.

A látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadása esetén az elítélt kizárólag a **látogató megjelenését** követően távozhat a büntetés-végrehajtás intézetből:

9.3.5 Kimaradás

Kimaradás annak az elítéltnak engedélyezhető, aki a szabadságvesztésből a büntetés egyharmadát letöltötte, és fegyházban legalább egy évet, börtönben legalább hat hónapot, fogházban legalább három hónapot kitöltött, vagy akit átmeneti részlegre helyeztek.

A kimaradás tartama a **huszonnégy órát** nem haladhatja meg. A kimaradás idejére a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka - az elítélt letételben lévő pénze terhére - költőpénz kiadását engedélyezheti.

Kimaradás elsősorban az elítélt családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartása, oktatásban, képzésben való részvétele, a szabadulása után a munkahelyről és a lakásról való gondoskodás elősegítése érdekében engedélyezhető.

A kimaradás az elítéltek csoportja részére is engedélyezhető. A büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka dönti el, hogy a csoportos kimaradás kíséreléssel történik-e.

9.3.6 Eltávozás

Eltávozás kizárólag akkor engedélyezhető, ha az elítélt a szabadságvesztésből a büntetés egyharmadát letöltötte, és fegyházban legalább egy évet, börtönben legalább fél évet, fogházban legalább három hónapot kitöltött.

Az eltávozás tartama évente **fegyházban legfeljebb öt nap, börtönben legfeljebb tíz nap, fogházban és az átmeneti részlegen legfeljebb tizenöt nap**. Ha az elítélt fizetett szabadsággal rendelkezik, az eltávozást a fizetett szabadságba be kell számítani.

9.3.7 A kimaradás, eltávozás engedélyezésének, valamint látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadásának közös szabályai

Nem engedélyezhető kimaradás, eltávozás és látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadása, ha:

- az elítélt a kimaradáshoz, eltávozáshoz, és a látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadásához a Büntetés-végrehajtási Törvényben meghatározott időtartam még nem telt el, vagy rezsimbe sorolása annak lehetőségét kizárja,
- az elítélttel szemben újabb büntetőeljárás van folyamatban,
- az elítélt erőszakos többszörös visszaeső,
- a kockázatértékelése alapján a visszaesés kockázata vagy biztonsági kockázati besorolása magas,
- az elítéltet a korábbi távolléte alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított legalább három évig,
- az elítélt a korábbi távollétéről önhibájából nem tért vissza, a büntetés-végrehajtási intézetbe való visszaszállítástól számított egy évig,
- az elítélt a korábbi távollétéről önhibájából késve vagy ittas, vagy bódult állapotban tért vissza, a visszaérkezéstől számított hat hónapig.

Kimaradás, eltávozás, látogató büntetés-végrehajtási intézeten kívüli fogadása - kivételesen – még akkor is engedélyezhető a fent említett feltételek fennállása esetén is, ha az elítélt:

- átmeneti részlegben van,
- várható szabadulása négy hónapon belül esedékes, vagy
- személyi vagy családi körülményei a kimaradást, eltávozást különösen indokolják.

Kimaradás, eltávozás és látogató bv. intézeten kívüli fogadása nem engedélyezhető olyan helységbe, ahonnan az elítéltet kitiltották, kivéve, ha azt a rendőrség előzetesen engedélyezte.

A bv. intézet a kimaradás, az eltávozás és a látogató bv. intézeten kívüli fogadása engedélyezéséről való döntés megalapozása érdekében az elítélt életvitelére és közbiztonsági kockázatára vonatkozó rendőri jelentés készítése céljából megkeresheti az elítélt által az eltávozás helyeként megjelölt lakcíme, illetve tényleges tartózkodási helye szerint illetékes rendőrkapitányságot.

A bv. intézet annak az elítéltnak a kimaradása, az eltávozása vagy a látogató bv. intézeten kívüli fogadása engedélyezése során, aki a hozzátartozója sérelmére elkövetett nyolcévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett, a Btk. 459. § (1) bekezdés 26. pontja szerinti személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztést tölt vagy ilyen szabadságvesztés vár vele szemben végrehajtásra, beszerzi az elítélt életvitelére és közbiztonsági kockázatára vonatkozó rendőri jelentést.

A Büntetés-végrehajtás országos parancsnokának meghatározásai alapján a COVID 19 elnevezésű új típusú koronavírus elterjedésének intézetbe jutásának megakadályozása érdekében járványügyi helyzetre tekintettel 2020.04.09-től a látogatófogadások megszüntetésre valamint az eltávozás és a kimaradás felfüggesztésre kerültek.

9.3.8 A távbeszélő használata

A kapcsolattartás **1993-tól** a telefon használatával egészült ki. A telefonbeszélgetést értelemszerűen a levelezésre vonatkozó szempontok és előírások szerint kell ellenőrizni.

2015. 08.19.-e óta a fogva tartottaknak lehetőségük van mobilszolgáltatás igénybevételére is./ 65/2015. (VIII.18.) OP szakutasítás/.

A mobilszolgáltatás igénybevételének és használatának szabályai:

A telefonbeszélgetést értelemszerűen a levelezésre vonatkozó szempontok és előírások szerint kell ellenőrizni.

Az elítélt a szabadságvesztés **végrehajtási fokozataira és rezsimjeire** vonatkozó rendelkezések szerinti idővolumenben telefonhívást kezdeményezhet a büntetés-végrehajtási intézet által biztosított és igénybevett mobil telefonkészüléken.

A készülékek csak hívás indítására használhatók és csak a FANY rendszerben rögzített telefonszámokat lehet hívni.

A bv. intézet által biztosított mobiltelefont kizárólag akkor tarthatja magánál, ha a mobiltelefon kiadásával egyidejűleg a polgári jog szabályai szerinti óvadék letéti számláján való zárolásához hozzájárul.

Az óvadék összege megegyezik a mobiltelefon pótlásának költségével, de nem haladhatja meg a teljes munkaidőben történő foglalkoztatás esetén járó egy havi alapmunkadíj összegét.

Az óvadék összegét a bv. intézet az elítélt kérelmére hat egymást követő hónapban, egyenlő részletekben különíti el a letéti számlán.

A mobiltelefon – az elítéltnak felróható – megrongálódása vagy megsemmisülése esetén a bv. intézet a követelését az óvadékból közvetlenül kielégítheti.

Az óvadék teljes összegének elkülönítéséig, valamint a letéti pénzzel nem rendelkező elítélt részére a bv. intézetnek a telefonbeszélgetést közös használatú telefonkészüléken kell biztosítania.

Ha a fogva tartott a mobilszolgáltatást igénybe kívánja venni, abban az esetben írásbeli nyilatkozata alapján, majd egyedi felhasználási szerződés megkötését követően látja el a felszerelési raktár a megfelelő készülékkel. A kiadás előtt a fogvatartottat nyilatkoztatni kell, hogy hozzájárul-e ahhoz, hogy a levonások után megmaradt letéti pénzéből (szabadon felhasználható egyenleg, célzott pénz, védett pénz, szükségleti cikkekre fordítható pénz) **óvadék zárolásra** kerüljön arra az esetre, ha a mobiltelefon készülék javítása vagy annak pótlása szükséges. A fogvatartott kérelme alapján a gazdasági vezető engedélyezheti az óvadék legfeljebb hat havi részletben történő megfizetését. A készülék csak a teljes összeg zárolását követően adható ki a fogvatartott részére. Amennyiben a fogvatartott már rendelkezik mobiltelefonnal, és hozzájárul az óvadék összegének részletekben vagy egy összegben történő zárolásához, a mobiltelefont nem kell visszavenni.

Szállítás közben a fogvatartott a mobiltelefont nem tarthatja magánál. A mobiltelefont egyéni felszerelési tárgyként kell kezelni, szállítása rendszeresített tárolóban történik, átvételére a szállítás napján kerül sor, melyhez tartozó átadás-átvételi dokumentumok előkészítését az intézetparancsok által kijelölt szakterület képviselője hajtja végre.

A fogvatartott előállításánál esetén a mobilkészüléket az intézetből nem viheti magával, azt kikapcsolt állapotban köteles a zárkaszekrényébe elzárni. A zárkaszekrény zárhatóságáról a fogvatartott köteles gondoskodni.

Munkahelyre, közösségi foglalkozásra, oktatásra, valamint a bv. intézet részéről engedélyezett távollét idejére a fogvatartott a mobiltelefont nem viheti magával. Ezekben az esetekben a fogvatartott a zárkaszekrényébe köteles elzárni.

A mobiltelefon töltéséről a fogvatartott saját maga gondoskodik a tartozékként megkapott teleföntöltővel. A telefon töltését csak a fogvatartott elhelyezésére szolgáló zárkában, lakóhelyiségben lehet végrehajtani.

Fegyelmi és biztonsági elkülönítésnél a fogvatartott külön rendelkezés szerint tarthatja, vagy nem tarthatja magánál mobiltelefonját.

A fogvatartottak a telefon egyenlegüket a kiétkelési boltban tölthetik fel, a célzott telefonálás jogcímen beérkezett pénzösszegek nem kerülnek automatikusan feltöltésre a

mobilegyenlegre. A telefonegyenlegre feltöltött összeg a felhasználásig, vagy maximum a feltöltéstől számított 1 évig vehető igénybe.

A telefonbeszélgetést az elítélt fogvatartás rendjére és biztonságára jelentett kockázatának figyelembevételével kell ellenőrizni, indokolt esetben megszakítható, amelyről az elítéltet tájékoztatni kell.

A fogvatartott szabadulásakor a felszerelési raktáros a mobiltelefon átvételekor köteles a mobiltelefon működőképességét ellenőrizni. A telefon sérülése esetén kártérítési felelősséggel tartozik a fogva tartott.

A progresszív rezsimszabályokban meghatározott telefonálás időtartamába nem tartozik bele a :

- a Btk. szerinti hivatalos és külföldi hivatalos személy a hivatalos eljárásában,
- a védő, a jogi képviselőként eljáró ügyvéd és jogtanácsos folyamatban lévő büntető, polgári, szabálysértési eljárásban, közigazgatási hatósági eljárásban vagy egyéb hatósági ügyben, valamint büntetés-végrehajtási ügyben, illetve ilyen eljárás megindításának kezdeményezése érdekében eljárva, ideértve a meghatalmazás adását is,
- az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott államának konzuli tisztviselője,
- a büntetőügyben eljáró tolmács,
- az egyházi személy hitéleti szolgálata ellátása során, a büntetés-végrehajtási szervvel kötött megállapodás alapján a büntetés-végrehajtásban vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja, az egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet által megbízott más személy, jogvédő vagy karitatív tevékenységet folytató civil szervezet tagja, képviselője vagy ilyen szervezet megbízásából eljáró személy e tevékenység végzése során,
- valamint a büntetés-végrehajtási intézet által méltányolható esetben engedélyezett telefonon történő ügyintézés időtartama, amennyiben a telefon az adatátvitel technikai eszköze.

A Büntetés-végrehajtás országos parancsnokának meghatározásai alapján a COVID 19 elnevezésű új típusú koronavírus elterjedésének intézetbe jutásának megakadályozása érdekében járványügyi helyzetre tekintettel 2020.04.09-től a rezsimkategóriákon belül meghatározott telefonálási időtartam egységesen 15 perccel megnövelésre került, valamint a fogvatartotti mobilkészülékkel nem rendelkező fogvatartottak egyedi elbírálás alapján havonta 3*5 perc időtartamban a Bv intézet költségére hívhatják kapcsolattartóikat.

9.3.9 Videóhívással megvalósuló elektronikus kapcsolattartás

37/2020. (VII.24.) OP utasítás a videóhívással megvalósuló elektronikus kapcsolattartás rendjéről

A telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartási mód igénybevételéhez a kapcsolattartónak – ha kapcsolattartóként való nyilvántartásba vételekor ezen adatok megadására nem került sor – a bv. szerv részére írásban meg kell adnia az internet alapú telekommunikációs eszköz alkalmazásához regisztrált azonosító nevét, továbbá a kapcsolattartás időpontjáról való tájékoztatása érdekében az elektronikus levelezési címét.

A bv. intézet a kapcsolattartás időpontjának közlésére küldendő elektronikus levélben felhívja a kapcsolattartót, illetve a hivatalos kapcsolattartó figyelmét arra, hogy a kapcsolatfelvételt kizárólag akkor kerülhet sor, ha személyazonosításra alkalmas okmány bemutatásával a kapcsolattartó személyének azonosítása elvégezhető, továbbá hivatalos kapcsolattartó esetén, ha e minőségét a Bv. Sztv. 28/A. §-a szerint igazolja.

Egészségügyi válsághelyzet vagy a bv. szervet érintő katasztrófhelyzet idején a bv. szerv vezetőjének rendelkezése alapján a látogatófogadás kiváltására a telekommunikációs eszköz útján történő kapcsolattartás rezsimszabályokra tekintet nélkül alkalmazható. Ez esetben az adatokat az elítélt telefonos kapcsolattartás útján is beszerezheti.

Elsősorban az enyhébb és általános rezsimszabályok alá tartozó fogvatartott részére biztosítható, amely alkalmas arra is, hogy motivációs jelleggel más rezsimszabály hatálya alá tartozó fogvatartottat normakövető magatartásra ösztönözzön. Ez a lehetőség az engedélyezett hozzátartozókkal történő, érzelmi kötődést elősegítő kapcsolattartási forma.

A fogvatartott és a Fogvatartotti Alapnyilvántartásban rögzített kapcsolattartói esetében vehető igénybe, amennyiben nyilatkoztak az elérhetőségükről és a kapcsolattartás engedélyezése került. Kapcsolattartói nyilatkozaton fel kell tüntetni az azonosítót.

Használatára a fogvatartott írásbeli kérelme alapján kerülhet sor, amennyiben magatartása és egyéni teljesítménye kifogástalan, valamint biztonsági kockázati besorolása alacsony. A kérelmet a reintegrációs tiszt véleményezi, javaslatot tesz annak engedélyezésére vagy elutasítására, majd továbbítja a büntetés-végrehajtási osztályvezetőnek, aki azt elbírálja.

Fogvatartotti kérelem alapján, a videóhívást a reintegrációs tiszt indítja, a fogvatartott számára a telekommunikációs alkalmazás a kapcsolattartói kapcsolatfelvétel visszaigazolása és a kapcsolattartó személyazonosságának megállapítása után tehető elérhetővé.

Használata legfeljebb heti kétszer alkalommal engedélyezhető, alkalmanként minimum 15 maximum 60 perc időtartamban. Ezen időtartam alatt legfeljebb 4 engedélyezett kapcsolattartó irányába történhet hívás.

Amennyiben engedélyezést követően a fogvatartott magatartásában negatív változás következik be, a reintegrációs tiszt erről a körülményről előjáróját tájékoztatja, majd kezdeményezi annak visszavonását, amelyről a bv. osztályvezető soron kívül dönt. Az engedélyezett kérelem utólag történő visszavonásáról a fogvatartottat dokumentált módon tájékoztatni kell.

Amennyiben a nyilatkozaton feltüntetett telekommunikációs alkalmazás azonosító név alapján a kapcsolatfelvétel sikertelen, arról a fogvatartottat dokumentált formában tájékoztatni kell, ez esetben a fogvatartott a nyilatkozat ismételt kitöltését követően újból benyújthatja kérelmét.

Amennyiben a videóhívás a bv. intézetnél felmerült technikai vagy egyéb okból megghiúsul, az elmaradt videóhívás pótlásáról a reintegrációs tiszt intézkedik. Amennyiben a videóhívás a kapcsolattartó oldalán felmerült okból hiúsul meg, a reintegrációs tiszt annak pótlásáról méltányosság alapján intézkedik.

A reintegrációs tiszt minden videóhívást rögzít a nyilvántartás erre a célra létrehozott menüpontjában.

A fogvatartott szabadulása esetén a bv. intézet törli a nyilvántartásból az elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó adatokat.

Az elektronikus kapcsolattartást a fogvatartott védőjével folytatott hívás kivételével folyamatosan ellenőrizni kell. Az ellenőrzés elsősorban a videóhívásra telepített számítógép több képernyős, úgynevezett klón üzemmódba helyezésével egy másik számítógépen kerül

végrehajtásra, mely lehetővé teszi a folyamatban lévő videóhívás vizuális és auditív figyelemmel kísérését.

A reintegrációs tiszt a videóhívást megszakítja, amennyiben a fogvatartott vagy kapcsolattartója kommunikációja, viselkedése a bv. intézet rendjét, a fogvatartás biztonságát sérti vagy veszélyezteti, magatartása szeméremsértő, továbbá amennyiben az engedélyezett kapcsolattartón kívül más személy kapcsolatot létesít a fogvatartottal, és azt felhívás ellenére sem fejezi be.

A videóhívás során irányadó szabályokról, azok betartása ellenőrzésének lehetőségéről, továbbá azok megszegésének következményeiről a bv. intézet előzetesen, a kérelmen és a nyilatkozaton tájékoztatja a fogvatartottat és kapcsolattartóját.

A Büntetés-végrehajtás országos parancsnokának meghatározásai alapján a COVID 19 elnevezésű új típusú koronavírus elterjedésének intézetbe jutásának megakadályozása érdekében járványügyi helyzetre tekintettel 2020.04.09-től az elektronikus kapcsolattartás lehetőségét rezsimkategóriától és biztonsági kockázatba sorolástól függetlenül minden méltánylást érdemlő esetben engedélyezik. Ez a kapcsolattartási forma nem minősül látogatófogadásnak és nem számítható bele a telefonálási időkeretbe.

9.3.10 A csomagküldés/fogadás lehetősége

A fogvatartottak zártláncú és általános csomagküldése, fogadása és az egységes kiétkezése 3/2020. BVOP utasítás a csomagküldés, valamint a kiétkezés egységes végrehajtásáról

A fogvatartottaknál tartható tárgyak több módon is a fogvatartott birtokába kerülhetnek. Első körben bekerülésekor hozza magával, vagy kiétkezésen megvásárolja a letéti pénze terhére, vagy csomagban kaphatja.

Az elítélt jogszabályban meghatározott módon csomagot fogadhat és küldhet. A csomagküldés lehetőségéről, módjáról és a költségek viseléséről a bv. intézet az elítélt útján küld értesítést.

A csomag a bv. intézet, valamint a fogvatartás biztonsága érdekében ellenőrizhető, ennek lehetőségéről az elítéltet tájékoztatni kell.

A bv. szerv területén kívülről érkező csomagban élelmiszer, tisztálkodási szer, dohánytermék, valamint gyógyszer, gyógyászati segédeszköz vagy gyógyhatású készítmény nem küldhető, erre az elítélt és a kapcsolattartásra jogosult figyelmét fel kell hívni. Egyebekben a csomag mindazokat a tárgyakat tartalmazhatja, amelyeket az elítélt engedéllyel magánál tarthat.

Az elítélt kapcsolattartója az élelmiszert, tisztálkodási szert, dohányterméket tartalmazó csomagot ellenérték megfizetése mellett a bv. intézet területén működő, a személyes szükségletekre fordítható összeg levásárlására kijelölt üzletben állíttathatja össze jogszabályban meghatározott módon. Az ilyen csomag fogadása beleszámít a meghatározott gyakorlatba.

Ha az elítélt nem kap csomagot, a bv. intézet parancsnoka engedélyezheti, hogy az elítélt a letéti pénzéből – a személyes szükségleteire egyébként fordítható összegen felül – a csomag tartalmára vonatkozó szabályok figyelembevételével vásároljon.

Ha a bv. intézet az elítélt számára a meghatározott gyógyszert, gyógyászati segédeszközt vagy gyógyhatású készítményt nem tudja biztosítani vagy beszerezni, az elítélt hozzátartozója vagy – kapcsolattartóként nyilvántartásba vett – harmadik személy – a bv. orvos javaslatára, a bv. intézet parancsnokának előzetes engedélyével – azokat csomagban beküldheti. Az ilyen tartalmú csomag fogadása nem számít bele a meghatározott gyakoriságba.

Az elítélt a meghatározott gyakoriságon felül negyedévente egy alkalommal kizárólag ruhaneműt, illetve lábbelit tartalmazó csomagot is fogadhat.

Az elítélt által küldött és a részére érkezett csomag súlya az öt kg-ot nem haladhatja meg. Kivétel a gyógyszer, gyógyászati segédeszközt vagy gyógyhatású készítményt, kizárólag ruhaneműt, illetve lábbelit tartalmazó csomag.

A csomagot az elítélt jelenlétében kell felbontani és tartalmát ellenőrizni. A csomagok ellenőrzéséhez technikai eszköz és szolgálati kutya is alkalmazható.

A csomagban talált olyan tárgyakat, amelyeket az elítélt nem tarthat birtokában, az elítélt letétjében kell elhelyezni, vagy – költségére – a feladónak vissza kell küldeni, kérelmére az általa megjelölt személy részére ki kell adni vagy meg kell semmisíteni. A csomagban talált olyan tárgyakat, amelynek letétbehelyezése vagy a visszaküldés nem lehetséges, és arról az elítélt sem rendelkezett, jegyzőkönyv felvétele mellett meg kell semmisíteni.

Az elítélt kapcsolattartója a csomagot a személyes szükségletekre fordítható összeg levásárlására kijelölt üzlet kínálatából rendelheti meg

- a) a bv. szerv által működtetett internetes felületen az ellenérték átutalásával, vagy
- b) a látogatás során az ellenérték készpénzben vagy bankkártyával történő megfizetésével.

A bv. intézet az elítélt részére a csomagot az ellenérték beérkezését, vagy a látogatást követő három munkanapon belül adja át.

Ha az elítélt nem kap csomagot, a bv. intézet parancsnoka engedélyezheti, hogy az elítélt a letéti pénzből – a személyes szükségleteire egyébként fordítható összegen felül – a csomag tartalmára vonatkozó szabályok figyelembevételével vásároljon.

Ruhaneműt, illetve lábbelit tartalmazó csomagot esetében csomag teljes tartalmának átadása előtt a bv. intézet intézkedik a ruhanemű kimosása, illetve a lábbeli fertőtlenítése iránt. A csomagolóanyag az elítélt részére nem adható át, a bv. intézet intézkedik annak megsemmisítéséről, azonban a csomag átadásakor az elítéltet szóban tájékoztatja a feladó személyéről.

(3.sz. melléklet: Fogvatartottak birtokában tartható tárgyak köre és mennyisége)

Egységes kiétkezés

A fogvatartottak részére a kiétkezést **hetente legalább egy** alkalommal biztosítja a bv. intézet, melynek gyakoriság növelhető. A fogvatartott árlista alapján vásárolhat, amelyet jól látható helyen közzé kell tenni, az aktuális bruttó árakkal.

Valamennyi bv. intézetben **egységes árukínálatot** biztosítanak, az árakat egységesen, a kiskereskedelmi üzletek átlagos árának megfelelően megállapították meg.

A kiétkezési bolt árukínálatában szereplő termékek a központi cikktörzsben vannak rögzítve.

A kiétkelési boltban a fogvatartott csak a **fényképes kiétkelési kártyájának** bemutatását követően vásárolhat a saját kártyájával, a saját letéti számlája terhére.

A fogvatartott részére a vásárlás lehetőségét meg kell tagadni, ha a kiétkelési kártyán található fénykép eltér a kiétkelési bolti programban rögzített fényképtől, vagy ha a fogvatartott nem a saját kiétkelési kártyáját akarja használni.

A fogvatartott nem vásárolhat olyan terméket, amelytől el van tiltva.

A zártláncú és általános csomagküldés szabályai:

Az elítelt a jogszabályban meghatározott módon havonta **1 db általános** csomag fogadására jogosult. A csomag súlya az 5 kg-ot nem haladhatja meg.

A rendszernek számtalan előnye van: kényelmes, otthoni ügyintézés, a kiétkelő boltokban országosan egységes, a kiskereskedelmi üzletek átlagos árainál nem magasabb árak, egységes árukínálat. Az összeállított csomag minden esetben megfelel a fogvatartottak birtokában engedéllyel tartható tárgyak körével és mennyiségével.

Az általános csomag alatt:

- **a web shopon** keresztül megrendelt csomag,
- **a postai úton**, kívülről beküldött csomag,
- illetve a **látogatófogadás** során összeállított csomag vagy előre összeállított egységcsomag értendő.

Csak sérülésmentes csomag vehető át. A fogvatartottat a csomag átadása előtt nyilatkoztatni kell írásban, hogy kívánja-e átvenni a kapcsolattartó által részére megrendelt csomagot. Amennyiben igen, a lezárt csomagot a fogvatartott jelenlétében kell felbontani.

Az egységcsomagok értéke 2.500, 5.000, 7.500, illetve 10.000 Ft.

A fogvatartott kapcsolattartója web shopon keresztül vagy **a látogatás** során a kiétkelési boltban csomagot állíttathat össze a fogvatartott részére, melyet a kiétkelési bolt kínálatából rendelhet meg:

1. A bv. szerv által működtetett internetes felületen az ellenérték átutalásával, illetve bankkártyás fizetési mód alkalmazásával, vagy
2. A látogatás során az ellenérték készpénzben vagy bankkártyával történő megfizetésével.

A fogvatartott kapcsolattartója az élelmiszert, tisztálkodási szert, dohányterméket tartalmazó csomagot ellenérték megfizetése mellett a bv. intézet területén működő, a kiétkelési bolt kínálatából állíttathatja össze.

A dohánytermékek a fogvatartott a kijelölt üzletben vásárolhatja meg, vagy a látogatás során összeállított csomag tartalmazhatja. (beleszámít a havi csomag fogadásba), súlya max. 5 kg.

A bv. intézetből nem küldhető ki, és nem érkeztethető olyan csomag, amelyen a feladó neve és címe nincs feltüntetve.

Az egyházi, missziós és karitatív szervezetek által küldendő csomagokra a jogszabályban, illetve szakutasításban foglaltak az irányadóak.

Csomagrendelés látogatás során

A látogatófogadást megelőzően vagy azt követően a kapcsolattartó a csomagot kétféleképpen rendelheti meg, melyet mindkét esetben készpénzzel vagy bankkártyával az üzemeltető alkalmazottjánál fizethet ki:

- a kapcsolattartó a kiétkelési boltban előre összeállított, legalább négy, különböző árkategóriájú (2.500, 5.000, 7.500, 10.000ft) termékeket tartalmazó csomag valamelyikét vásárolhatja meg, vagy
- összeállíttathatja a csomagot a kiétkelési bolt árukínálatából.

Látogatás során vásárolt fix árkategóriájú csomag kizárólag dohánytermékkel bővíthető ki.

Postai úton, kívülről érkezett csomag

A kiétkezési bolt árukínálatába nem tartozó, de a fogvatartottaknál birtokban tartható tárgyakat, termékeket, árucikkeket - kivéve élelmiszer, dohánytermék, tisztasági szerek - a fogvatartott a kapcsolattartójával csomagban beküldetheti.

Amennyiben a fogvatartott kapcsolattartóval nem rendelkezik, kérelmezheti ezen termékek, valamint a vallási étkezési szokásainak megfelelő élelmiszerek kiétkezési bolt általi beszerzését.

Kérelemre, egyedi elbírálás alapján az alábbi csomagengedélyek rögzíthetők az általános csomagon felül:

- orvosi javaslatra kizárólag gyógyszert, gyógyászati segédeszközt, gyógyhatású készítményt tartalmazó csomag,
- ruházatot, lábbelit tartalmazó csomag,
- egyéb csomag, a jogszabályokban meghatározottak és a FANY-ban elérhető kódszótári értékek alapján.

Amennyiben a csomag nem engedélyezett kapcsolattartótól érkezett, vagy a küldemény súlya - a ruházatot, gyógyszert vagy gyógyászati segédeszközt tartalmazó csomag kivételével - meghaladja a mérlegek eltéréséből adódó tűréshatárt (5500 grammot), úgy a csomag visszaküldésre kerül.

Az elítélt a havi egy csomagfogadáson felül negyedévente egy alkalommal kizárólag ruhaneműt, illetve lábbelit tartalmazó csomagot is fogadhat, melyben nem küldhető élelmiszer, dohányáru, tisztasági felszerelés, tisztítószeresek sem.

A bv. intézet általi átvételt követően megsérült csomag tartalmát még a fogvatartott beleegyezése esetén sem lehet kiosztani, azt a sérülésről felvett jegyzőkönyv egyidejű csatolásával az üzemeltető kijelölt képviselőjének 3 munkanapon belül vissza kell küldeni. A sérülés észlelését követően haladéktalanul intézkedni kell az üzemeltető értesítésére és az új csomag soron kívüli összeállítására, továbbá a sérülés okának kivizsgálására és a kártérítési felelősség megállapítására.

Amennyiben a csomag láthatóan sérülésmentes, de a felbontást követően a benne lévő termékek köre a tételes kimutatáson feltüntetett mennyiséggel, vagy megnevezéssel nem egyezik vagy sérült, annak tényét jegyzőkönyvben kell rögzíteni. A hiányzó vagy sérült tételek pótlásáról haladéktalanul intézkedni kell, a hiány vagy a sérülés okának kivizsgálása és a kártérítési felelősség megállapítása mellett.

A Büntetés-végrehajtás országos parancsnokának meghatározásai alapján a COVID 19 elnevezésű új típusú koronavírus elterjedésének intézetbe jutásának megakadályozása érdekében járványügyi helyzetre tekintettel 2020.04.09-től a csomagfogadások száma növekedett, havonta 2 db web shopon keresztül megrendelhető csomag került engedélyezésre.

9.3.11 Vallásgyakorlás, lelki gondozás

A Büntetés-végrehajtási Törvény az elítélt **emberi jogaként** ismeri el vallási és lelkiismereti meggyőződésének szabad megválasztását, annak kinyilvánítását és gyakorlását.

Az elítélt részére - a büntetés-végrehajtási intézet házirendjében meghatározott időben és módon - biztosítani kell a vallása gyakorlásával kapcsolatos, törvényben meghatározott jogainak gyakorlását. E szabályok már lehetővé teszik az elítélt számára az egyházi házasságkötést, keresztelest, temetést is.

A büntetés-végrehajtási intézetben az elítélt az egyházi személlyel, a vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagjával, valamint az egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet által megbízott személlyel ellenőrzés nélkül tarthat kapcsolatot. A kapcsolat felvételét bármely fél kezdeményezheti.

Az elítélt kérelmezheti, hogy vallásának megfelelő ételmezésben részesüljön.

A vallás gyakorlásának módja nem sértheti a fogva tartás rendjét és biztonságát. Vallási kegytárgyait az elítélt ékszerként, díszként vagy megkülönböztető jelként nem viselheti magán.

Az elítélt részére lehetővé kell tenni, hogy véleményt nyilváníthasson kiskorú gyermeke vallási neveléséről, és azt a szülői felügyeletet gyakorló szülővel vagy a törvényes képviselővel közölhesse.

A büntetés-végrehajtási intézet feladata az elítélt vallásgyakorlás rendjéről való tájékoztatása, az eseti programok időbeli meghirdetése.

A biztonsági elkülönítésben lévő, a magánelzárást töltő, a biztonsági zárkában vagy részlegben, valamint a hosszúidős speciális részlegben elhelyezett elítélt kizárólag egyéni lelki gondozásban részesülhet.

A vallási foglalkozásokon a különböző végrehajtási fokozatú elítéltek együtt vehetnek részt.

Az ugyanazon büntetőeljárásban előzetesen letartóztatottak is részt vehetnek vallási foglalkozásokon, ha a büntetés-végrehajtási intézet biztosítani tudja a rendelkezési jogkör gyakorlója által meghatározott elkülönítési szabályok maradéktalan betartását.

A vallásgyakorlás céljára megfelelő helyiségről és annak alapvető berendezéséről a büntetés-végrehajtási intézet, az egyházi szolgáltatásokhoz szükséges vallási felszerelésekről a vallási közösség gondoskodik.

A büntetés-végrehajtási intézetben vallási közösség által fenntartott könyvtár is működhet, amelyet az elítélt térítésmentesen vehet igénybe.

Az elítélt vallási hovatartozására vonatkozó különleges adatokról a büntetés-végrehajtási intézet nem vezethet nyilvántartást, az ezzel kapcsolatos adatokról tájékoztatást nem adhat.

Az egyházak közreműködése a bűncselekményt elkövetett, a társadalom periferiájára szorult személyek rászocializálásában többirányú, rendkívül **értékes és nélkülözhetetlen** támogatást jelent.

10 Reintegrációs őrizet

A társadalmi visszailleszkedést elősegítő, a börtön falain kívül érvényesülő intézmény.

Célja, hogy az elítélt úgy illeszkedjen vissza a társadalomba, hogy a mindennapi élettel együtt járó helyzetekkel együtt éljen.

Ha a szabadságvesztés céljának megvalósulása ilyen módon is biztosítható, a feltételes szabadságra bocsátás esedékessége, illetve ennek kizárása vagy kizártsága esetén a szabadulás várható időpontja előtt reintegrációs őrizetbe helyezhető az az elítélt, aki azt vállalja és gondatlan bűncselekmény elkövetése miatt ítélték szabadságvesztésre, vagy ha szándékos bűncselekmény elkövetése miatt ítélték szabadságvesztésre, akkor:

- nem személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt ítélték el,
- első ízben ítélték végrehajtandó szabadságvesztésre vagy visszaesőnek nem minősülő bűnismétlő, és
- öt évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztést tölt.

A reintegrációs őrizet időtartama

- legfeljebb egy év, ha az elítéltet gondatlan bűncselekmény elkövetése miatt ítélték szabadságvesztésre,
- a fentiekben meghatározottakon kívül legfeljebb tíz hónap.

A reintegrációs őrizet az elektronikus távfelügyeleti eszközök alkalmazása mellett biztosítható.

A reintegrációs őrizetben töltött tartam a szabadságvesztésbe beleszámít.

A reintegrációs őrizet az elítélt szabadságának teljes elvonását megszünteti, de mozgási szabadságát és a tartózkodási helye szabad megválasztásának jogát korlátozza.

Kérelemre indul a szabadságvesztés végrehajtása alatt egy alkalommal, elítélt vagy védője kezdeményezheti, a kérelmet a bv. intézet - értékelő véleményével és javaslatával - 15 napon belül továbbítja a büntetés-végrehajtási bírósághoz.

Előterjesztése:

- Előzetes vizsgálat: esedékessége előtt 3 hónappal, feltételek teljesülnek-e, és nem áll-e fenn kizáró ok.
- Feltételek és szabályokról a reintegrációs tiszt tájékoztatja az elítéltet és írásban nyilatkoztatja, hogy vállalja-e a reintegrációs őrizet feltételeit.
- BFB meghallgatja az elítéltet és felhívja, hogy 5 napon belül jelölje meg a végrehajtásra szolgáló lakást és a kapcsolattartásra jogosult személyt.
- Tájékoztatni kell arról is, ha a megjelölt ingatlan nem a saját tulajdonában vagy használatában van, a befogadó nyilatkozatot 30 napon belül mutassa be.
- Megkeresés a lakás elhelyezkedése szerint illetékes büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőhöz.
- A bv. pártfogó felügyelő felméri az elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazhatóságát és a lakás körülményeit. Előbbiről 8 napon belül jegyzőkönyvet, utóbbiról pedig 30 napon belül környezettanulmányt készít. Az elítélt által meghatározott személlyel (a továbbiakban: kontaktszemély) köteles felvenni a kapcsolatot. Amennyiben az előzetesen egyeztetett időpontban a kontaktszemély nem jelenik meg, azonban utólag távollétét igazolja, a bv. pártfogó felügyelő újabb időpontot köteles megjelölni a felmérés végrehajtása céljából. Ha az ingatlan megtekintése és a felmérés elvégzése a kontaktszemély távolléte miatt ismételt

akadályba ütközik, a bv. pártfogó felügyelő a továbbiakban a vizsgálatot nem köteles lefolytatni.

- Az ingatlan alkalmasságáról készült jegyzőkönyv tartalmát, annak írásba foglalását követő három munkanapon belül az elítélttel ismertetni kell. Ha az ingatlan alkalmatlan a reintegrációs őrizet végrehajtására, az elítélt egy alkalommal megjelölhet egy másik lakást. Ha az elítélt által megjelölt második ingatlanban végzett felmérés eredménye ismételten alkalmatlan minősítésű, a bv. intézet az előterjesztést mellőzheti.
- A felmérés alapján nem alkalmas az ingatlan, vagy a távfelügyeleti eszköz alkalmazhatósága kizárt, ha:
 - az ingatlanban nem áll rendelkezésre elektromos hálózat és emiatt a távfelügyeleti eszköz feltöltése nem biztosítható;
 - nem áll rendelkezésre a távfelügyeleti eszköz adatforgalmazásához szükséges hálózati lefedettség és jelerősség az ingatlan valamennyi helyiségében;
 - az elítélt által megjelölt kontaktszemély vagy az ingatlanban életvitelszerűen tartózkodók bármelyike kriminológiai szempontból veszélyezteti a reintegrációs őrizetbe helyezendő elítélt eredményes reintegrációját

Az elítélt nem helyezhető reintegrációs őrizetbe, ha:

- az elítélttel szemben további szabadságvesztést kell végrehajtani,
- az elítélttel szemben folyamatban lévő büntetőügyben elrendelt előzetes letartóztatását a szabadságvesztés végrehajtásának idejére megszakították,
- a fogvatartása során engedélyezett reintegrációs őrizetet az elítéltnak felróható okból megszüntették,
- az egy évet meg nem haladó tartamú szabadságvesztésből legalább három, egy évet meghaladó tartamú szabadságvesztésből legalább hat hónapot nem töltött le,
- a megjelölt lakás az elektronikus távfelügyeleti eszköz elhelyezésére alkalmatlan.

Előkészítése:

- A környezettanulmányt a megkeresés megérkezésétől számított 30 napon belül kell a bv. intézetnek megküldenie.
- Ha a lakás az elektronikus távfelügyeleti eszköz működtetésére alkalmatlan, vagy a befogadó nyilatkozatot tevő a nyilatkozatát visszavonja, az elítélt egy alkalommal megjelölhet egy másik lakást is.
- Jegyzőkönyv felvétele: a meghallgatásról, a befogadó nyilatkozat beszerzésének elmulasztásának a következményeiről.

Bv. bíró feladatai a reintegrációs őrizet során:

- Kijelöli az elítélt tartózkodási helyül szolgáló lakást.
- Meghatározza, hogy a kijelölt lakás és a hozzá tartozó bekerített hely milyen célból és milyen időtartamban hagyható el.
- Előterjesztés esetében az iratok alapján dönt, az elítélt vagy a védő által benyújtott kérelem tárgyában meghallgatást tart.
- Kérelemnél, érdemi vizsgálat nélkül az iratok alapján utasítja el, ha elrendelését a törvény kizárja.
- A határozatot hoz a lakás kijelölésére, valamint a kijelölt lakás és az ahhoz tartozó bekerített hely elhagyásának feltételeire vonatkozó részét megváltoztathatja vagy eseti jelleggel engedélyezheti az elítélt meghatározott célból történő eltávozását.

- 5 napon belül, sürgős esetben soron kívül - az iratok alapján - határoz. Ezt az eljárást a kijelölt lakás elhelyezkedése szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró folytatja le.

A büntetés-végrehajtási bíró által kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet az elítélt csak az elrendelő határozatában meghatározott célból, különösen

- a mindennapi élet szokásos szükségleteinek biztosítása,
- munkavégzés,
- oktatásban, képzésben való részvétel vagy
- gyógykezelés céljából, az ott meghatározott időben és az úti cél meghatározása mellett hagyhatja el.

A reintegrációs őrizet elrendelését követően a bv. intézet feladatai:

- Az elítélt szabadon bocsátásának előkészítése,
- Az elítélt átszállítása a kijelölt lakás helye szerint illetékes megyei (fővárosi) bv. intézetbe.
- Az érintett elítéltet a reintegrációs őrizetbe történő szabadon bocsátást megelőzően legkevesebb egy munkanappal - dokumentáltan - oktatásban kell részesíteni a büntetés-végrehajtási bíró végzésében foglalt, továbbá az általánosan követendő viselkedési és az előírt magatartási szabályokról, a távfelügyeleti eszköz működtetéséről, működéséről, amit számára meg kell mutatni. A tájékoztatásnak ki kell terjednie az eszköz lehetséges jelzéseinek értelmezésére és az ezek alapján elvárt tevékenységekre. Az oktatást a bv. intézet parancsnoka által kijelölt személyek kötelesek végrehajtani.
- A szabadon bocsátás során az elítélt okmány-, érték- és tárgylejtétjét részére át kell adni. Tájékoztatni kell arról, hogy az esetlegesen érvényességi idejét veszítő személyi okmányok pótlása csak a bv. bíró - kijelölt terület e célból történő elhagyására vonatkozó - előzetes engedélyével lehetséges.
- Az elektronikus távfelügyeleti eszközök beüzemelése.
- A bv. intézeten kívüli jogszerű tartózkodásról szóló igazolás kiállítása és átadása.
- Az elrendeléséről szóló határozat továbbítása a szabadon bocsátó bv. intézetnek, ha az elítéltet már átszállították, továbbá a kijelölt lakás helye szerint illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságnak.
- A bv. intézet kijelölt bv. pártfogó felügyelője a reintegrációs őrizetbe helyezés engedélyezéséről szóló bv. bírói határozat kézhezvételét követően, a szabadítást megelőzően tájékoztatja az elítéltet:
 - az ellenőrzési feladatairól;
 - személyéről és elérhetőségéről;
 - a kapcsolatfelvétel módjáról;
 - az általa nyújtott, az elítélt eredményes reintegrációját elősegítő támogatás formáiról.

A tájékoztatásról jegyzőkönyvet kell felvenni, amelynek egy példányát a reintegrációs őrizetbe helyezett elítélt részére kell átadni.

Ellenőrzése:

1. bv. szervezet,
2. az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv, és
3. a kijelölt lakás szerint illetékes bv. pártfogó felügyelő végzi.

A bv. pártfogó 3 havonta, de ha azt tapasztalja, hogy az elítélt a reintegrációs őrizet egyes szabályait megszegi, azonban az még nem teszi indokolttá a reintegrációs őrizet megszüntetésének kezdeményezését; vagy az elítélt élethelyzetében olyan változás áll be,

amely miatt fokozott reintegrációs célú támogatásra szorul, úgy az ellenőrzések gyakoriságát fokoznia kell.

Az ellenőrzés tapasztalatairól a bv. pártfogó felügyelő öt munkanapon belül készíti el a jelentést. Abban az esetben, ha az ellenőrzés során megállapításra kerül, hogy az elítélt a reintegrációs őrizet végrehajtása alól szándékosan kivonja magát, vagy a távfelügyeleti eszközt szándékosan megrongálta vagy eltávolította, vagy a bv. bíró által előírt magatartási szabályokat súlyosan megszegte, a bv. pártfogó felügyelő a jelentését soron kívül köteles elkészíteni és a bv. intézet parancsnoka útján haladéktalanul továbbítani a bv. bírónak.

A nem szabotázs jellegű jelzések kivizsgálása elsődlegesen a bv. intézet intézeti ügyelet feladata. Ennek keretében köteles telefon útján az elítélttel felvenni a kapcsolatot és tájékoztatást kérni a jelzés okáról. Ha többszöri próbálkozás ellenére nem sikerül telefon útján az elítélttel való kapcsolatfelvétel, hivatali munkaidőben értesíti a bv. pártfogó felügyelőt, aki személyesen ellenőrzi az elítéltet. A személyes ellenőrzés végrehajtására kizárólag a bv. pártfogó felügyelő hivatali munkaidejében kerülhet sor. Az ellenőrzés eredményéről annak végrehajtását követően a bv. pártfogó felügyelő soron kívül köteles értesíteni az intézeti ügyeletet. Ha az ellenőrzés során megállapítást nyer, hogy az elítélt a magatartási szabályokat súlyosan megszegte, vagy a távfelügyeleti eszközt szándékosan megrongálta, vagy eltávolította és kivonta magát a végrehajtás alól, a bv. pártfogó felügyelő a bv. intézet parancsnoka útján haladéktalanul kezdeményezi a bv. bíró intézkedését.

Hivatali munkaidőn kívül, ha nem sikerül telefon útján az elítélttel való kapcsolatfelvétel, és a távfelügyeleti eszköz nem rendeltetésszerű működésére és a meghatározott magatartási szabályok megszegésére vonatkozó jelzések értékelése alapján további intézkedések foganatosítása indokolt, vagy ha a szabotázs jellegű cselekmény elkövetése egyértelműen megállapítható, az intézeti ügyelet haladéktalanul értesíti az ingatlan területi elhelyezkedése szerint illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság tevékenység-irányítási központját. A megtett intézkedésekről az intézeti ügyelet a következő munkanapon hivatali munkakezddéskor köteles tájékoztatni a bv. pártfogó felügyelőt.

Megszüntetése:

- ha, végrehajtandó szabadságvesztésről, új büntető ügyről érkezik értesítés,
- ha, az elítélt a magatartási, illetve az elektronikus távfelügyeleti eszköz vállalt alkalmazási szabályait megszegi, az elektronikus távfelügyeleti eszközt megrongálja vagy használhatatlanná teszi.
- ha a befogadó nyilatkozatot tevő személy a nyilatkozatát visszavonja,
- ha a lakás alkalmatlanná válik az elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazhatóságához.

Megszüntetéséről a bv. bíró a bv. intézet előterjesztésére soron kívül, iratok alapján határoz. Az előterjesztéshez csatolni kell a rendőri, illetve a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői jelentést. Az előterjesztésben meg kell jelölni azt az időpontot, amikortól a távfelügyeleti eszköz jelzése alapján az elítélt a reintegrációs őrizet alól kivonta magát, továbbá ha az elítélt nem lelhető fel, kezdeményezni kell elfogatóparancs kibocsátását. Ha az elítélt ismeretlen helyre távozik, a büntetés-végrehajtási bíró a reintegrációs őrizet megszüntetéséről szóló határozat meghozatalával egyidejűleg elfogatóparancsot bocsát ki.

11 A letartóztatás végrehajtása

A letartóztatás a legsúlyosabb személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedés, amelynek alkalmazása a büntetőeljárás törvényben meghatározott esetekben, módon és ideig kerülhet sor, amikor az elkövető bűnösség kérdéséről a bíróság jogerősen még nem döntött.

A letartóztatás –mint kényszerintézkedés- alapvető célja a büntetőeljárás eredményes lefolytatásának a biztosítása.

A letartóztatás negatív hatásokat okoz az egyén számára, azaz megjelennek a börtönártalmak./kiszolgáltatottság, degradáció, izoláció, stigmatizáció, hospitalizáció, letartóztatási sokk/. A börtönártalmak fő okozója a deprivációs hatás, mely a valami jótól való megfosztásra utal.

A fogva tartottak elsősorban a szabadságtól való megfosztottságot, de a személyes a javaktól, szolgáltatásoktól, az autonómiától, a biztonságtól való megfosztottságot, és nem utolsósorban a heteroszexuális kapcsolatok hiányát viselik el nehezen, s ezek hiánya okoz náluk problémát.

Mindezek együttesen a fogva tartottak magatartására, a személyi állománnyal való együttműködésére is hatással vannak, s meghatározzák a velük való speciális végrehajtást és bánásmódot egyaránt.

Az alkotmányban biztosított ártatlanság védelme alapelv követelményeként a letartóztatás nem rendelkezhet előrehozott büntetési karakterrel.”Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.”

Ezen alapelv szabja meg az előzetes letartóztatottakkal kapcsolatos szabályozás valamennyi fontosabb rendelkezéseit.

11.1 A letartóztatás végrehajtásának speciális szabályai:

A letartóztatást büntetés-végrehajtásban a tárgyalás előkészítése során hozott határozatig az ügyész, ezt követően a bíróság rendelkezése alapján és annak megfelelően kell végrehajtani. Ha a bíróság úgy rendelkezik, a fiatalkorú letartóztatását javítóintézetben kell végrehajtani. A végrehajtásért felelős szerv az előzetesen letartóztatottat a bíróság végzése szerint kiállított értesítőlap alapján fogadja be.

Meghatározott esetben az előzetes letartóztatást az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyintézetben kell végrehajtani. A letartóztatás Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyintézetben történő végrehajtását a bíróság haladéktalanul megszünteti, ha az intézet szakorvosának véleménye vagy igazságügyi pszichiátriai szakértői vizsgálat alapján már nem indokolt.

A letartóztatott befogadására a büntetés-végrehajtási intézetben kerül sor.

A letartóztatottat zárkában kell elhelyezni.

Arra az időre, amikor az előzetesen letartóztatott nem tartózkodik a zárkában, az ajtókat zárva kell tartani.

A zárkaajtók nyitva vagy zárva tartásáról a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka a fogva tartás biztonsága és a rezsimszabályok figyelembevételével dönt.

11.2 A letartóztatott kötelességei:

A letartóztatott köteles:

- a fogva tartó intézet rendjét betartani,
- a letartóztatást a bíróság vagy az ügyész döntése alapján a fogva tartó intézetben tölteni,
- az önként vállalt és kérelmére kijelölt munkát ismereteinek és képességeinek megfelelően, fegyelmezetten, a munkahelyi és munkaköri szabályoknak megfelelően elvégezni, a munkavégzéssel kapcsolatos előírásokat megtartani,
- ha a c) pont szerint munkát végez, jogszabályban meghatározottak szerint forma-, illetve munkaruhát viselni,
- munkadíjából, illetve a letéti pénzből a tartására fordított költségekhez hozzájárulni,
- az intézet ellátásában, tisztán tartásában díjazás nélkül részt venni.

11.3 A letartóztatott jogai:

A letartóztatott jogosult:

- levelezésre, a levelezés gyakorisága és terjedelme – ha a rendelkezési jogkör gyakorlója másként nem rendelkezik – nem korlátozott,
- legalább havonta két alkalommal látogató fogadására,
- kapcsolattartójával telefonbeszélgetés kezdeményezésére,
- legalább havonta csomag fogadására, kéthetente a jogszabályban meghatározott összegért a letéti pénzből való vásárlásra,
- kérelmére – a fogva tartó intézet lehetőségei szerint – munkavégzésre, a munka minőségével és mennyiségével arányos díjazásra, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülményekre,
- kérelmére – a fogva tartó intézet lehetőségei szerint – általános iskolai, illetve középfokú iskolai oktatásban vagy szakképzésben való részvételre,
- választójoga gyakorlására a fogva tartó intézetben; ennek során a letartóztatott személyazonossága a fogva tartó intézet nyilvántartása alapján állapítható meg.
- Az intézetnek biztosítani kell az előzetesen letartóztatott büntetőeljárási jogainak gyakorlását.
- A letartóztatott a védőjével szóban vagy írásban ellenőrzés nélkül érintkezhet. A szóbeli érintkezésre az intézet hivatali idejében kerülhet sor, kivéve, ha a védővel való megbeszélés olyan eljárási cselekmény megtétele végett szükséges, amelynek elmulasztásához jogkövetkezmény fűződik.
- A letartóztatottat - kérelmére, a rendelkezési jogkör gyakorlójának intézkedése alapján - az intézet irattanulmányozásra előállítja. Az intézetben történő irattanulmányozásra felügyelet mellett kerül sor.
- A letartóztatott jogosult az ellene folyamatban lévő büntetőeljárás során a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság által elektronikus eszközön átadott iratokba vagy kiadott másolatba történő betekintéshez a fogva tartó intézet által biztosított eszközt igénybe venni.
- A letartóztatott részére engedélyezhető, hogy orvos által igazoltan súlyos beteg közeli hozzátartozóját őrzéssel meglátogassa, részt vegyen közeli hozzátartozója temetésén, vagy hogy részére a bírósági, hatósági eljárásokban való részvételhez szükséges iratok kézbesítésre kerüljenek.

- Ha a letartóztatott a temetésen nem vett részt, a rendelkezési jogkör gyakorlója a temetést követő harminc napon belül – a (6) bekezdés szerinti feltételekkel – engedélyezheti, hogy a letartóztatott lerója kegyeletét a közeli hozzátartozója temetési helyénél.

Ha a letartóztatott ellen a Btk. XIX. Fejezete alá tartozó bűncselekmény elkövetése miatt indult meg a büntetőeljárás, részére – önkéntes részvételi alapon – fel kell ajánlani megfelelő viselkedésterápiát vagy más csoportos foglalkozáson való részvételt.

A letartóztatott – a rendelkezési jogkör gyakorlójának engedélyével – őrzéssel meglátogathatja orvos által igazoltan súlyos beteg közeli hozzátartozóját, és részt vehet a közeli hozzátartozója temetésén. Az erre irányuló kérelemről a fogva tartó intézet – véleményének csatolásával – a rendelkezési jogkör gyakorlóját haladéktalanul, indokolt esetben rövid úton értesíti. Ezekben az esetekben az előállítás költségeit a letartóztatott viseli.

A parancsnok a büntetés-végrehajtási intézet rendjét, a fogva tartás biztonságát közvetlenül és súlyosan sértő és veszélyeztető események felszámolásának idejére-legfeljebb öt napig – a letartóztatottak meghatározott csoportjára nézve elrendelheti a kapcsolattartásra és a munkáltatásra vonatkozó jogok gyakorlásának teljes vagy részleges felfüggesztését. Az országos parancsnok az intézkedés időtartamát további öt nappal meghosszabbíthatja.

A letartóztatott részére a járványügyi intézkedés kivételével az öt nap időtartam alatt is engedélyezhető, hogy orvos által igazoltan súlyos beteg közeli hozzátartozóját őrzéssel meglátogassa, részt vegyen közeli hozzátartozója temetésén, vagy hogy részére a bírósági, hatósági eljárásokban való részvételhez szükséges iratok kézbesítésre kerüljenek.

Ha a letartóztatott a temetésen nem vett részt, a rendelkezési jogkör gyakorlója a temetést követő harminc napon belül őrzéssel engedélyezheti, hogy az előzetesen letartóztatott lerója kegyeletét a közeli hozzátartozója temetési helyénél.

A letartóztatott csak a fogva tartó intézetben köthet házasságot vagy létesíthet bejegyzett élettársi kapcsolatot. A házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése megszervezésének és lebonyolításának során a rendelkezési jogkör gyakorlójának a kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseit érvényesíteni kell.

A házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése után a parancsnok – a rendelkezési jogkör gyakorlójának előzetes jóváhagyásával – a házastársak vagy a bejegyzett élettársak részére a tanúkkal és a hozzátartozókkal beszélgetést engedélyezhet.

Ha a fogva tartó intézetben szervezett általános iskolai, illetve középfokú iskolai oktatás vagy szakképzés folyik, továbbá a reintegrációs programok és foglalkozások valamelyikét biztosítják, a parancsnok az előzetesen letartóztatott részére engedélyezheti, hogy oktatásban, szakképzésben, programban vagy foglalkozáson részt vehessen, ha ezzel nem veszélyezteti a fogva tartás biztonságát, és az nem ütközik a rendelkezési jogkör gyakorlójának előírásaiba.

Az ugyanazon büntetőeljárásban letartóztatottak elkülönítésére vonatkozó szabályokat a munkavégzés, az oktatás és szakképzés, vagy a reintegrációs programok és foglalkozások során, valamint a művelődési és a sportolási lehetőségek igénybevételekor is be kell tartani.

A fogva tartó intézetben megtartott vallásos szertartásokon és más rendezvényeken az ugyanazon büntetőeljárásban letartóztatottak is részt vehetnek, de a fogva tartó intézetnek biztosítani kell, hogy az érintettek ez alatt egymással ne érintkezhessenek.

A letartóztatott a következő jutalmakban részesíthető:

- dicséret,
- kondicionáló terem használatának díjmentes biztosítása,
- látogató fogadása soron kívül, a látogatási idő meghosszabbítása,
- a személyes szükségletekre fordítható összeg növelése,
- tárgyjutalom,
- pénzjutalom,
- végrehajtott fenyítés nyilvántartásból törlés

A letartóztatottal szemben alkalmazható fenyítések:

- feddés,
- a személyes szükségletekre fordítható összeg csökkentése legfeljebb három hónapig terjedő időre, legfeljebb havi ötven százalékkal,
- a fogva tartó intézet által szervezett rendezvényektől, szabadidős és sportprogramokon való részvételtől eltiltás, amely meghatározott alkalmakra vagy legfeljebb három hónapra vonatkozhat,
- tizenöt napig terjedő magánelzárás. Ha a letartóztatott dolgozik, a magánelzárás tíz napig terjedhet.

A fenyítés végrehajtása nem akadályozhatja a letartóztatottat a büntetőeljárási jogainak gyakorlásában és kötelezettségeinek teljesítésében.

A büntetőeljárás szakaszától függően az ügyész, illetve a bíróság (a továbbiakban: a rendelkezési jogkör gyakorlója) dönt a letartóztatott

- intézetben történő elhelyezéséről;
- az ugyanabban az eljárásban letartóztatottaktól való elkülönítéséről;
- levelezése, telefonálása és látogatása ellenőrzéséről;
- levelezésének, telefonbeszélgetésének, a látogató fogadásának és a csomagküldemény korlátozásáról, illetve tiltásáról;
- előállításáról, a nyomozó szervek részére történő kiadásáról, az intézetben való kihallgatásáról;
- más intézetbe való átszállításáról, kivéve a Központi Kórházba vagy az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetbe történő orvosilag indokolt sürgős átszállítást;

Az együttes elhelyezésnél figyelembe kell venni a rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezését, az előzetesen letartóztatott előéletét és a bűncselekményt, amely miatt ellene büntetőeljárás van folyamatban

A letartóztatás végrehajtásának helye:

A letartóztatást - a rendelkezési jogkör gyakorlójának vagy jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában - a rendelkezési jogkör gyakorlójának székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani. Az országos parancsnok erre a célra - kivételesen - más büntetés-végrehajtási intézetet is.

A letartóztatottat a Fiaatalkorúak Büntetés-végrehajtási intézetében (Tököl) kell elhelyezni, ha a bíróság az előzetes letartóztatást katonai fogdában rendeli végrehajtani.

A letartóztatottakat a nem jogerős ítélet meghozatala után, a bíróság engedélyével az ítéletben megállapított végrehajtási fokozatnak megfelelő büntetés-végrehajtási Intézetben lehet elhelyezni.

A letartóztatott fiatakorúakat a nem jogerős ítélet meghozatala után, a bíróság engedélyével a Fiatakorúak Büntetés-végrehajtási Intézetében kell elhelyezni.

Intézetben belüli elhelyezésük:

A letartóztatottat zárkában kell elhelyezni. Ha a befogadási bizottság a letartóztatottat kérelmére munkavégzésre vagy oktatásban, illetve képzésben való részvételre osztotta be, az elhelyezés kivételesen zárt körleten lévő lakóhelyiségben is biztosítható

A zárkaajtók nyitva vagy zárva tartásáról a parancsnok a rendelkezési jogkör gyakorlójának az előírásait figyelembe véve, a fogva tartás biztonságára vonatkozó szabályok szerint határoz.

Az elítéltekkel együtt munkát végző előzetesen letartóztatottaknak az elítéltekkel való közös elhelyezésére vonatkozó szabályait az országos parancsnok intézkedésben határozza meg.

Az elhelyezés során a letartóztatott katonát és a rendvédelmi szervek állományának a tagjait a többi letartóztatott személytől lehetőleg el kell különíteni.

Szövetséges fegyveres erő [Btk. 459. § (3) bekezdés] tagjának magyar büntető joghatóság alá tartozó bűncselekménye miatt indult büntetőeljárásban az letartóztatást büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani. A letartóztatást törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján a szövetséges fegyveres erő Magyarország területén állomásozó alakulata is fogantatosíthatja.

11.4 A letartóztatottak elkülönítési szabályai

A letartóztatottság végrehajtása során el kell különíteni:

- a letartóztatottakat a többi egyéb jogcímen fogvatartotttól,
- a férfiakat a nőktől,
- a rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezésétől függően – az ugyanabban az eljárásban letartóztatottakat egymástól,
- a dohányzókat a nem dohányzóktól,
- a fertőző betegeket a nem fertőző betegektől.
- a letartóztatott fiatakorúakat a felnőttektől el kell különíteni.
- a letartóztatott katonát a többi letartóztatottól el kell különíteni.

A letartóztatott az általános iskolai, illetve középfokú iskolai oktatásban, szakképzésben, valamint a reintegrációs programokon az elítéltekkel együtt vehet részt.

11.5 Kapcsolattartás közös szabályai:

Az intézet a fogva tartás biztonsága és az intézet rendje védelme érdekében - a rendelkezési jogkör gyakorlója által hozott előírások végrehajtása mellett - ellenőrzi a letartóztatott levelezését, csomagküldeményét és látogatását.

Az ellenőrzés lehetőségéről a letartóztatottat, vagy a letartóztatott útján a kapcsolattartót tájékoztatni kell.

Ha az ellenőrzés során a büntetőeljárást érintő tény vagy körülmény derül ki, erről az intézet a rendelkezési jogkör gyakorlóját haladéktalanul értesíti.

A letartóztatott a védőjével – és ha nem magyar állampolgár, államának konzuli tisztségviselőjével – szóban, írásban és telefonon – a befogadás időpontjától –, ellenőrzés nélkül érintkezhet.

A letartóztatott befogadását követő hetvenkét órán belül lebonyolított látogatás és csomagátvétel nem számít be a látogatófogadás és csomagküldés havi mértékébe.

A látogatás csak abban az esetben engedélyezhető, ha a kapcsolattartó a büntetés-végrehajtási intézetbe történő beléptetése előtt kitölti a kapcsolattartói nyilatkozatot.

A befogadást követő hetvenkét órán belül lebonyolított látogatás időtartama tizenöt perc lehet, a csomag pedig kizárólag tisztasági felszerelést, az évszaknak megfelelő ruházatot, valamint gyógyszert és gyógyászati segédeszközt tartalmazhat.

A kapcsolattartás ellenőrzésének lehetőségéről a kapcsolattartót a letartóztatott útján tájékoztatni kell.

Ha az ellenőrzés során a büntetőeljárást hátrányosan érintő tény vagy körülmény derül ki, erről a büntetés-végrehajtási intézet a rendelkezési jogkör gyakorlóját haladéktalanul értesíti.

Levelezés:

- A letartóztatott korlátlanul küldhet és fogadhat leveleket, ha a rendelkezési jogkör gyakorlója másként nem rendelkezik.
- A levelezés költségeit a letartóztatott viseli. Ha vagyoni helyzete miatt szükséges, a büntetőeljárással kapcsolatos levelezés költségeit az intézet megelőlegezi.
- A letartóztatott levelezése az általános szabályok szerint ellenőrizhető vagy korlátozható. Nem ellenőrizhető a hatóságokkal, nemzetközi egyezmény alapján létrehozott nemzetközi szervezetekkel és a védővel, vagy nem magyar állampolgár letartóztatott esetén államának konzuli képviselőjével való levelezés.
- A letartóztatott által a büntetőeljáráshoz kapcsolódóan írt, vagy a részére érkezett leveleket és iratokat a címzettnek az intézet küldi el, illetve kézbesíti.

Látogatás:

- A letartóztatott – legalább havonta két alkalommal – felügyelet mellett látogatót fogadhat. A látogatás időtartama alkalmanként egy óra. A letartóztatott e joga a rendelkezési jogkör gyakorlójának döntése alapján korlátozható.
- A letartóztatottnak lehetővé kell tenni, hogy az előzetes letartóztatás elrendelésétől számított hetvenkét órán belül látogatót fogadjon, és tőle csomagot vehessen át.

Távbeszélő használata:

A letartóztatott a védőjével – és ha nem magyar állampolgár, államának konzuli tisztségviselőjével – szóban, írásban és telefonon – a befogadás időpontjától –, ellenőrzés nélkül érintkezhet.

A szóbeli érintkezésre a fogva tartó intézet hivatali idejében kerülhet sor, kivéve, ha a védővel való megbeszélés olyan eljárási cselekmény megtétele végett szükséges, amelynek elmulasztásához jogkövetkezmény fűződik.

A letartóztatott a védőt a fogva tartó intézet által biztosított telefonkészüléken hívhatja fel. A védő hetente egyszer – a letartóztatott büntetőeljárási jogainak gyakorlása érdekében – a fogva tartó intézet által a házirendben megállapítottak szerint, egy óra időtartamban jogosult telefonbeszélgetés kezdeményezésére. Ebben az esetben a telefonbeszélgetést a bv. intézet regisztrálja, és arról igazolható módon értesíti a letartóztatottat. A regisztrációról kiállított irat alapján a letartóztatott a bv. intézet házirendjében megállapítottak szerint, a kijelölt telefonkészüléken létesíthet kapcsolatot a védőjével. A teljesített kezdeményezés regisztrációs iratát nyilván kell tartani. A védő kezdeményezésére történő telefonálás költségeit a letartóztatott viseli.

Csomag:

- A letartóztatott jogosult legalább havonta csomag fogadására, kéthetente a jogszabályban meghatározott összegért a letéti pénzből való vásárlásra.

Foglalkoztatás formái:

Ha az intézetben szervezett iskolai oktatás folyik, továbbá a reintegrációs programok és foglalkozások valamelyikét biztosítják, akkor a parancsnok a letartóztatott részére engedélyezheti, hogy az oktatásban, képzésben, programokon és foglalkozásokon részt vehessen. Engedély akkor adható, ha a részvétel nem veszélyezteti a fogva tartás biztonságát és nem ütközik a rendelkezési jogkör gyakorlója által hozott előírásokba.

Az ugyanazon büntetőeljárásban letartóztatottak elkülönítésére vonatkozó szabályokat az oktatás során, valamint a művelődési és a sportolási lehetőségek igénybevételekor is be kell tartani.

Az intézetben megtartott egyházi rendezvényeken az ugyanazon büntetőeljárásban letartóztatottak is részt vehetnek, ha az intézet biztosítani tudja, hogy az érintettek egymással ne érintkezhessenek.

A letartóztatott munkára nem kötelezhető.

A letartóztatott kérelmére munkát végezhet, erről a Befogadási és Fogvatartási Bizottság dönt. Ha a letartóztatott munkát végez, az elhelyezés kivételesen zárt részlegen lévő lakóhelyiségben is biztosítható. A munka kijelölésénél tekintettel kell lenni különösen

- a rendelkezési jogkör gyakorlójának előírásaira,
- a letartóztatott szakképzettségére, foglalkozására és szaktudására,
- a letartóztatott egészségi állapotára, nemére és életkorára.

Ha a letartóztatott kérelmére munkáltatásban vesz részt, munkáltatására és a tartási költségekhez való hozzájárulására a kötelező munkavégzés szabályait alkalmazni kell azzal, hogy erről előzetesen tájékoztatni kell.

A munkavégzés a letartóztatott büntetőeljárási jogainak gyakorlásában és kötelezettségeinek teljesítésében nem akadályozhatja

Ha a letartóztatott részére a munkáltatásban való részvételét engedélyezték, tájékoztatni kell, hogy a kijelölt munkát köteles elvégezni.

Ha a letartóztatott a munkáltatásban részt vesz és az elítéltekkel közösen helyezik el, az intézet által biztosított formaruhát kell viselnie. Ha a formaruha viseléséhez nem járul hozzá, a munkáltatásban való részvétele nem engedélyezhető, illetve az erre irányuló engedélyt vissza kell vonni.

A letartóztatott a látogatáskor, a bíróság, az ügyész, illetve a más hatóság elé állításakor, valamint az egészségügyi intézménybe való átszállításakor a saját ruházatát viseli. A saját ruha viselését akkor is biztosítani kell, ha a letartóztatott részére engedélyezték a súlyosan beteg hozzátartozó meglátogatását vagy a hozzátartozó temetésén való részvételt.

A katonai bíróság, az ügyész, illetve más hatóság elé állításakor egyenruhát visel.

Ha a magánelzárás fegyelmi fenyítésben részesült letartóztatott ruházata (annak valamely felszerelése vagy tartozéka) a fogva tartás biztonságát, illetve az letartóztatott testi épségét veszélyezteti, részére más megfelelő polgári ruházatot kell biztosítani.

Ha a letartóztatott a munkáltatásban nem vesz részt, letéti pénzből a mindenkori alapmunkadíjnak megfelelő összegért vásárolhat szükségleti cikkeket.

A munkáltatásban részt vevő e letartóztatott szükségleti cikkeket a tartásra fordított költségekhez való hozzájárulás összegével csökkentett munkadíja 80 százalékának megfelelő összeg erejéig, de legalább a mindenkori alapmunkadíjnak megfelelő összegért vásárolhat.

A letartóztatottak rezsimszabályai:

Az általános rezsimbe sorolt letartóztatott

- látogatót alkalmanként hatvan percben fogadhat,
- kapcsolattartójával naponta tíz percet telefonálhat,
- a személyes szükségleteire fordítható összeget alkalmanként – a jogszabályban meghatározott levonásokat követően – 90%-os mértékig elköltheti,
- birtokában tartható tárgyak köre kizárólag az e rendeletben meghatározottakra terjedhet ki,
- kérésére részt vehet a bv. intézeten belüli munkáltatásban, oktatásban, szakképzésben.

Ha a rezsimbe való besoroláshoz szükséges adatok, ismeretek hiányosak, azok megszerzéséig a letartóztatottat az általános rezsimbe kell helyezni, valamint a közepes biztonsági kockázati szintre kell besorolni.

A fogvatartás biztonsága érdekében a parancsnok értékelés nélkül, közvetlenül határozhat a rezsimbe helyezésről, valamint a biztonsági kockázati besorolásról.

Az enyhébb rezsimbe sorolt letartóztatott

- látogatót alkalmanként hatvan percben fogadhat, amely további harminc perccel meghosszabbítható,
- kapcsolattartójával naponta tizenöt percet telefonálhat,
- a személyes szükségleteire fordítható összeget alkalmanként – a jogszabályban meghatározott levonásokat követően – 100%-os mértékig elköltheti,
- birtokában tartható tárgyainak köre és mennyisége bővíthető,
- kérésére részt vehet a bv. intézeten belüli munkáltatásban, oktatásban.

Az enyhébb rezsim alkalmazása esetén a zárka ajtó nyitva tartása csak akkor engedélyezhető, ha a kijelölt területen engedélyezett mozgás nem veszélyezteti a letartóztatottakra vonatkozó elkülönítési szabályok érvényesülését.

A szigorúbb rezsimbe sorolt letartóztatott

- látogatót alkalmanként hatvan percben fogadhat,
- kapcsolattartójával naponta tíz percet telefonálhat,
- a személyes szükségleteire fordítható összeget alkalmanként – a jogszabályban meghatározott levonásokat követően – 70%-os mértékig elköltheti,
- birtokában tartható tárgyainak köre – a telefonálásra szolgáló eszköz kivételével – korlátozható, továbbá a birtokában tartható tárgyak mennyisége csökkenthető,
- kérésére részt vehet a bv. intézeten belüli munkáltatásban, oktatásban

12 Katonai fogdában elrendelt szabadságvesztés büntetés-végrehajtásának szabályai

Katona fogalmát a Btk. határozza meg:

A törvény alkalmazásában katona a Magyar Honvédség tényleges állományú, a rendőrség, az Országgyűlési Őrség, a büntetés-végrehajtási szervezet, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja.

Katonai fogdában elrendelt szabadságvesztés büntetés-végrehajtásának szabályai

⁴Ha a bíróság a szabadságvesztést katonai fogdában rendeli végrehajtani, akkor az általános szabályokhoz képest néhány eltéréssel kell azt végrehajtani. A végrehajtás fokozata a fogház rendjének felel meg, tehát a fogház-végrehajtási fokozat általános rezsimszabályait kell rá alkalmazni, és elkülönített részleget kell kialakítani.

Ha a szabadságvesztés végrehajtása alatt az elítélt szolgálati viszonya megszűnik, a szabadságvesztés-büntetést az általános szabályok szerint kell végrehajtani, és intézkedni kell az elítélt katonai fogdáról történő kihelyezéséről.

Befogadáskor az elítéltet ki kell oktatni arra, hogy büntetés-végrehajtása alatt is a rá vonatkozó, szolgálati viszonyát meghatározó jogszabályok és a katonai büntető jogszabályok hatálya alatt áll. A bv. intézet az elítélt befogadásáról, a várható szabadulás időpontjának közlésével 8 napon belül értesíti a munkáltatói jogkört gyakorló előljárót is.

Az általános elkülönítési szabályok mellett el kell választani egymástól a különböző állománycsoportú elítélteket is, ugyanakkor ők katonai érdekből csoportosíthatók. A fogvatartott szolgálati kötelezettségei és jogai annyiban szünetelnek, illetőleg korlátozottak csak, amennyiben erről az ítélet rendelkezik. Ugyanakkor az elítéltek a szabadságvesztés végrehajtása alatt előjárói és feljebbvalói joggal nem rendelkeznek, fegyvert nem viselhetnek, és szolgálatot nem láthatnak el. Viszont rendfokozati és fegyvernemi jelzés nélküli egyenruhát viselnek, és kapcsolattartójuk, többek között, a munkáltatói jogkört gyakorló parancsnok vagy annak megbízottja is lehet.

A végrehajtás ideje alatt a reintegrációs tiszttel biztosítja az elítéltek szakmai ismereteinek szinten tartását vagy fejlesztését, továbbá azt, hogy az elítéltek alakulatukkal való kapcsolatukat fenntartsák és fejlesszék. Ennek megfelelően az elítéltek részére napirendjükben megfelelő időt kell biztosítani arra, hogy szakmai ismereteiket fejlesszék. Szolgálati és alaki ismeretek oktatására az elítélt a munkáltatói jogkört gyakorló előljáróval egyeztetett módon, az alakulat tagjainak bevonásával kerülhet sor, legfeljebb heti öt órában. Ha az elítélt a Magyar Honvédség tényleges állományú tagja, reintegrációja során a katonai érdekek érvényesítését biztosítani kell. A katonai fogdában elhelyezett elítélt foglalkoztatására csak akkor kerülhet sor, ha az elítélt elkülönítése a nem katona elítéltektől és egyéb jogcímen fogvatartottaktól biztosított.

⁴ Czenczer Orsolya- Sztodola Tibor: A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI REINTEGRÁCIÓS MUNKA JOGI ÉS BIZTONSÁGI VONATKOZÁSAI 6 Dialóg Campus -Budapest, 2019/

Az elítélt vallásgyakorlásának lehetőségét a katonák szabadságvesztésének végrehajtására szolgáló, külön erre a célra elkülönített részlegen belül kell biztosítani, a bv. intézet egyéb helyiségében akkor biztosítható, ha a nem katona elítéltektől és egyéb jogcímen fogvatartottól való elkülönítés megoldható.

Speciális szabály, hogy ha a katona a bv. intézet engedélyezett elhagyásáról nem tért vissza időben, a feljelentést az illetékes katonai ügyésznél kell megtenni.

Az elítéltet szabadon bocsátása előtt ki kell oktatni arra, hogy ha más írásos parancsot nem kap, a szabadon bocsátását követő első munkanapon köteles szolgálati helyén jelentkezni. A bv. intézetben elhunyt elítélt haláláról haladéktalanul, az elítélt szabadon bocsátásáról pedig 3 napon belül értesíteni kell a munkáltatói jogkört gyakorló elöljárót is.

A katona letartóztatását katonai fogdán – a külön jogszabályban kijelölt intézet e célra elkülönített részén – kell végrehajtani, kivéve, ha a rendelkezési jogkör gyakorlójának a terheltek elkülönítésére vonatkozó rendelkezésének teljesítése másként nem biztosítható.

Az elítélt köteles a katonai fogda rendjét, valamint a szolgálati rendet és fegyelmet megtartani.

A katona letartóztatásának végrehajtására az általános szabályok szerint kell eljárni annyi különbséggel, hogy:

- a letartóztatás végrehajtása során a különböző állománycsoportú katonákat egymástól el kell különíteni;
- a katona a bíróság, az ügyész vagy más hatóság elé állításkor egyenruhát visel;
- katona esetén a befogadásról és a szabadításról értesíteni kell a munkáltatói jogkört gyakorló parancsnokot is.

A katona pártfogó felügyeletének végrehajtása során az alábbi eltérésekkel kell azt alkalmazni.

A katona pártfogó felügyeletét – ha a munkáltatói jogkört gyakorló parancsnok másképp nem rendelkezik – a szolgálati elöljáró által kijelölt hivatásos katona pártfogó, a bíróság, vagy az ügyészség határozata alapján hajtja végre.

A pártfogó felügyelő

- rendszeres kapcsolattartás útján figyelemmel kíséri a pártfogolt életvitelét, munkáját és magatartását,
- *b* szolgálati helyén és lakcímén vagy tényleges tartózkodási helyén ellenőrzi, hogy a pártfogolt betartja-e a magatartási szabályokat, szükség esetén utasítja azok betartására,
- munkáltatói jogkört gyakorló parancsnoka útján kezdeményezi a külön magatartási szabályok módosítását, vagy a magatartási szabályok megszegése esetén a területileg illetékes ügyészség tájékoztatását.

A pártfogó felügyelő jogosult közvetlenül vagy az illetékes szervek útján segítséget nyújtani a pártfogoltnak a beilleszkedése során felmerült nehézségek megoldásához.

A pártfogolt köteles

- az előírt magatartási szabályokat megtartani,
- a pártfogó felügyelő utasításait teljesíteni.

Ha a pártfogó felügyelet alá helyezett katona szolgálati viszonya a pártfogó felügyelet tartama alatt szűnik meg, köteles jelentkezni a lakcíme szerint illetékes pártfogó felügyelőnél.

A szolgálati viszony megszűnéséről a munkáltatói jogkört gyakorló parancsnok haladéktalanul értesíti a pártfogolt lakcíme, illetve tényleges tartózkodási helye szerint illetékes pártfogó felügyelői szolgálatot és rendőrkapitányságot, egyidejűleg közli a megállapított külön magatartási szabályokat. A továbbiakban a pártfogó felügyelet végrehajtására az általános szabályokat kell alkalmazni.

A katonákra e rendelet útbaindításra, a szabadságvesztést végrehajtó intézet kijelölésére, végrehajtási fokozatoktól független együttes elhelyezésre, az elítélt megismerésére, együttes elhelyezésére, enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása miatti átszállításra, átmeneti részlegre, fiatalkorú elítéltekre, illetve a nem magyar állampolgárságú elítéltekre vonatkozó szabályai nem alkalmazhatók.

13 A társadalmi visszailleszkedést segítő programok, az utógondozás és a pártfogó felügyelet végrehajtásának szabályai

A szabadságvesztésből szabadult számára a társadalomba való beilleszkedés rendszerint jelentős nehézségekkel jár. Ennek okait a szakirodalom részben szubjektív eredetűnek tekinti, mint a szabadságvesztés negatív következményeként, az önálló életviteli képesség csökkentését, a társadalmi életszemlélet megerősödését, amelyek az elítélt beilleszkedési készségének fogyatékoságait jelzi.

Az okok nyomósabb része azonban objektív eredetű, és az elítélt beilleszkedési szándékától függetlenül érvényesül. Ilyen lehet a megfelelő lakhely, munkahely hiánya, vagy a szabadult elítélt megbélyegezettségéből, a vele szemben érvényesülő ellenérzésből fakadó beilleszkedési nehézség.

A büntetés-végrehajtási intézetnek a lehetőségein belül mindent meg kell tennie a szabaduló visszavezetésének segítése érdekében /nem helyette/. A végrehajtás korszerű felfogása szerint a **szabadulásra való felkészítésnek** a lehető leghamarabb, **már az elítélt intézetbe történő felvételét követően el kell kezdődnie**. Az intézetnek az elítélt együttműködésével már akkor erőfeszítéseket kell tennie, hogy az elítélt ne veszítse el azokat a kapcsolatait, amely révén leendő lakóhelyét, állását biztosítani tudja.

A szabadításra való felkészítés további fontos alapelve, hogy azt a reintegrációs program szerves részévé kell tenni, különösen **a fogva tartás utolsó hónapjaiban**, amikor a külvilági életformába beilleszkedés érdekében **célszerű gyakorlatias, felkészítő programokat beiktatni**.

13.1 Visszailleszkedést segítő programok

Mind az elítéltek, mind a társadalomnak érdekében áll, hogy az elítéltek olyan kezelési programokba kapcsolódhassanak be, amely a börtönön kívüli életbe történő eredményes beilleszkedésüket tűzi ki célul. Az elítélteknek eltérő igényeik és gondjaik lehetnek személyes körülményüktől függően.

Számos elítélt szembesül olyan problémákkal, mint:

- hajléktalanság,
- munkanélküliség,
- társadalmi elszigeteltség,
- deviáns szociális kapcsolatok,
- aluliskolázottság,
- piacképes végzettség hiánya,
- egészségi panaszok,
- kábítószer- vagy alkoholfüggőség.

Ők mind segítségre, tanácsra, képzésre szorulnak. Az elítéltek elsősorban közvetlen gyakorlati választ igényelnek konkrét problémáikra, még hozzá a lehető leggyorsabban. Az elítéltek egyéni gondjaiknak kezelésén túl általános oktatási és képzési programokra van szükség. **Ezek a programok három fő cél köré rendeződnek.**

1. Munkára történő reintegráció:

Ideértendő a piacképes területeken történő szakképzés, mint pozitív kezelési eszköz, melynek célja az elítélt rehabilitációja, a személyiségekárosodás megakadályozása és az elítélt felkészítése arra, hogy szabadulása után felelős módon legyen képes megélhetését biztosítani.

2. Megfelelő szociális készségek elsajátítása:

A reintegráció és képzése keretében, az elítélt külvilági életformába történő visszaillesztése és a társadalmi kapcsolatainak megőrzése.

3. Konkrét segítség és szaktanácsadás:

Az elítéltek egyéni szükségleteinek biztosítása és személyi problémáinak megoldása érdekében nyújtott támogatás, tanácsadás.

A szabadulásra való felkészítés során az alábbira kell tekintettel lenni:

- Az elítéltek valamennyi kategóriájának és típusának biztosítani kell a szabadulásra való felkészítés lehetőségét.
- A felkészítésnek a lehető leghamarabb el kell kezdődnie,
- A szabadulás előkészítését a kezelési program szerves részévé kell tenni (a szabadságvesztés időbeosztásának megtervezése)
- A szabadlábra helyezés előkészítésnek a szabadságvesztés teljes időszakát át kell fognia,
- A fogva tartás utolsó hónapjaiban különleges figyelmet kell fordítani a külvilági életformára való felkészítésre.
- A lehető legszélesebb körbe kerüljenek bevonásra a különböző szervezetek, szakértők,
- A felkészítő programokat rendszeresen és módszeresen ellenőrizni, értékelni kell, s ha szükséges azokat pontosítani és javítani kell.

Az elítéltek szabadulásra felkészítése keretében (a továbbiakban: gondozás) már a szabadságvesztés végrehajtása alatt segítséget kapnak a szabadulást követő társadalomba való visszailleszkedéshez és az ehhez szükséges szociális feltételek megteremtéséhez. A gondozás – az elítélt visszailleszkedésének elősegítése érdekében – kiterjed a befogadó környezet felkészítésére, más személyek és szervezetek bevonására is. A gondozás reintegrációs program keretében valósul meg.

A szabadulás felkészítés keretében történő gondozás az elítélt érdekében végzett szakmai tevékenység, amelyet a büntetés-végrehajtási intézet és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő szoros együttműködésében valósít meg.

A gondozás célja, a reintegrációs programban elítélt részére meghatározott feladatok teljesítésének elősegítése, folyamatos figyelemmel kísérése, szükség szerinti módosítása, valamint a visszaesés kockázatának és a börtönártalmaknak a csökkentése, ezáltal a szabad életre történő eredményes felkészítés. A reintegrációs program mindazon egyéni és közösségi foglalkozásokat, terápiás elemeket, tréningeket, irányított szabadidős tevékenységeket magukban foglalják, amelyek alkalmazásával az elítéltnak lehetőséget biztosít arra, hogy önmagát, személyiségét megismerje, önismeretét, valamint a prediktív mérőeszközök által feltárt készség- és képességbeli hiányokat fejlessze, és ezáltal ellenállóbbá váljon az ismételt bűnelkövetéssel szemben.

Az elítélt gondozását a büntetés-végrehajtási intézetből való szabadulás – ideértve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét is – várható időpontja előtt :

- egy évig terjedő szabadságvesztés esetén két hónappal,
- egytől öt évig terjedő szabadságvesztés esetén hat hónappal,
- öttől tíz évig terjedő szabadságvesztés esetén egy évvel,
- tíz évnél hosszabb szabadságvesztés esetén két évvel kell megkezdeni.

A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő gondozási tevékenységét legkésőbb a büntetés-végrehajtási intézetből való szabadulás - ideértve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét is - **várható időpontja előtt két hónappal kezdi meg.**

A büntetés-végrehajtási intézetnek a két hónapos határidőt szem előtt tartva értesíteni kell a büntetés-végrehajtási intézet székhelye szerinti illetékes büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőt a gondozás megkezdéséről.

A gondozás megkezdésekor a büntetés-végrehajtási intézet az elítéltet meghallgatja és

- megállapítja, hogy az elítélt rendelkezik-e a szabadulás időpontjára érvényes személyazonosító okmánnal, szükség esetén intézkedik annak beszerzése iránt,
- nyilatkoztatja, hogy a szabadulása után hol kíván letelepedni, rendelkezik-e lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel, illetve az elítélt szabadulást követően várhatóan rendelkezni fog-e munkavállalási lehetőséggel,
- felméri a családi kapcsolatainak rendezettségét, iskolai végzettségét és szakképzettségét.

A meghallgatásról a büntetés-végrehajtási intézet jegyzőkönyvet készít, melynek egy példányát nyolc napon belül megküld a büntetés-végrehajtási intézet székhelye szerinti illetékes büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőnek, ha az elítélt meghallgatásán nem volt jelen.

Az elítélt gondozás megkezdésekor történő meghallgatásánál a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő jelen lehet.

A gondozás keretében a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő:

- a büntetés-végrehajtási intézetben felkeresi az elítélteket és egyéni vagy csoportos tájékoztatást tart a társadalomba való beilleszkedés elősegítése érdekében,
- értékeli a reintegrációs programban elért eredményeket,
- a reintegrációs programot szükség szerint kiegészíti, fejleszti,
- közreműködik a reintegrációs program megvalósításában, különösen társadalmi-, munkaerő-piaci beilleszkedést célzó csoportos foglalkozások megvalósításában,
- felméri, hogy az elítélt rendelkezik-e befogadó környezettel,
- ha az elítélt rendelkezik befogadó környezettel, felveszi velük a kapcsolatot, és együttműködésük esetén megkezdí felkészítésüket az elítélt lehetőség szerinti visszafogadására,
- szükség esetén segíti a családi kapcsolatok helyreállítását,
- ha az elítélt részéről gyógyintézetben, illetve szociális intézményben való ellátás vagy elhelyezés igénye merül fel, és ezt kellő időben jelzi, felveszi a kapcsolatot az ellátást nyújtó intézményekkel az elítélt elhelyezése érdekében.

A gondozási tevékenység keretében a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő együttműködik a helyi önkormányzatokkal, a munkáltatókkal, az elítélt társadalomba való beilleszkedését elősegítő, karitatív tevékenységet végző civil szervezetekkel, vallási közösségekkel, valamint egyéb önkéntes közreműködőkkel.

Az elítélt a letelepedéshez és a munkába állásához közvetlenül is igényelhet segítséget a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőtől, az intézkedésre jogosult más szervektől, a karitatív szervezetektől.

A szabadulás előtt álló elítéltet támogatni kell, hogy szerződést köthessen a leendő munkáltatójával, szükség szerint biztosítani kell, hogy az elítéltet munkáltatója a fenti célból a büntetés-végrehajtási intézetben felkeresse.

Ha a szabaduló elítélt gyógyintézetben vagy szociális intézményben való ellátásának vagy elhelyezésének igénye merül fel, az elítélt írásbeli hozzájárulása alapján az ellátás

igénybevételéhez szükséges egészségügyi adatokat a büntetés-végrehajtási intézet a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő részére átadhatja.

A szabadulásra felkészítés hosszabb tartamú szabadságvesztést töltő elítéltek esetében:

1. Azt az elítéltet, aki szabadságvesztés büntetésből folyamatosan legalább tíz évet büntetés-végrehajtási intézetben tölt, reintegrációs programba kell bevonni, amelynek szabályait az elítélt köteles megtartani.
2. A büntetés-végrehajtási intézet az elítélt részére egyéni reintegrációs programot készít, amely alapján végrehajtja az elítélt gondozását. A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő az egyéni reintegrációs program kidolgozásában és megvalósításában szükség szerint közreműködik.
3. Az egyéni reintegrációs program alapján az elítélt köteles
 - az egyéni reintegrációs programban részére meghatározott feladatokat végrehajtani,
 - együttműködni a büntetés-végrehajtási intézettel, a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelővel és a programba bevont szervezetekkel.
4. Az egyéni reintegrációs programot a büntetés-végrehajtási intézet szükség szerint – az elítélt, a reintegrációt segítő szervezetek képviselőinek bevonásával – felülvizsgálja és módosíthatja.

A programot a gondozás megkezdésekor készített meghallgatás során készült adatok alapján kell elkészíteni.

A visszailleszkedést segítő lehetőségek közé tartoznak a fogvatartottak közösségi jóvátételi programjai is.

A jóvátétel célja a jogerős szabadságvesztést töltő vagy egyéb jogcímen fogvatartottak egyéni önértékelésének fejlesztése, belső motivációs bázisának megeremtése, az elkövetett bűncselekmény kompenzálásának elősegítése, ezáltal a büntetés-végrehajtás társadalmi megítélésének javítása.

A közösségi jóvátételi program célja a fogvatartott szembesítése az általa elkövetett bűncselekménnyel, tudatosságának növelése és felelősségvállalásának elősegítése, valamint a szimbolikus módon a helyi közösség számára nyújtott jóvátétel során, a megjelenő közösségi értékekhez és érdekhez való elköteleződés erősítése, ezáltal a létrejövő bűnmegelőzési hatás elősegítése. További célja a helyi közösség érzékenyítése, a bv. intézetekben folyó reintegrációs tevékenységek megismertetése, amelyek összességében hozzájárulnak a szabadult fogvatartottakkal szembeni előítéletek enyhítéséhez.

Megvalósulása közösségi jóvátételi partnerszerv alapján történik, melyet a bv. intézettel kötött együttműködési megállapodás alapján vagy eseti megállapodás szerint, a közösségi jóvátételi program megvalósításában együttműködő, elsősorban állami, önkormányzati, egyházi fenntartású intézmény vagy közhasznú jogállású civil szervezet köt.

Közösségi jóvátételi programba bevonható a fogvatartott, ha

- arra önként jelentkezik;
- a jóvátételi programban történő részvételre irányuló nyilatkozatot kitöltötte és aláírta;
- a jóvátételi tevékenység jellegéhez igazodó egészségi alkalmassági követelménynek megfelel;
- az egyéni kockázatértékelése, a PME eredménye és rezsimkategóriába sorolása alapján azon részt vehet;
- tudomásul veszi, hogy a jóvátételi programban történő részvételért külön díjazásban nem részesülhet.

A bv. intézetek az alapfeladatuk maradéktalan ellátása mellett, saját megyéjük vonatkozásában bonyolíthatnak le közösségi jóvátételi programot.

A közösségi jóvátételi programok és a partnerszerv kiválasztásakor a bv. intézeteknek kiemelten figyelembe kell venniük a jubileumi évfordulókat, jeles napokat, valamint az egyházi és nemzeti ünnepeket, a közösségi jóvátételi program és a partnerszerv össztársadalmi üzenetét, a bv. intézet fogvatartotti populációját, továbbá az érintett közösség attitűdjét.

A közösségi jóvátételi programot a bv. intézet munkatervében ütemezetten vagy általános célként rögzíteni kell.

A közösségi jóvátételi program lebonyolítása

A közösségi jóvátételi partnerszervvel kötött együttműködési megállapodásnak vagy eseti megállapodásnak tartalmaznia kell:

- a partnerszerv és a bv. intézet, a közösség érdekében végzendő tevékenységre irányuló szándéknyilatkozatát;
- annak megnevezését, hogy a jóvátétel mely szervezet vagy célcsoport részére irányul;
- a tervezett közösségi jóvátételi program jellegét, amely lehet
 - munkavégzés;
 - szellemi alkotás, amelynek termékei átadásra vagy előadásra kerülnek;
 - gyűjtés a partnerszerv normában rögzített, karitatív jellegű céljainak megvalósítása érdekében (pl.: tartós élelmiszer, egyéb tárgyak, pénzadomány).
- a tervezett program megvalósítási idejét, helyszínét (amennyiben az előre meghatározható időben és helyszínen történik);
- a tervezett programban résztvevők körét (a fogvatartottak, a bv. személyi állományának, az együttműködő partnereknek és egyéb civil személyeknek létszámát), és a kapcsolattartók személyét;
- a tervezett program megvalósítása során felmerülő biztonsági kockázati tényezőket, valamint az összeköttetés rendjét;
- a tervezett program, eszköz, felszerelés, gépjármű igényeit;
- a felmerülő költségeket, azok vállalási arányait;
- a bv. intézet, valamint a partnerszerv esetleges munka- és védőruházat ellátási, továbbá munkavédelmi oktatási, és eszköz ellátási kötelezettségét;
- a megállapodást kötő felek által indokoltnak vélt, a közösség előzetes tájékoztatására vonatkozó kötelezettségeit;
- amennyiben szellemi alkotás (szerzői jogi védelem alatt álló) létrehozása, és közösség részére történő átadása a jóvátételi tevékenység tárgya, úgy a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) által előírt tartalmi elemeket;
- annak közlését, hogy a fogvatartott a nyilatkozat aláírásával a vagyoni jogokról lemond.

Sajtó nyilvános vagy a bv. szervezet kiadványaiban megjelentetni kívánt közösségi jóvátételi program megvalósítása esetén a bv. intézet sajtóreferense a bv. szervezet kommunikációjára vonatkozó szabályok szerint köteles eljárni.

A jóvátétel jellegétől függő bv. intézeten kívüli helyszín esetében, amennyiben az konkrétan meghatározható, előzetes helyszíni szemlét kell tartani, a megállapodás megkötését

megelőzően. A szemlét a bv. intézet vezetője által kijelölt személyi állományi kör végzi. A szemle során értékelni kell:

- a program kezdetét és befejezésének idejét;
- a megközelítési útvonalat;
- a tisztálkodási és illemhely lehetőségét;
- az ételmezés és ivóvíz biztosítását;
- a biztonságos végrehajtást befolyásoló körülményeket;
- a tevékenységi terület határait;
- a biztonságra veszélyes szerszámok, anyagok kiadásának szabályait, használatát, tárolását;
- a lebonyolításhoz szükséges létszámot, eszközt és felszerelést;
- az egészségügyi ellátás lehetőségeit;
- az összeköttetés módját.

A szemle megállapításait, a szemlét követő 3 munkanapon belül jegyzőkönyvben kell rögzíteni és a bv. intézet vezetőjének kell átadni, a megállapodás megkötéséhez történő felhasználás céljából. A jegyzőkönyvet az együttműködési- vagy az eseti megállapodás azon példányához kell csatolni, amelyik a bv. intézet kezelésében marad.

A bv. intézet a bevonható fogvatartottak számára elérhető módon hirdeti meg a jóvátételi programot, annak jellege szerint megjelölt tevékenység ismertetésével. A tájékoztatásban feltüntetett határidőig, önkéntesen jelentkezhetnek a fogvatartottak a bv. intézet vezetője által meghatározott módon, az informatikai nyilvántartási rendszerben rögzített kérelem útján.

Az önkéntesen jelentkező fogvatartottak közül az vehet részt a közösségi jóvátételben, aki számára azt a bv. intézet vezetője jóváhagyta. A javaslat és az engedélyezés során mérlegelni kell a bevonható létszámot, a jelentkező fogvatartottak rezsिमkategoríába, biztonsági kockázati csoportba való besorolását, és egyéni kockázati értékelését.

A közösségi jóvátétel a progresszív végrehajtás reintegrációs programeleme, ezért a részvétel egyik előfeltétele, hogy a külső helyszínen végzett jóvátételi tevékenység elsősorban az egyes végrehajtási fokozaton belüli általános vagy enyhébb rezsिमű, valamint közepes, vagy alacsony biztonsági kockázati csoportú fogvatartottak számára engedélyezhető. Indokolt esetben, megfelelő biztonsági intézkedések mellett szigorúbb rezsिमbe sorolt fogvatartott is részt vehet jóvátételi programban. A bv. intézet területén végezhető közösségi jóvátételi tevékenység esetén a bv. intézet vezetője a bv. intézet sajátosságait figyelembe véve határozza meg a bevonható fogvatartottak körét.

A közösségi jóvátételi tevékenység megkezdése előtt, a bv. intézet vezetője által kijelölt személyi állományi tag a bevont fogvatartottak részére csoportos foglalkozást tart. Ismerteti a jóvátétel célját, tartalmi elemeit, a motiváció megerősítése érdekében. A foglalkozás végrehajtását és lényegi elemeit az informatikai nyilvántartási rendszer megfelelő menüjében rögzíti.

A közösségi jóvátételi programra történő önkéntes jelentkezést, az azon való részvételt és annak értékelését a véleményekben, az egyéniesített fogvatartási programtervben, valamint annak időszakos értékelésében fel kell tüntetni, továbbá a fogvatartott rezsिमbe és biztonsági kockázati csoportba sorolásakor figyelembe kell venni.

Amennyiben szellemi (szerzői jogi védelem alá tartozó) alkotás létrehozása, átadása a közösségi jóvátétel keretében végzett tevékenység tárgya, úgy a bevont fogvatartottnak az Szjt 16. § (1) és (4) bekezdésében foglalt tartalommal előzetesen nyilatkozatot kell tennie. Amennyiben a vagyoni jogokról nem mond le, a közösségi jóvátételi programban nem vehet részt, egyéb joghátrány nem érheti.

A közösségi jóvátételi program megvalósításában résztvevő személyi állományi tagok részére – annak végrehajtását megelőzően – speciális eligazítást kell tartani, amelyen a konkrét biztonsági rendelkezések meghatározásán túlmenően ismertetni kell a jóvátétel célját és a közösségi jóvátételi program elemeit, célcsoportját.

A bv. intézet vezetőjének a közösségi jóvátételi program megvalósításakor jelen lévő média képviselői részére, a nyilatkozattételt megelőzően a bv. szervezet kommunikációjáról szóló szabályok megtartásával kell eljárnia. A BVOP illetékes főosztályával soron kívül egyeztetnie szükséges a közzététel kapcsán.

14 Utógondozás

1. **Az utógondozás célja az,** hogy a szabadságvesztésből szabadulónak, a segítséget nyújtson a reintegrációhoz , a társadalomba történő beilleszkedéshez és az ehhez szükséges szociális feltételek megteremtéséhez.

Az utógondozás tartalma legfeljebb egy év.

2. Az utógondozásnak az elítélt kérelmére van helye. A szabadságvesztésből szabadult elítélt segítséget és támogatást kérhet, különösen a munkába állásához, a letelepedéséhez, a szállásbiztosításához, a megkezdett tanulmányai folytatásához, gyógykezeléséhez és gyógyító eljáráshoz.
3. Az utógondozás a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő végzi, a helyi önkormányzatok, a munkáltatók, az elítélt társadalomba való beilleszkedését elősegítő, karitatív tevékenységet végző civil szervezetekkel, vallási közösségekkel, valamint egyéb önkéntes közreműködőkkel.
4. Az elítélt szabadulását követő munkavállalásának és lakhatásának elősegítése érdekében a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő felméri a szabaduló elítélt befogadó környezete szerinti munkáltatókat, civil szervezeteket, vallási közösségeket, amelyek vállalják a szabaduló elítélt foglalkoztatásának, lakhatásának biztosítását.

14.1 Pártfogó Felügyelői tevékenység

Pártfogó Felügyelői Szolgálat célja, hogy a pártfogó felügyelő a büntetőeljárás és a végrehajtás folyamatában kellő súllyal legyen jelen, és közvetítő szerepet lásson el az elkövető, valamint az áldozat és a társadalom között, ezáltal csökkentve a bűnismétlés veszélyét és fokozva az elkövető társadalmi reintegrációjának esélyét, és segítséget nyújtson a társadalomba való beilleszkedéshez, az ahhoz szükséges szociális feltételek megteremtéséhez.

2011.január 1-je óta a Pártfogó felügyelői Szolgálat szakmai felügyeletét országos hatáskörben a Közigazgatási és Igazságügyi minisztérium Igazságügyi Szolgálatok látja el, a pártfogó felügyelői feladatokat pedig a megyei kormányhivatalokba integrált Igazságügyi Szolgálatok végzik, a pártfogó felügyelők tevékenységén keresztül.

Az országgyűlés elfogadta a 2014.évi XXX. törvényt, mely eredményeként a megyei (fővárosi) Kormányhivatalok Igazságügyi Szolgálatok Pártfogó Felügyelői Szolgálatok által ellátott egyes, a büntetés-végrehajtással összefüggő pártfogó felügyelői tevékenységek a Belügyminisztérium irányításába kerültek.

A 2014.évi XXX. törvény, valamint a 2013.évi CCXL. törvény, és a Pártfogó felügyelő Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013.(VI.29.) KIM. rendelet együttesen meghatározzák a büntetés-végrehajtással összefüggő büntetés-végrehajtási pártfogók pártfogó tevékenységei körét, melyek a következők:

1. a feltételes szabadságra bocsátással összefüggésben elrendelt pártfogó felügyelői vélemény készítése;

2. környezettanulmányok készítése:

- a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárt életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt kötelező kegyelmi eljárása elbírálásához;
- a szabadságvesztés félbeszakítására irányuló kérelem indokoltságának ellenőrzése céljából;
- a reintegrációs őrizetbe helyezést megelőzően;
- a fiatalkorú befogadó részlegbe helyezését megelőzően;

1. a gondozás keretében végzett reintegrációs tevékenység;

2. az utógondozás keretében végzett reintegrációs tevékenység;
3. a feltételes szabadság tartamára törvény alapján fennálló vagy elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtása.

A Törvényekben és a rendeletben elfogadott módosítások alapján 2014.szeptember 01.-től az Igazságügyi Szolgálatból 30 fő pártfogó felügyelő integrálódott a büntetés-végrehajtási szervezetbe, kormányzati jogviszonyba.

A reintegráció megvalósítása érdekében ezáltal a pártfogók hatásköre jelentősen kibővült, és számos új funkciót, feladatot kell ellátniuk, így a reintegrációs gondozás megvalósításában a pártfogó felügyelők kulcsfontosságú szerepet töltenek be.

A pártfogó felügyelet végrehajtása során a pártfogó felügyelő vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő a pártfogolt ellenőrzésével és irányításával elősegíti annak megakadályozását, hogy a pártfogolt ismételten bűncselekményt kövessen el, továbbá segítséget nyújt a társadalmi beilleszkedéséhez, az ehhez szükséges szociális készségek kialakításához és feltételek megteremtéséhez, közreműködik a sértettek érdekeinek érvényesülésében.

A pártfogó felügyeletet a pártfogó felügyelői szolgálat kijelölt pártfogó felügyelője, a feltételes szabadságra bocsátással összefüggő pártfogó felügyeletet a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő hajtja végre.

14.1.1 A feltételes szabadságra bocsátással összefüggésben elrendelt pártfogó felügyelői vélemény készítése.

A feltételes szabadságra bocsátás tárgyában indult eljárás során a határozat meghozatala előtt a büntetés-végrehajtási bíróságnak feltétele, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontjáig rendelkezésre álló idő legalább kettő hónap – elrendelheti a vélemény beszerzését. Amennyiben a büntetés-végrehajtási bíróság a vélemény beszerzését indokoltnak tartja, úgy az elítélt magyarországi lakó- és/vagy tartózkodási helye szerint illetékes büntetés-végrehajtási szervet rendeli ki. A véleményt a büntetés-végrehajtási szerv vezetője által kijelölt büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő készíti el.

A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő a feltételes szabadságra bocsátás várható időpontja előtt legalább két hónappal meghallgatja a büntetés-végrehajtási szervnél az elítéltet a vélemény elkészítése céljából. A büntetés-végrehajtási pártfogó a meghallgatástól számított időponttól kezdődően folyamatosan kapcsolatot tarthat az elítélttel.

Amennyiben az elítélt nem a vélemény elkészítésére kirendelt büntetés-végrehajtási szervnél tölti jogerős szabadságvesztés büntetését, úgy a kijelölt büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő köteles közreműködésbe vonni az elítéltet fogva tartó büntetés-végrehajtási szerv büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőjét.

A vélemény kiterjed az elítélt családi állapotára, iskolai végzettségére, szakképzettségére, foglalkozására, munkahelyére vagy tanulói jogviszonyának adataira, egészségügyi adataira, esetleges káros szenvedélyeire, szociális helyzetére, így különösen családi-, lakás-, valamint jövedelmi és vagyoni körülményeire. A fentiek értelmében a vélemény betekintést enged az összegyűjtött információk alapján az elkövetett bűncselekmény, a fogvatartott ahhoz való viszonyulása és a szabadságvesztés végrehajtása során személyiségében bekövetkezett változások között fennálló összefüggésekbe, amelyek alapján a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő javaslatot tehet az elítélttel szemben egyedi magatartási szabály vagy kötelezettség elrendelésére.

A vélemény elkészítése érdekében a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő az elítéltet köteles meghallgatni és vele attól az időponttól kezdődően rendszeresen kapcsolatot tarthat

A vélemény készítése során nem mellőzhető az elítélt lakókörnyezetének megtekintése.

A vélemény elkészítésére rendelkezésre álló idő – jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában – az elrendelésnek a büntetés-végrehajtási szervhez való érkezésétől számított 30 nap, kivéve, ha a büntetés-végrehajtási bíró az eljárás jellegére figyelemmel a teljesítésre külön határidőt szabott. A kezdő napnak az érkeztetés napját nem kell beszámítani, hanem a rákövetkező napot kell a számítás alapjának tekinteni. Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le. Függetlenül a rendelkezésre álló 30 napos határidőtől, a büntetés-végrehajtási pártfogónak törekednie kell arra, hogy a vélemény a lehető legrövidebb időn belül elkészüljön.

14.1.2 A fiatalkorú elítélttel kapcsolatos vélemény elkészítésének külön szabályai

Fiatalkorú elítélt ügyében a vélemény elkészítésekor a fiatalkorúval együtt élő szülőt vagy gyámot, ennek hiányában a gondozót is meg kell hallgatni.

A vélemény elkészítéséhez a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő tájékozódik a fiatalkorú elítélt:

- törvényes képviselőjénél, hivatásos gyámjánál;
- a lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatnál;
- nevelésbe vett gyermek esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnál.

A tájékozódás és az információgyűjtés célja a fiatalkorú elítélt jelenlegi, esetleges korábbi gondozásának, gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének tapasztalatainak megismerése.

2. Környezettanulmányok készítése

A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelői tevékenység keretében az intézkedések végrehajtása, valamint a hatósági eljárások során, kötelezően elvégzendő környezettanulmányok készülnek.

A környezettanulmány beszerzésére a büntetés-végrehajtási szerv az elítélt magyarországi lakó- és/vagy tartózkodási helye szerint illetékes büntetés-végrehajtási szervet keresi meg. A környezettanulmányt a büntetés-végrehajtási szerv vezetője által kijelölt büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő készíti el.

A fentiek alapján a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő környezettanulmányt készít:

- a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből kizárt életfogytig tartó szabadságvesztésre ítéltet kötelező kegyelmi eljárása elbírálásához,
Ebben az esetben különösen vizsgálnia kell a kegyelmi eljárás során az egyéniesített fogvatartási programterv megvalósulási folyamatát, az elítélt magatartását, fegyelmi és jutalmazási helyzetét, együttműködési készségét. Figyelembe kell vennie a munkavállalási és lakhatási lehetőségeit, értékelnie kell kapcsolattartásának minőségét és gyakoriságát, továbbá mindazon körülményeket, amelyekből egyértelműen megállapítható a szabadulásra való felkészültsége és motivációja.
- a szabadságvesztés félbeszakítására irányuló kérelem indokoltságának ellenőrzése céljából vizsgálnia kell a kérelem okának relevanciáját, valamin továbbá azt is, hogy fűződik-e az elítéltnak olyan érdeke a büntetés-végrehajtási szerv elhagyásához, amely a kérelemben foglaltaktól eltér.
- a reintegrációs őrizetbe helyezést megelőzően vizsgálnia kell az őrizetbe helyezés kapcsán az elítélt kapcsolattartását, az általa megjelölt lakóingatlant, vagyoni

jövedelmi helyzetét. Ki kell térnie a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőnek arra is, hogy az elítélt várhatóan képes-e a reintegrációs őrizetre vonatkozó szabályok, előírások betartására

- a fiatalkorú befogadó részlegbe helyezését megelőzően vizsgálnia kell a beilleszkedését veszélyeztető körülmények fennállását. Azok kiküszöbölésére, megoldására a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőnek célszerű javaslatokat megfogalmaznia.

A környezettanulmány elkészítésére **legalább 8, legfeljebb 30 nap** áll rendelkezésre.

A környezettanulmányban rögzített adatok, információk és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő által tapasztalt személyes benyomások az elítélt szabadulását megelőzően a reintegrációs gondozás, majd az utógondozás során, továbbá a feltételes szabadságra bocsátás mellett elrendelt pártfogó felügyelet ellátásakor és a reintegrációs őrizetben lévők ellenőrzése, a velük folytatott szakmai munka végrehajtásakor felhasználhatók.

A fiatalkorú elítélttel kapcsolatos környezettanulmány elkészítésének külön szabályai.

Fiatalkorú elítélt ügyében a környezettanulmány elkészítésekor a fiatalkorúval együtt élő szülőt vagy gyámot, ennek hiányában a gondozót is meg kell hallgatni.

A környezettanulmány elkészítéséhez a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő tájékozódik a fiatalkorú elítélt családjánál, törvényes képviselőjénél, hivatásos gyámjánál, a lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatnál, nevelésbe vett gyermek esetén a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnál, egyéb adatközlőnél.

14.1.3 A gondozás keretében végzett reintegrációs tevékenység

A büntetés-végrehajtási szervezet kiemelt célja a szabadságvesztést töltő elítélt szabadulásra történő eredményes felkészítése, a társadalomba való visszailleszkedésének elősegítése, a szabadulás utáni jogkövető életmód kialakításához szükséges feltételek biztosítása, és ezáltal a visszaesési kockázat mértékének csökkentése. A reintegrációs gondozás fogalmának – és az abból eredő feladatok végrehajtásának – bevezetése a Büntetés-végrehajtási Törvény kiemelt novuma.

A reintegrációs gondozást az elítéltet fogva tartó büntetés-végrehajtási szerv büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelője hajtja végre, a reintegrációs tiszttel való szoros együttműködésben. A reintegrációs gondozásba vont elítélt szabadulásra történő felkészítésére a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő a reintegrációs tiszttel közösen reintegrációs programot készít, amelyben foglaltak megvalósulását meghatározott időszakonként értékelni, és indokolt esetben módosítani kell.

A reintegrációs gondozás büntetés-végrehajtási jogi intézmény, és – szemben a feltételes szabadság tartamára törvény alapján fennálló vagy elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtásával – nem büntetőjogi intézkedés. Jellege szerint a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő által nyújtott segítő tevékenység, amelynek főbb jellemzői:

- legfőbb tartalmi eleme a segítségnyújtás, amelynek végrehajtásához hátrányos jogkövetkezmény nem kapcsolódik, annak során magatartási szabály nem érvényesíthető;
- egyrészt az elítélt által hozott, másrészt a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő által feltárt probléma kezelésére, megoldására irányul;
- a segítő folyamat célja az egészségügyi, mentális, szociális, és életvezetési nehézségek megoldásában való közreműködés, segítségnyújtás;
- segítő folyamatban a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő által meghatározott feladatok vállalásához és teljesítéséhez az elítélt együttműködése szükséges;

- a segítő folyamat módszerei között meghatározó az egyéni tanácsadás keretében nyújtott tájékoztatás, az egyéni esetkezelés, az ügyintézés, a csoportos foglalkozás, és a Családi Döntéshozó Csoportkonferencia módszerének alkalmazása;

A reintegrációs gondozás időtartamára a Büntetés-végrehajtási Törvény 185.§ 2. és 3. bekezdésében leírtak az irányadóak, így az elítélt gondozását a büntetés-végrehajtási intézetből való szabadulás - ideértve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét is - várható időpontja előtt:

- egy évig terjedő szabadságvesztés esetén két hónappal,
- egytől öt évig terjedő szabadságvesztés esetén hat hónappal,
- öttől tíz évig terjedő szabadságvesztés esetén egy évvel,
- tíz évnél hosszabb szabadságvesztés esetén két évvel kell megkezdeni.

Valamint a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő gondozási tevékenységét legkésőbb a büntetés-végrehajtási intézetből való szabadulás - ideértve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét is - várható időpontja előtt **két hónappal**, az átmeneti részlegbe helyezett vagy hosszabb tartamú szabadságvesztést töltő elítélt esetén **hat hónappal**, vagy a társadalmi kötődés programba bevont elítélt esetén a behelyezést követő **nyolc napon** belül kezdi meg.

A reintegrációs gondozás kiterjed:

- a büntetés-végrehajtási szervnél szabadságvesztés büntetését töltő magyar és külföldi állampolgárságú elítéltre.

A reintegrációs gondozás nem alkalmazható:

- a büntetés-végrehajtási szervnél előzetesen letartóztatott fogvatartottra;
- a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztést töltő elítéltre;
- az elzárást, a szabálysértési elzárást és a pénzbírság, illetve a közérdekű munka helyébe lépő szabálysértési elzárást (a továbbiakban: elzárás) töltő elítéltre, elkövetőre.

Abban az esetben, ha a büntetés-végrehajtási szerv megfelelő kapacitással rendelkezik, és az elítélt rendkívüli élethelyzete indokolja ezt, akkor a reintegrációs gondozásra nem jogosultak is – kivéve az előzetesen letartóztatottat – részesülhetnek támogatásban.

A reintegrációs gondozásra – valamennyi elítélt kötelezett vagy jogosult.

- Így az **átmeneti részlegre** helyezett elítélt, aki esetében, ahol a reintegrációs gondozás végrehajtása a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő feladata,
- Az **alacsony biztonsági kockázatú részlegre** helyezett elítélt esetén a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő az elítélt szabadulásának várható időpontját megelőző két hónappal reintegrációs gondozást végez az elítélt társadalmi kapcsolatainak megerősítése érdekében,
- A **szabadulásra felkészítés** során a reintegrációs tiszt és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő aktív és hatékony együttműködése elengedhetetlen.
- **Hosszabb tartamú szabadságvesztést töltő** elítéltek esetén a reintegrációs tevékenység a reintegrációs tiszt és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő közös feladata, mely segítségével egy egyéni reintegrációs program kerül kidolgozásra.
- **Társadalmi kötődési program** a Büntetés-végrehajtási Törvény egyik kiemelt jelentőségű nívója. A visszaeső elítéltek kivételével, a vétség miatt szabadságvesztést töltő elítéltek kérhetik a programban való részvételüket. A társadalmi kötődés programban a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő feladata elengedhetetlen.

14.1.4 A fiatalok elítelt reintegrációjának elősegítése

A fiatalok elítelt mind életkori, mind hátrányos helyzetéből adódó sajátosságai miatt nem képes megfelelően alkalmazkodni a társadalmi normákhoz, amely elősegítheti a deviáns magatartásmintázatok kialakulását és megerősödését. A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőnek vizsgálnia kell az elítelt által elkövetett bűncselekmény(ek) körülményeit is.

A fiatalok fogvatartott reintegrációjának elősegítése és a visszaesési kockázatának csökkentése szempontjából külső, ilyen irányú tevékenységet végző szervezetek bevonásával törekedni kell a kognitív magatartás-alkítás módszereinek alkalmazására, így különösen az indulatkezelés, a problémamegoldó technikák, a társadalmi életben való jártasság növelését szolgáló tréningek megtartására.

El kell érni, hogy a fiatalok elítelt a reintegrációs tiszt és a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő irányítása mellett önként és aktívan közreműködjön élete alakításában, motivációja és felelősségérzete fejlesztésében.

Az utógondozás keretében végzett reintegrációs tevékenység

Az utógondozás célja, hogy a szabadságvesztésből szabadultnak segítséget nyújtson a társadalomba való beilleszkedéséhez.

Az utógondozás nem büntetőjogi intézkedés. Jellege szerint a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő által nyújtott segítő tevékenység, amelynek megkezdését az utógondozott önkéntes kérelme alapozza meg, és az, a részéről bármikor megszakítható.

Főbb jellemzői:

- a segítségnyújtás, amelynek végrehajtásához hátrányos jogkövetkezmény nem kapcsolódik, annak során magatartási szabály nem érvényesíthető;
- az utógondozott által hozott, és a pártfogó felügyelővel közösen megfogalmazott probléma kezelésére, megoldására irányul;
- az egészségügyi, mentális, szociális, és életvezetési nehézségek megoldásában való közreműködés, segítségnyújtás;
- az egyéni tanácsadás keretében nyújtott tájékoztatás, az egyéni esetkezelés, az ügyintézés, a csoportos foglalkozás, és a Családi Döntéshozó Csoportkonferencia módszerének alkalmazása;

Az utógondozás teljes időtartama jogszabályban rendeleti szinten meghatározott, ugyanakkor azon belül kezdő- és záró időpontja jellemzően az elítelt vagy szabadult elítelt szükségleteihez igazodik. A segítő folyamatban a pártfogó felügyelő által meghatározott feladatok vállalásához és teljesítéséhez az utógondozott együttműködése szükséges.

A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő jellemzően azokat a módszereket és technikákat alkalmazza az utógondozás végrehajtása során, amelyeket a reintegrációs gondozás keretében biztosít az elítelt részére. Az utógondozott jogosult mindazon támogatási formák igénybe vételére, amelyek a reintegrációs gondozásba vont elíteltet megilletik. A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő által nyújtott támogatási formák közül meghatározó a munkába állás elősegítése, és a lakhatás megoldásában való közreműködés. Abban az esetben, ha az utógondozott korábban megkezdett tanulmányai a szabadságvesztés végrehajtására tekintettel megszakadtak, a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő feladata annak elősegítése, hogy az utógondozottat oktatásba vonja.

Amennyiben az utógondozott egészségi állapota indokoltá teszi, a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő közreműködik az utógondozott egészségügyi intézményben történő elhelyezése érdekében.

14.1.5 A feltételes szabadság tartamára törvény alapján fennálló vagy elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtása

A feltételes szabadság tartamára törvény alapján fennálló vagy elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtásának célja, hogy a pártfogolt ismételten bűncselekményt kövessen el, továbbá segítséget nyújt a társadalmi beilleszkedéséhez, az ehhez szükséges szociális készségek kialakításához és feltételek megteremtéséhez, közreműködik a sértettek érdekeinek érvényesülésében.

A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő egyéni pártfogó felügyelői terv alapján látja el a pártfogó felügyelet végrehajtásával járó teendőket és összehangolja a pártfogó felügyelet végrehajtásában közreműködő szervek, szervezetek, személyek tevékenységét.

A pártfogó felügyelet végrehajtása során a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő egyik kiemelt feladata a szakmai és társadalmi kapcsolatok megerősítése, a külső, együttműködő szervek és szervezetek tevékenységének koordinálása a hatékonyság érdekében.

A pártfogó felügyelet végrehajtásában a rendőrség is segítséget nyújt. A rendőrség a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő megkeresése alapján, – a pártfogó felügyelet elrendeléséről, rendőrség által ellenőrizendő magatartási szabályokról való – értesítést követően közreműködik a végrehajtásban. A rendőrség a külön magatartási szabályok módosításának kezdeményezésére vonatkozó javaslatát a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőnek küldi meg.

A pártfogó felügyeletet a pártfogolt lakóhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási szerv büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelője hajtja végre.

A pártfogó felügyelet járulékos jellegű jogintézmény, önállóan nem, csak büntetés vagy intézkedés mellett kerülhet sor az alkalmazására. Intézkedés melletti pártfogó felügyelet végrehajtására csak a bíróság jogerős határozata alapján, jogszabályban meghatározott módon kerülhet sor. A pártfogó felügyelet végrehajtásáról feltételes szabadságra bocsátás esetén a büntetés-végrehajtási bíró rendelkezhet.

A pártfogó felügyelet alkalmazása nem mellőzhető:

- életfogytig tartó szabadságvesztésből szabaduló, feltételes szabadságra bocsátott elítélt esetében;
- visszaeső terhelt esetében;
- fiataalkorú terhelt esetében.

A pártfogó felügyelet a szabadságvesztésből történő tényleges elbocsátás napjával kezdődik.

A feltételes szabadság tartama azonos a szabadságvesztés hátralevő részével, de legalább egy év, életfogytig tartó szabadságvesztés esetén pedig legalább tizenöt év.

Az öt évet meg nem haladó szabadságvesztés esetén, ha az elítélt nem többszörös visszaeső, a bíróság az ítéletben úgy is rendelkezhet, hogy a feltételes szabadság tartama legalább egy, legfeljebb három évvel meghosszabbodik.

A pártfogó felügyelet végrehajtása során különös jelentősége van az **egyéni pártfogó felügyelői terv** készítésének, hiszen a jogintézmény lényege, hogy az adott eset sajátosságaihoz igazodóan történjék a beavatkozások célzott megtervezése. A pártfogó felügyelet végrehajtása során a terv egyik funkciója, hogy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő átgondolja, melyik módszer alkalmazása szolgálja a legoptimálisabban a szakmai célok megvalósítását.

A büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő a pártfogolt tájékoztatását – és a jegyzőkönyv felvételét – követő harminc napon belül készíti el a tervet.

A pártfogó felügyelet tartama alatt a pártfogolt köteles:

- a bíróság határozatában előírt külön magatartási szabályokat és az e törvényben meghatározott kötelezettségeket (a továbbiakban együtt: magatartási szabályok) megtartani,
- a pártfogó felügyelőnek vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőnek és a rendőrségnek a magatartási szabályok megtartására és ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseit teljesíteni, a kért felvilágosítást megadni,
- a pártfogó felügyelő vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő felhívásának eleget tenni, és a kapcsolattartás meghatározott rendszeressége és módja szerint a pártfogó felügyelőnél jelentkezni.

A pártfogó felügyelet végrehajtása során a pártfogolt a pártfogó felügyelői szolgálatától vagy a büntetés-végrehajtási szerv büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelőjétől :

- segítséget kérhet, különösen munkába állásához, letelepedéséhez, megélhetése és szállása biztosításához, tanulmányai folytatásához, gyógyító kezeléséhez és gyógyító eljárásához,
- életvezetési tanácsot kérhet,
- segítséget kérhet családi kapcsolatainak helyreállításához,
- kérheti csoportos foglalkozáson való részvételét.

A magatartási szabályok megtartását a pártfogó felügyelő vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő ellenőrzi, abban a rendőrség is a pártfogó felügyelő vagy a büntetés-végrehajtási pártfogó felügyelő megkeresésére közreműködik.

Ha a pártfogó felügyelet eredményes végrehajtása érdekében a külön magatartási szabály módosítása vagy mellőzése indokoltnak tűnik, a pártfogó felügyelő az ellenőrzési tapasztalatai, vagy a rendőrség kezdeményezése vagy a pártfogolt kérelme alapján a külön magatartási szabály megváltoztatásának indítványozására az ügyésznek javaslatot tesz.

A Pártfogó Felügyelői Szolgálat kiemelt és az ügyfelek által is rendkívül kedvezően fogadott szolgáltatása a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat, melynek keretében jövedelemre és ügytárgyra tekintett nélkül, a Szolgálat munkatársai adnak jogi felvilágosítást, útbaigazítást, egyszerűbb ügyekben jogi tanácsot.

1. sz. melléklet

BEFOGADÓ ADATLAP NYOMTATVÁNY

.....
bv. intézet megnevezése

BEFOGADÓ ADATLAP

A kérdőívet olvashatóan, a valóságnak megfelelően kell kitölteni!

Név:	Nyilvántartási szám:
Születési név:	Megszólítás, becenév:
Születési hely, idő:	Anyja neve:
Állandó lakcím:	Tartózkodási hely:

Családi

állapota:

.....
Házastárs/élettárs neve, elérhetősége (értesítési cím)

.....
Gyermekek száma: fiú lány

Gyermekek kora:

Ki gondoskodik róluk:

Hol nevelkedett, ki nevelte: család – nagyszülők – nevelőszülők – nevelőotthon –
egyéb:

Milyen körülmények között nevelkedett
:

.....
Kikkel él egy háztartásban:

.....
A családtagjai közül kikkel tart kapcsolatot:

Feltételezhetően kik fogják támogatni a fogvatartása alatt (rokoni fok megjelölésével):
.....

Gyámság, gondnokság alatt áll-e: igen – nem

Állt-e pártfogó felügyelet alatt a bekerülését megelőzően: igen – nem hol:
.....

A családjából volt-e valaki büntetve: nem – igen:

rokoni fok:

Hogyan került az intézetünkbe: önként jelentkezett – szállítással érkezett – elővezetés útján

Elkövetett bűncselekmény(ek):
.....

A büntetését, letartóztatását jogosnak érzi-e? igen – nem, mert nem követtem el – nem,
mert eltűszott

Bűntársa(i):

Van-e haragosa az intézetben (ha igen nevezze meg): nincs – van,
éspedig:

Van-e védője: igen, kirendelt – igen, meghatalmazott – nincs

A védő neve, elérhetősége:
.....

Folyik-e Ön ellen egyéb büntetőeljárás (ha igen, hol, milyen bűncselekmény miatt):
nem – igen:

Volt-e korábban büntetve (ha igen, hányszor, milyen bűncselekmény miatt): igen – nem

.....
Utoljára **honnan** **és** **melyik** **évben** **szabadult:**

.....
Hányadik **alkalommal** **tölt** **szabadságvesztés** **büntetést:**

.....
Korábbi szabadságvesztése alatt követett-e el bűncselekményt: nem - igen:

.....
Az **összes,** **bv.** **intézetben** **töltött** **idő** **hossza:**

.....
Tudja-e, hogy a szabadulását követően a lakhatása milyen körülmények között lesz megoldott:

.....
Van-e saját lakása: van – nincs

Írni-olvasni tud-e?.....
Legmagasabb **iskolai** **végzettsége:**

.....
Szakképzettsége(i):.....

.....
Milyen **egyéb** **szakmákban** **van** **jártassága:**

.....
Bekerülése előtt volt-e munkaviszonya: volt – nem volt – alkalmi munka – nyugdíj – egyéb:

.....
Hol, **milyen** **munkakörben** **dolgozott:**

.....
Havi **átlagos** **nettó** **jövedelme:**

.....
A **család** **átlagos** **havi** **nettó** **jövedelme:**

.....
Teljesített-e katonai/rendvédelmi szolgálatot (ha igen, hol, mikor, mennyi ideig):

.....
Idegen nyelv ismerete (igen esetén jelölje meg a nyelvet és az annak szintjét): nem – igen:

.....
Lehetőség függvényében szeretne-e dolgozni az intézetben: igen – nem

Van-e **szerencsejáték** **szenvedélye:** nem – igen:

.....
Bekerülése előtt fogyasztott-e alkoholt: nem – igen: alkalmyszerűen, napi rendszerességgel

Milyen **mennyiségben** **fogyasztott** **alkoholt:**

.....
Dohányzik: nem – igen:.....szálat naponta

Fogyasztott-e kábítószer: nem – igen: kíváncsiságból kipróbáltam – alkalmyszerűen – rendszeresen

Milyen **kábítószer** **fogyasztott:**

.....
Volt-e valamilyen elvonókúrán, rehabilitációs központban; mikor, hol:

.....
Hogyan jellemezné jelenleg az egészségügyi állapotát:

kiváló – jó – közepes – megfelelő – rossz

Milyen **egészségügyi** **problémái** **vannak:**

Szed-e rendszeresen gyógyszert (ha igen mit, mennyit): nem – igen:

Hogyan jellemezné a jelenlegi lelkiállapotát: jó – közepes – megfelelő – rossz

Rendelkezik-e testi fogyatékkal (ha igen írja le): nem – igen:

Speciális étrendigénye van-e (ha igen milyen jellegű igényel) nincs – van:

Van-e feltűnő, szemmel látható, különös ismertetőjel a testen (például seb, tetoválás, műtéti vagy egyéb heg, stb.):

Volt-e önkárosítási, öngyilkossági kísérlete valaha (ha igen, hol, mikor, milyen jellegű, miért): nem – igen:

A családjában volt-e valakinek öngyilkossági kísérlete vagy öngyilkossága (ha igen, kinek, mikor): nem – igen:

Állt-e pszichiátriai kezelés alatt (ha igen miért, mikor): nem – igen:

A családjában áll/állt-e valaki pszichiátriai kezelés alatt (ha igen ki, miért, mikor): nem – igen:

Sportol-e; ha igen, mit, milyen szinten:

Van-e hobbi (ha igen, mi az): nincs – van:

Lehetőség függvényében az intézetben tartózkodása alatt milyen programokon szeretne részt venni: oktatás – szakképzés – munka – sport – könyvtár – kulturális tevékenység – szakkörök – egyéb:

Szabadulása után biztosított-e a munkahelye (ha igen, hol, milyen munkakörben): nem – igen:

Hozzájárulok, hogy az intézet pszichológusa elbeszélgesse velem: igen – nem

Van-e valamilyen problémája, amit szeretne jelezni: nincsen – van:

A befogadó beszélgetés alkalmával az intézet Házi rendjéről és az egyéb lehetőségekről tájékoztatást kaptam. A fenti adatok a valóságnak megfelelnek.

Név..... Nytsz.:.....

A befogadott fogvatartott aláírása

Dátum:.....

A befogadó reintegrációs tiszt
aláírás

2. sz. melléklet

<i>végrehajtási fokozat</i>	<i>rezsím</i>	<i>látogatófogadás</i>	<i>lát. int. kívül</i>	<i>telefon</i>	<i>kimaradás</i>	<i>eltávozás</i>
letartóztatott (drog-prevenációs és pszichoszociális részlegen elítéltekkel közösen elhelyezhető)	enyhébb	havonta 2x60+30 perc	nem	heti 105 perc	nem	nem
	általános	havonta 2x60 perc	nem	heti 70 perc	nem	nem
	szigorúbb	havonta 2x60 perc biztonsági beszélőben	nem	heti 70 perc	nem	nem
fegyház	enyhébb	havonta 2x60 perc	évi 2 x 2-4 óra	heti 40 perc	évente 3x12 óra	kivételesen évente 5 nap
	általános	havonta 1x90 perc	évi 1 x 2-4 óra	heti 30 perc	évente 1x12 óra	kivételesen évente 2 nap
	szigorúbb	havonta 1x60 perc	nem	heti 10 perc	nem	nem
börtön	enyhe	havonta 2x90 perc	évi 3 x 2-6 óra	heti 50 perc	évente 3x24 óra	kivételesen évente 10 nap
	általános	havonta 1x90 perc	évi 2 x 2-6 óra	heti 40 perc	évente 1x24 óra	kivételesen évente 4 nap
	szigorú	havonta 1x75 perc	nem	heti 20 perc	nem	nem
fogház	enyhe	havonta 2x90 perc + negyedévente 1x90 perc	évi 5 x 4-8 óra	heti 75 perc	évente 4x24 óra	évente 15 nap
	általános	havonta 2x90 perc	évi 3 x 4-8 óra	heti 50 perc	évente 2x24 óra	évente 8 nap
	szigorú	havonta 1x90 perc	nem	heti 30 perc	nem	nem
elzárás, szabálysértési elzárás	nincs rezsim	havonta 2x 90 perc		heti 3x10 perc	heti 4 óra, összevontan 24 óra	-
rendbírság helyébe lépő elzárás	nincs rezsim	havonta 3x90 perc		heti 3x20 perc	heti 8 óra	-
közérdekű munka, pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés és	nincs rezsim	havonta 2x 90 perc		heti 50 perc	-	-

<i>végrehajtási fokozat</i>	<i>rezsím</i>	<i>látogatófogadás</i>	<i>lát. int. kívül</i>	<i>telefon</i>	<i>kimaradás</i>	<i>eltávozás</i>
biztonsági zárka: behelyezés a Bv. tv. 147§ (9) alapján: részére megállapított rezsím szerint	behelyezés oka: Bv. tv. 147.§ (1) alapján, fegyház szigorúbb	biztonsági beszélőfülkében vagy biztonságtechnikai eszközön keresztül, parancsnoki engedéllyel el lehet térni	nem	heti 10 perc	nem	nem
drog-prevenációs részleg	irányadó k a börtön általános rezsím-szabályai nincsenek rezsím	havonta 2x 90 perc		heti 50 perc	évente 1x12 óra	nem
enyhébb végrehajtási szabályok	irányadó k a fogház enyhébb rezsimszabályai	havonta 2x90 perc + negyedévente 1x90 perc	évi 5x4-8óra	heti 75 perc	évente 4x24 óra	havonta 4x24 kivételesen -48 óra
társadalmi kötődés program	börtön enyhébb	havonta 2x90 perc	évi 3x2-6 óra	heti 50 perc	évente 3x24 óra	havonta 5-10 nap
	fogház általános	havonta 2x90 perc	évi 3x4-8óra	heti 50 perc	évente 2x24óra	
	fogház enyhébb	havonta 2x90 perc + negyedévente 1x90perc	évi 5x4-8óra	heti 75 perc	évente 4x24óra	
átmeneti részleg	börtön enyhe	havonta 2x90 perc	évi 3x2-6 óra	heti 50 perc	évente 3x24 óra	évente 15 nap
HSR	végrehajtási fokozatnak megfelelő általános, vagy szigorúbb rezsímkategória szerint				nem	nem
gyógyító-terápiás részleg	börtön általános	havonta 1x90 perc	évi 2x2-6 óra	heti 40 perc	nem	nem
pszichoszociális részleg	börtön általános	havonta 1x90 perc	évi 2x2-6 óra	heti 40 perc	nem	nem
alacsony biztonsági kockázatú	irányadó a fogház enyhe	havonta 2x90 perc + negyedévente	évi 5x4-8 óra	heti 75 perc	évente 4x24 óra	évente 15 nap

<i>végrehajtási fokozat</i>	<i>rezsím</i>	<i>látogatófogad ás</i>	<i>lát. int. kívül</i>	<i>telefon</i>	<i>kimaradá s</i>	<i>eltávozás</i>
részleg		1x90 perc				
befogadó részleg	végrehajtási fokozatnak megfelelő általános rezsím					
megőrzés ideje alatt	lehetőség szerint besorolás szerinti rezsímnek megfelelő elhelyezés, ha ez nem lehetséges, a szigorúbb rezsímbe sorolt elítélt kivételével az általános rezsímszabályokat kell alkalmazni					

3. sz. melléklet

1. melléklet a 16/2014. (XII. 19.) IM rendelethez

Az elítelt birtokában tartható tárgyak

1. Tisztasági felszerelések:

- 1.1. nem hajtógáz üzemű tisztálkodási szerek és a tartásukra szolgáló eszközök (szappan, fésű, krém, sampon stb.),
- 1.2. mosószerek (paszta vagy folyékony) és öblítő szerek,
- 1.3. fogápolási eszközök,
- 1.4. izzadásgátló szerek, a hajtógázzal töltött palackot kivéve,
- 1.5. olló kivételével körömápolási eszközök,
- 1.6. ruha és cipőápoló eszközök,
- 1.7. olló kivételével varrókészlet,
- 1.8. legfeljebb 70x100 cm-es törülköző, zsebkendő,
- 1.9. nem hajtógáz üzemű borotvahab, eldobható fejű vagy egyszer használatos borotva (borotválkozó felszerelés), engedéllyel villanyborotva,
- 1.10. vatta, tampon, egészségügyi betét,
- 1.11. toalettpapír,
- 1.12. ²⁸⁷ hajápolási eszközök (hajszáritó legfeljebb 1200 W teljesítményig, hajsütővas, csavarók és csipeszek, hajháló, zuhanysapka),
- 1.13. engedélyezett egyéb tisztasági felszerelések.

2. Ruházati anyagok:

- 2.1. engedéllyel saját alsóruházat, lábbeli,
- 2.2. sportruházat,
- 2.3. ²⁸⁸ a letartóztatottnál és az elzárásra ítéltnél saját tulajdonú alsó- és felsőruházat, lábbeli és papucs.

3. Élelmiszerek, étkezési eszközök:

- 3.1. a bv. intézetben vásárolt vagy csomagban beküldhető élelmiszerek,
- 3.2. filteres tea, kávégranulátum,
- 3.3. folyékony halmazállapotú édesítőszer, kockacukor,
- 3.4. üdítőitalok, savanyúságok, kompótok üveges csomagolás kivételével,
- 3.5. tejtermékek, tubusos ételízesítők,
- 3.6. ételtartó doboz és táska,
- 3.7. palackfedél nyitó, konzervnyitó,
- 3.8. ²⁸⁹ az érintésvédelmi szabványnak megfelelő vízforraló 1000 W teljesítményig,
- 3.9. pohár, bögre.

4. Dohánytermékek és dohányterméket kiegészítő termékek:

- 4.1. cigaretta, szivar, szivarka,
- 4.2. fogyasztási dohány,
- 4.3. füst nélküli dohánytermék,
- 4.4. szipka, pipa,
- 4.5. gyufa, öngyújtó,
- 4.6. cigarettahüvely, töltő készülék, cigarettapapír, sodró készülék.

5. Írószerek, papíráruk:

- 5.1. levelezéshez és önképzéshez szükséges eszközök,
- 5.2. zseb- és kártyanaptár,
- 5.3. fényképek, levelek, iratok,

- 5.4. könyvek, folyóiratok, napilapok.
- 6. Egyéb használati tárgyak:
 - 6.1. elemmel működtethető zsebrádió, fülhallgató,
 - 6.2. [290](#) engedéllyel legfeljebb 40“–43“ (100–109 cm) képátló méretű televízió készülék,
 - 6.3. karóra,
 - 6.4. tartalék elemek,
 - 6.5. kártya, nem elektronikai társasjáték,
 - 6.6. olló kivételével kézimunka-felszerelés,
 - 6.7. külön engedéllyel hangszer,
 - 6.8. bv. intézet által biztosított telefonálásra szolgáló eszköz.
- 7. Vallási kegytárgy és imakönyv.
- 8. A bv. orvos által engedélyezett gyógyszerek, gyógyászati- vagy orvosi segédeszközök, vitaminok és tápszerek.

(4. sz. melléklet)

A fogvatartottak birtokában tartható tárgyak fajtánként és mennyiségi szempontból történő meghatározása
Tisztasági felszerelések

Tisztálkodási szerek és a tartásukra szolgáló eszközök	Szappan, folyékony szappan	2 db	1000 ml
	Tusfürdő		600 ml
	Szappantartó	1 db	
	Fésű-hajkefe	1-1 db	
	Testápoló krém	1 db	600 ml
	Sampon		600 ml
	Hajbalzsam		500 ml
	Hintőpor		200 g
	Fültisztító	200 db	
Mosószerek	Fürdőszivacs	1 db	
	Folyékony vagy paszta mosószer		2000 gr/ml
	Mosószappan		250 gr
Fogápolási eszközök	Öblítő (folyékony)	2db	1000 ml
	Fogkefe	2 db	nem elektromos
	Fogkrém	2 db	maximum 100 ml/db
	Fogkefe tok	1 db	
	Szájvíz	1 db	maximum 500 ml,
	Műfogsor tisztításához és rögzítéséhez szükséges eszközök	1 db 1-1 db	alkoholmentes, nem üveges
Izzadásgátló szerek	Stift, vagy golyós	2 db	alkoholmentes
Körömápolási cikkek	Körömkefe	1 db	
	Körömcsipesz	1 db	reszelő nélküli, maximum 5 cm
	Körömrreszelő	1 db	csak papírreszelő
Ruha- és cipőápoló eszközök	Cipőpaszta vagy –krém	1-1 db	
	Cipőkefe	1 db	
	Ruhakefe	1 db	
	Cipőkanál	1 db	műanyag, maximum 15 cm
Borotválkozó felszerelés	Villanyborotva	1 db	külön engedéllyel, csak
	Borotvahab (zselé, krém)	1 db	elemes
	Borotvapamacs	1 db	nem hajtógáz
	Eldobható borotva	20 db	műanyag
	Cserélhető fejes borotva	1 db	
	Borotválkozás utáni arczselé	1 db	maximum 8 db cserélhető
	(krém vagy szappan is)		fejjel nem üveges, alkoholmentes

Női tisztasági csomag	Vatta	1 csomag	200 gr
	Tampon	2 doboz	40 db
	Egészségügyi betét	2 csomag	40 db
	Intim törölkendő	1 csomag	80 darab (férfiak részére is engedélyezett) csak WC-be dobható
	Tisztasági betét	2 csomag	40 db
Női hajápolási eszközök, szépségápolási termékek	Hajszárító	1 db	külön engedéllyel (indokoltság esetén férfiaknak is), maximum 1200 W
	Hajsütővas	1 db	külön engedéllyel
	Csavarók	25 db	
	Csipeszek	25 db	
	Hajháló	1 db	
	Zuhanysapka	1 db	férfiak részére is engedélyezett
	Hajformázó zselé	1db	400 ml férfiak részére is engedélyezett
	Hajfesték	2 db	külön engedéllyel, csak a festés idejére
Tisztálkodási szerek, eszközök	Hajgumi	2 db	férfiak részére is engedélyezett
	Törölköző	2 db	maximum 70 x 125 cm méretű
	Textilzsebkendő	5 db	
	Papír zsebkendő	200 db	
	WC-papír	8 tekercs	
	Ajakápoló krém	1 db	
	Kézkrem	1db	
	Arckrém	1 db	
Varrókészlet olló kivételével	Mosogatószer	1 db	500 ml
	Mosogatószivacs	2 db	
	Szemetes-zsák	1 csomag	maximum 40L
	Varrótű	1 készlet	maximum 5 db/ maximum 5 cm hosszú
	Cérna	3 orsó	
	Gyűszű	1 db	
	Gomb	10 db	

Ruházati anyagok

Jogerősen elítéltek esetében	Póló (rövid ujjú)	4 db	egyszínű fehér; felirat, gallér, mintázat és zseb nélküli
	Utcai cipő	1 pár	külön engedéllyel, egyszínű, fémmentes, zárt félcipő (a cipősarok magassága maximum 6 cm)
	Sportcipő	1 pár	engedéllyel, csak sportoláshoz
	Papucs	1 pár	fémmentes
	Sport rövidnadrág	2 db	

	Alsónemű Zokni vagy harisnya Atlétatrikó Melltartó (nők esetében) Pizsama alsó-felső	7 db 7 pár 4 db 4 db 2-2 db	legalább combközépig érő, egyszínű, zseb nélküli, gumis 2 db bv. intézeti, 2 db saját egyszínű fehér/vagy 4 db saját egyszínű fehér fémmerevítő nélküli
Letartóztatottak, elzárást töltők esetében Alsóruházat, lábbeli, felsőruházat Kiegészítők	Megegyezik a jogerősen elítéltekével, a lábbeli nem engedélyhez kötött Csizma Évszaknak megfelelő ing, pulóver, nadrág, szabadidőruha, Öltöny, szabadidőruha, felöltő, kabát vagy dzseki Nadrágszij Kesztyű Sál Sapka vagy kalap	1 pár 3 váltás 1-1 db 1 db 1 pár 1 db 1 db	3-3 db maximum 3 cm széles, műanyag csattal kötött, textil kötött kötött

Élelmiszerek és étkezési eszközök

Élvezeti cikkek	Filteres tea Instant tea granulátum Kávégranulátum Kakaó (instant) Édesítő folyadék Citromlé Kockacukor Üdítőital vagy ásványvíz Savanyúság Méz Cornflakes, müzli, zabpehely, gabonapehely Kétszersült, hamlett, extrudált kenyér Italpor	4 doboz 2 csomag 500 g 500 g 300 ml 1000 ml 1 doboz 9000 ml 1000 g 1 db 1 db 400 g 30 csomag	200 g 500 g, nem üveges nem üveges nem üveges nem üveges maximum 500 g műanyag műanyag csomagolású maximum 500 g, maximum 12 g/csomag
------------------------	---	--	--

Tejtermékek Külön engedéllyel, csak kiétkezésen vásárolhatóak	Tej UHT	6 liter	tartós
	Sajt	1 csomag	300 g
	Margarin, vagy vaj	1 doboz	250 g
	Túró	1 db	450 g
	Tejföl	3 db	175 g/db
	Joghurt (gyüm/ natúr / ivó/kefir/puding	6 db/1050g	maximum 175 g/db
	Túró rudi,/tejszelet	6 db	maximum 175g/db
	Tömlős sajt	2 db	
	Majonéz	1 db	500 g
Hús- és húskészítmények	Szalámi/kolbász	600 g	
	száraz	600 g	
	Szalonna	500 g	
	Étkezési zsír	200 g	
	Felvágott	600 g	
	Májkrém, vagdalt, pástétom, tepertő, tepertőkrém		
Édességek, ételízesítők	Száraz süt/nápolyik/ tálcsás süt.	maximum 500 g	
	Csokoládé	500 g	
	Cukorka	200 g	nem alkoholtartalmú
	Mogyorókrém	500 g	csak műanyag csomagolású
	Só/tengeri só/ ételízesítő granulátum	600 g	
	Édes kekszek /darált háztartási keksz	500 g	
	Sós krékerek/diabetikus kekszek	500 g 15 db	zacskós,
	Müzli/zabszelet	10 csomag	800 g
	Zabkása	15 csomag	1000 g
	Instant leves por/ tésztalevesek	2 doboz	
	Vitamin pezsgőtabletták	1-1 db	műanyag csomagolású, 500 g/db
	Mustár/Ketchup	1-1 tubus	
	Piros arany/Gulyáskrémm/ fokhagymakrémm	2 db	mű v tubusos puha fém csomagolású 200 g
	Szezonális, hűtést nem igénylő élelmiszer		600 g, bejgli, kalács, szaloncukor

Gyümölcsök, zöldségek	Paradicsom, paprika, uborka, alma, eper, körte, szilva, szőlő, banán, narancs, stb.	500 g	
olajos magvak, aszalványok	mogyoró, napraforgómag, kesudió, mandula, tökmag, diákcsemege, magkeverékek, aszalt / mazsola, sárgabarack, szilva	1500 g	csak hántolt, héj, csont nélkül tartalommal, az aktuális árukészlet függvényében
Étkezési eszközök	Fedelel ételtartó doboz Vízforraló, vízmelegítő	2 db 1 db	csak műanyag (maximum 2000 ml) vízmelegítő maximum 350 W, magyar szabvány, földeléses, vízforraló maximum 1000 W túlmelegedés elleni védelemmel ellátott maximum 300 ml, műanyag
	Pohár vagy bögre	1 db	

Dohányárak, dohányzással kapcsolatos eszközök

Cigaretta	30 doboz	
Szivar vagy szivarka	20 doboz	
Fogyasztási dohány	20 csomag	maximum 800 g
Szipka	2 db	
Pipa	2 db	
Gyufa	10 doboz	biztonsági gyufa
Öngyújtó	2 db	nem tölthető (egyéb funkció nélküli)
Cigaretta papír	10 doboz	
Papírhüvely, filter	6 doboz	
Töltő- vagy sodrókészülék	1 db	maximum 600 db
Cigaretta tárcsa	1 db	csak műanyag borítású
Füst nélküli dohánytermék (nikotin tapasz)	2 doboz	nem nemesfémből készült előzetes orvosi engedéllyel

Papír- és írószerek

Levelezéshez és önképzéshez szükséges eszközök	Levélpapír	50 db	
	Boríték	25 db	
	Bélyeg		3000 Ft értékig
	Képeslap	10 db	
	Zseb- vagy kártyanaptár	1 db	
	Családi fényképek	30 db	
	Levelek	50 db	
	Hivatalos iratok	2 db	
	Könyv	12 db	a tankönyvön kívül egy hétnél (napi), hónapnál

	Napi-, hetilapok, magazinok	3 db	(havi), fél évnél (magazin) nem régebbi
		3 db	
	Golyóstoll	2 db	
	Golyóstoll betét	12 db	
	Grafitceruza	12 db	
	Színes ceruza	20 db	
	Filctoll	5 db	nem spirál
	Tankönyv	1-1 db	
	Füzet		
	Radír, hegyező		

Egyéb használati tárgyak

Vallásgyakorláshoz szükséges kegytárgyak (biblia, imakönyv, rózsafüzér, fából készült kereszt, más vallások eszközei külön engedéllyel)	1-1 db	
Zsebrádió (lámpa, óra és egyéb funkció nélküli)	1 db	csak elemmel működtethető, maximum 10 X 10 X 15 cm
Fülhallgató	1 db	
Karóra (egyéb funkció nélküli)	1 db	nem nemesfémből
Tv készülék	4 db	maximum 26 col
Tartalék elem (kivéve lapos elem)	2 pakli	nem újratölthető
Kártya	1-1 db	nem elektromos
Sakk, társasjáték		
Kézimunka felszerelés	1 garnitúra	varrótű (maximum 5 cm hosszú), cérna, goblein, külön engedéllyel
Hangszer	1 db	külön engedéllyel, nem elektromos
Zárkaszekrény lakat	1 db + 2 db	
Légfrissítő	kulcs	nem elektromos, nem hajtógáz, nem utántölthető
WC-illatosító rúd	1 db	
Fogvájó	1 csomag	
Szalvéta	1 csomag	
Nylon táska (szatyor)	1 csomag	
	2 db	

Gyógyszerek, gyógyászati segédeszközök

Dioptriás szemüveg, szemüvegtok	2-2 db
Gyógyászati segédeszközök, nem vényköteles gyógyszerek	Orvosi engedéllyel és orvos rendelkezése szerinti mennyiség
Tápszer	Orvosi javaslatra, a bv. szerv vezetőjének engedélyével
Kontaktlencse + annak tisztításához tárolásához szükséges eszközök (tartó, folyadék)	2 pár, 300 ml

**Enyhébb rezsimbe helyezett fogvatartottak részére, kérelemre engedélyezhető tárgyak+
KÉRELMI LAP**

Szobanövény	3 db	asztali méretű
Saját ágynemű	1 db	kizárólag fehér lepedő
Kézi videojáték	1 db	csak elemmel működtethető, csak elemmel működtethető, HSR-n is
Elektromos fogkefe	1 db	csak elemmel működtethető, HSR-en is
Hajvágó gép	1 db	csak elemmel működtethető, férfiak részére, HSR-en is
Szakállvágó gép	1 db	csak elemmel működtethető, HSR-en is
Orrszőr nyíró	1 db	csak elemmel működtethető, nők részére
Epilátor	1 db	csak elemmel működtethető, nők részére
Szemceruza	1 db	nők részére
Kópúder	1 db	nők részére
Szempillaspirál	1 db	nők részére
Rúzs	1 db	nők részére
HSR-n : Egyéb élelmiszerek		Egyedi mérlegelés alapján, parancsnoki engedéllyel történő beszerzés

(5. sz. melléklet)**Jutalmazás döntés ábrája**

	Reint. tiszti hatáskör	Nyilván- tartási osztály	Pénzügyi csoport	Kijelölt vezető	Parancsnoki hatáskör
Dicséret	döntés				
Soron kívüli látogató fogadás	döntés				
Látogatási idő meghosszabbítás	döntés				
Kond. terem használat díjtanul	vélemény			döntés	
Szem. szükségletekre fordítható összeg növelése	vélemény			döntés	
Tárgyjutalom	vélemény			döntés	
Pénzjutalom	vélemény			döntés	
Végrehajtott fenyítés nyilván- tartásának törlése	vélemény			vélemény	döntés
Látogatófogadás int. kívül	vélemény	vélemény	vélemény	vélemény	döntés
Jutalom eltávozás	vélemény	vélemény	vélemény	vélemény	döntés
Jutalom kimaradás	vélemény	vélemény	vélemény	vélemény	döntés
Javaslat elutasítása	vélemény			vélemény	döntés

.....
bv. intézet

JUTALMAZÁSI JAVASLAT

.....nytsz.: bv. fok.:
anyja neve: elítelt
jutalomban való részesítését az alábbi tények alapján javasolom:
.....
....., év hó nap

.....
név, rendfokozat, beosztás

A reintegrációs tiszt véleménye:

.....
.....
....., év hó nap

.....
reintegrációs tiszt

Bv. osztályvezető:.....
.....
....., év hó nap

.....
bv. osztályvezető

Intézetparancsnok:.....
....., év hó nap

.....
intézetparancsnok

7. sz. melléklet

Bv. intézet megnevezése: _____

FEGYELMI ELJÁRÁS KEZDEMÉNYEZÉSI LAP

I. Név:

Anyja neve:

Bv. fokozat:

Azonosító jel:

Szül. év: hó: nap:

II. Elkövetés helye:

Elkövetés időpontja:

Cselekmény

leírása:

.....
.....
.....
.....
.....

Többi elkövető:

Sértettek:

III. Bizonyítási eszközök, tanúk:

.....
.....
.....
.....

Kelt:

.....
kezdemenyező aláírása

IV. Számítógépbe bevitel megtörtént:

Kelt:

8. számú melléklet

2.melléklet a 37/2020. (VII. 24.) BVOP utasításhoz

KÉRELEM

elektronikus kapcsolattartás engedélyezésére

Alulírott (név)
(nytsz.) fogvatartott kérem, a mellékelt nyilatkozatban megjelölt, nyilvántartott kapcsolattartómmal elektronikus kapcsolattartás igénybevételét engedélyezze részemre.

A kérelem aláírásával tudomásul veszem, hogy az elektronikus kapcsolattartás engedélyezése esetén a videóhívások során irányadó alábbi szabályokat megismertem és azokat elfogadom.

A havi videóhívás iránti kérelem a kérvényezett első időpont előtt legalább hat munkanappal nyújtható be a reintegrációs tiszt részére, ettől eltérni csak a büntetés-végrehajtási osztályvezető engedélyével lehet.

Az elektronikus kapcsolattartás során tilos

- a bv. intézet rendjét, a fogvatartás biztonságát sértő vagy veszélyeztető viselkedés vagy kommunikáció folytatása,
- szeméremsértő magatartás tanúsítása,
- a fogvatartott és a nyilatkozatban feltüntetett, engedélyezett kapcsolattartón kívüli személlyel való kapcsolatteremtés,
- kép- és/vagy hangfelvétel készítése.

Tudomásul veszem, hogy az elektronikus kapcsolattartás – a védővel folytatott videóhívás kivételével – ellenőrzésre kerül.

Tudomásul veszem, hogy az elektronikus kapcsolattartás során irányadó szabályok megszegése a videóhívás megszakítását eredményezheti.

Kelt:

.....
fogvatartott aláírása

Az elektronikus kapcsolattartást engedélyezem – nem engedélyezem.

.....
reintegrációs tiszt

(9. sz. melléklet)

2.sz.melléklet a 37/2020. (VII. 24.) BVOP utasításhoz

KAPCSOLATTARTÓI NYILATKOZAT

elektronikus kapcsolattartás engedélyezéséhez

Alulírott (név) (születési hely, idő:) a

nevű, (születési hely, idő:, anyja neve:) fogvatartott nyilvántartott kapcsolattartójaként nyilatkozom, hogy az elektronikus kapcsolattartás lehetőségét igénybe kívánom venni.

A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 173. § (2) bekezdése szerint: „Az elítélt a rezsím szabályok szerint igénybe veheti a bv. szerv által nyújtott elektronikus kapcsolattartási formákat. E kapcsolattartási formák ellenőrzésére és korlátozására az általános szabályok az irányadók”.

A büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény 28. § (2) bekezdés d) pontja szerint: „A nyilvántartás kiterjed a végrehajtás során a büntetés-végrehajtás e törvényben meghatározott feladatai ellátásához és a fogvatartott jogainak a gyakorlásához szükséges adatokra, iratokra.”

A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 237. § (8) bekezdése szerint: „Az elítélt kapcsolattartásának elősegítése érdekében a bv. intézet nyilvántarthatja a kapcsolattartó személyi igazolványának számát, Skype- és elektronikus levelezési címét.”

Tudomásul veszem, hogy a fent megjelölt rendelkezések alapján a kapcsolattartói nyilvántartásban rögzített személyes adataimon felül az elektronikus kapcsolattartás igénybevétele céljából az alábbi személyes adataim nyilvántartásba vétele szükséges:

- személyi igazolvány száma:
- telekommunikációs alkalmazás azonosító név:

A nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy az elektronikus kapcsolattartás engedélyezése esetén a videóhívások során irányadó alábbi szabályokat megismertem és azokat elfogadom.

Az elektronikus kapcsolattartás során tilos

- a bv. intézet rendjét, a fogvatartás biztonságát sértő vagy veszélyeztető viselkedés vagy kommunikáció folytatása,
- szeméremsértő magatartás tanúsítása,
- a fogvatartott és a nyilatkozatban feltüntetett, engedélyezett kapcsolattartón kívüli személlyel való kapcsolatteremtés,
- kép- és/vagy hangfelvétel készítése.

Tudomásul veszem, hogy az elektronikus kapcsolattartás – a védővel folytatott videóhívás kivételével – ellenőrzésre kerül.

Tudomásul veszem, hogy az elektronikus kapcsolattartás során irányadó szabályok megszegése a videóhívás megszakítását eredményezheti.

Kelt:

.....

kapcsolattartó aláírása

Kérjük, a nyilatkozatot nyomtatott nagybetűvel, olvashatóan kitölteni, és szabvány postai borítékban a fogvatartó büntetés-végrehajtási intézet címére megküldeni szíveskedjen.

630500/1028-1/2018. ált. OP. körlevél az egységes zárkarendről/ 1. sz. melléklete az ágyazási rendről, 2-3.sz. melléklete a szekrényrendről/

Könyv, folyóirat, írószer

Tisztálkodási- és piperecikkek

Levélpapír, boríték, írószerek

Élelem

Bv. által rendszerezett ruházati
cikkek, sportfelszerelés,
alsóruházat, stb.

Könyv, folyóirat, írószer, levélpapír, boríték

Tisztálkodási és piporecikk

Élelem

Bv. által rendszerezett ruházati cikkek,
sportfelszerelés, alsóruházat stb.

15. IRODALOMJEGYZÉK

1. Boros János – Csetneky László (2000): Börtönpszichológia. Bp. Rejtjel Kiadó. 2000.
2. Kabódi Csaba-Lőrincz József-Mezey Barna (2005): Büntetéstani alapfogalmak. Bp. Rejtjel Kiadó. 2005.
3. Módos Tamás (1998): Büntetés-végrehajtási nevelés Bp. Rejtjel Kiadó. 1998.
4. Módos Tamás (2003): A reszocializáció módszertana. Nevelés – módszertani tansegédlet. Büntetés-végrehajtási Szakkönyvtár. 2003/3.sz.
5. Dr. Csordás Sándor- Dr. habil. Vókó György : A fogvatartottakkal való bánásmód elvei és gyakorlata Börtönügyi Szemle 2004/4. szám.
6. A 2013. évi CCXL. törvény a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról
7. Hatályos törvények, jogszabályok és Országos Parancsnoki szakutasítások, utasítások, módszertani útmutatók, szakmai segédanyagok
8. 14/2014. (XII. 17.) IM rendelet a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartott elítéltek és egyéb jogcímen fogvatartottak fegyelmi felelősségéről.
9. 16/2014. (XII. 19.) IM Rendelet - a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól
10. Czenczer Orsolya - Sztodola Tibor: A büntetés-végrehajtási reintegrációs munka jogi és biztonsági vonatkozásai (Dialóg Campus 2019)
11. BVOP honlap <https://bv.gov.hu/hu/efop-1-3-3>